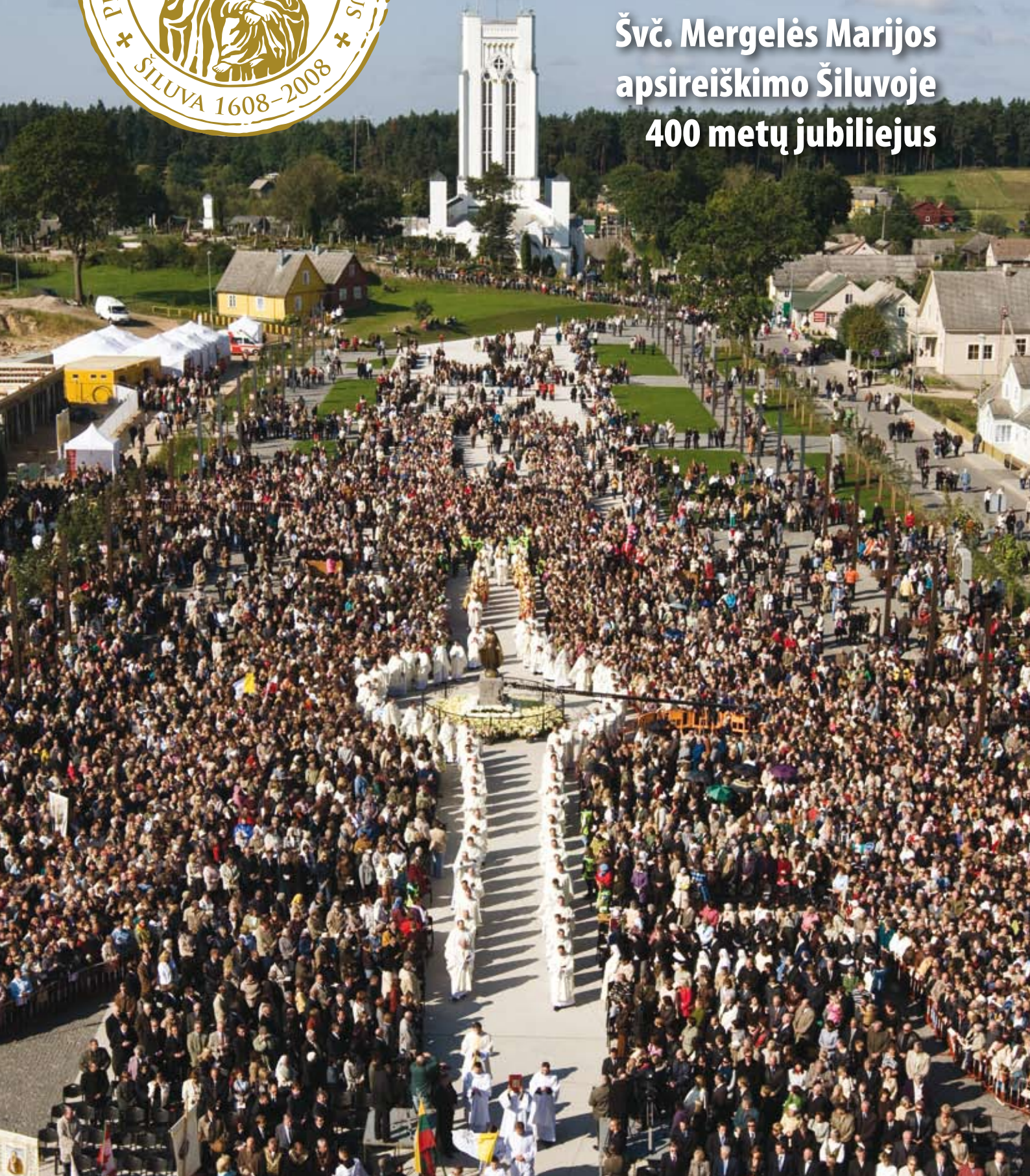

Šiluvos žinia

2009 m. gegužė Nr. 7 Jubiliejinis leidinys

**Švč. Mergelės Marijos
apsireiškimo Šiluvoje
400 metų jubiliejus**

Kur vargas didžiausias, ten Dievo pagalba arčiausia

Popiežiaus Benedikto XVI pasiuntinio, kardinolo, Kelno arkivyskupo Joachimo MEISNERIO homilija 2008 m. rugsėjo 14 d. Šiluvoje švenčiant Švč. M. Marijos apsiareiškimo 400 m. Jubiliejaus iškilme

Mielos seserys, mieli broliai,

nuostabiausiomis Jėzaus gyvenimo akimirkomis, pavyzdžiui, kai jis dykumoje stebuklingai padaugino duoną, ėjo vandeniui per ežerą ar iš numirusių prikėlė jaunuolį Najino mieste, atsimainė ant Taboro kalno, taip pat jo triumfo valandą Verbų sekmadienį prie Jeruzalės vartų Marija vis liko nuošalyje – ji šiuose įvykiuose nedalyvavo. Bet pavojaus ir Jėzaus kančios valandomis Marija visada buvo su Juo, pavyzdžiui, kai teko ieškoti pastogės Betliejuje ar bėgti į Egiptą. Marija yra kartu Jėzaus kančios kelyje Jeruzalėje ir galiausiai – prie kryžiaus ant Golgotos, kai Motinos širdis plyšo iš sielvarto. Ji gyveno ne dėl savęs – jos gyvenimas buvo skirtas vien tik Viešpačiui, taigi žmonijos atpirkimui. O savo apsiareiškimams žemėje ji pasirinkdavo ne tankiai apgyvendintus miestus, ne garsias katedras ar bazilikas,

o nuošalias, tik nedaugeliui žinomas vietas. Taip pat ji pasirodydavo ne įžymioms asmenybėms ar mokytiems teologams, o paprastiems žmonėms ar net vaikams, taigi tokiems, kurių niekas nenori lankyti. O ji trokšta, kad pas ją ateitų kaip tik tokie žmonės. Marija, tiesą sakant, neturėjo to, ką pasaulis vadina „laimė“.

1. Lygiai taip buvo ir prieš keturis šimtus metų čia, Šiluvoje. Po tragiškų 1532 metų įvykių, kilus kalvinistų grėsmei, šioje vietoje buvo užkastas Dievo Motinos paveikslas. 1608-aisiais, t. y. po septyniadešimt šešerių metų, visiškai nekatalikiškoje aplinkoje, Dievo Motina apsiareiškė piemenėliams, prie Šiluvos ganiams avis. Tai atsitiko kaip tik toje vietoje, kur prieš septyniadešimt šešerius metus paskutinis katalikų klebonas buvo paslėpęs Dievo Motinos paveikslą. Vaikams apsiareiškusi Marija graudžiai verkė, nerimaudama dėl savo vaikų. Apie tai išgirdę vietos gyventojai atsivertė į katalikų tikėjimą. Tada, remiantis šimtamečio aklo senelio pasakojimu, buvo rasta geležimi apkaustyta skrynija su Dievo Motinos paveikslu. Netrukus prasidėjo su šiuo paveikslu susiję stebuklingi pagijimai. Nuo to laiko Šiluvos Marija tapo viena didžiausių jūsų lietuvių tautos Globėjų. Ji buvo drauge su tauta šviesniais ir tamsesniais, lengvesniais ir sunkesniais jos istorijos laikotarpiais. Dieną ir naktį Marija buvo su žmonėmis, todėl Šiluva lietuvių tautai tapo paguodos, padrąsinimo ir susivokimo vieta.

Norėdami tikrai suvokti išskirtinį Marijos vaidmenį, turime nepamiršti, jog ji yra žmogumi tapusio Dievo Sūnaus Motina. Taigi ji yra ir mūsų Motina. Bet jei pats Jėzus nebūtų to mums pasakęs, kaipgi būtume pajėgę tai suprasti? Jėzus ir toliau gyvena bei veikia savo Bažnyčioje. Todėl Bažnyčioje yra ir jo Motina Marija. Ji yra Bažnyčios Motina, taigi ir mūsų Motina. Ji gyvena čia ir dabar yra mums pasiekiamą. Čia Marija lietuviams yra tapusi lietuve. Ji – viena iš jūsų, o jūs esate jos vaikai. Jūs visada galite tikėtis jos pagalbos ir ji jūsų neapvils.

2. Kur tik pasaulyje Marija apsiareiškia, ji visur ragina žmones melstis. Kodėl gi melstis? – Malda yra slaptinga pasaulio galia, tik, deja, ja menkai pasinaudojama. Kiekvienas žmogus turi savo aplinkos pasaulėlį. O tai, kas yra už šio pasaulėlio, mažai arba visai jo nedomina. Apie ką dauguma žmonių galvoja ir kuo užsiima? Kas juos domina? Dažniausiai šeima, darbas, ateitis, na gal dar politika. Tai ir

*Šventoji Marija,
Dievo Motina,
Tu dovanojai pasauliui
tikrąją šviesą,
Jėzų, savo Sūnų –
Dievo Sūnų.
Tu visą save atidavei
šaukiančiam Dievui,
taip tapdama versme gerumo,
kuris iš Jo teka.
Parodyk mums Jėzų.
Vesk mus pas Jį.
Išmokyk Jį pažinti ir mylėti,
kad patys įstengtume
tikrai mylėti
ir ištroškusiame pasaulyje
taptume gyvojo vandens
šaltiniais.*

*Popiežiaus Benedikto XVI malda
iš enciklikos „Deus caritas est“*

viskas. Ir štai jie, įpratę viską skaičiuoti ir galvoti apie pinigus, maldoje susiduria su amžinybe, turi skaitytis su ja. Paprastai žmonės atsideda tik savo profesijos dalykams, o štai meldamiesi visa savo esybe turi atsiverti didiesiems Dievo ir amžinybės sumanymams bei planams. Iš pradžių įprasta, sustabarėjusi mūsų galvosena tam priešinasi. Bet malda, kai ji mums duota, mumyse sukelia revoliuciją, atskleidžia, kokie didingi yra Dievo užmojai, palyginus juos su mūsų pačių gyvenimo siekiais. Malda praplečia siaurą mūsų gyvenimo akiratį ir atveria mums Dievo sumanymus bei mintis. Malda netgi iškelia mus virš mūsų ribotų gyvenimo sąlygų ir įtraukia į Dievo planus, Dievo alsavimą, kurio dvelksmas sklinda per visą pasaulio istoriją. Maldos dėka iš tikrųjų mes sugebame priimti Dievą.

Ne vienas mano, kad geriau veikti, o ne melstis. Bet jei prieš tai malda nėra padariusi žmogui teigiamos įtakos, tai jis negalės teigiamai veikti pasaulio. Anuomet regėtojai vaikai Šiluvoje – kaip ir Fatimos vaikai regėtojai – maldos dėka, be studijų ar aukštesnio išsilavinimo, sugebėjo priimti Dievą ir jam nusilenkti, nes jiems meldžiantis jų menkutėje buityje iškilo Dievo pasaulio didybė. Rožinio malda yra tarsi Jokūbo kopėčios, vedančios mus nuo žemės į dangų ir iš pasaulio – pas Dievą. Malda yra galimybė Dievui nužengti į mūsų pasaulį, o žmogui – pakilti pas Dievą.

3. Marija apsidėkioja žmonėms norėdama padėti jiems oriai įveikti savo gyvenimo sunkumus ir ragina juos atgailauti. Atgaila krikščioniškoje prasme reiškia, kad mes, žmonės, Dievo sukurti pagal jo paveikslą, turėtume su Dievo malone priartėti prie savo pirmavaizdžio, suvokdami kaltę ir nuodėmę, kuri mus visada atskiria nuo Dievo. Bet jei žmogus kaltę ir nuodėmę išstumia iš savo sąmonės ir nebesuvokia atleidimo būtinybės, jam iškyla grėsmė. Mat jei Dievas žmogui tampa svetimas, tai toks žmogus negali tikėti atleidimu ir pripažinti savo nuodėmių. Tada jis atmeta visus įsakymus ir normas, nes negali pakęsti, kad Dievo užmojų akivaizdoje jis pasirodo toks menkas. Dėl to žmogus etalonu ima laikyti tik save patį. Bet tada jis nuklysta nuo tikrojo kelio, gyvena vadovaudamas tik savo nuožiūra ir pasineria į visai nereikšmingus dalykus. Toks žmogus neturi jokių lygiuotis, nebenturi ir tikslo. Jam telieka tik panieka sau pačiam. Tada prireikia narkotikų ir alkoholio, kad kaip nors įstengtų pakęsti šią panieką. Toks žmogus pats save laiko nieko nevertu. Tik tiesa gali padaryti jį laisvą, jei jis suvokia bei pripažįsta savo kaltę ir taip išprašo atleidimą. Tai atgailos, kurią atlikti mus kviečia Marija, vaisius – atgaila padaro žmogų iš tikro didį ir pakelia jį iki Dievo vaikų didybės bei garbės.

Marija yra žmogus, atitinkantis Dievo žmogaus idealą, nes ji yra visiškai susivienijusi su Dievu, o jos pasaulis visai susiliejęs su dangumi. Marija savo gyvenimą planuoja susiedama jį su Dievo apvaizda. Dėl to Marijai yra skirta, kad ji Dievo solidarumui su žmogumi suteiktų žmogišką veidą. O koks tai veidas! Liturgija sako: „Labai graži esi tu, Marija, ir tavėje nėra nė dėmelės gimtosios nuodėmės.“ Gražiausi Europos žmonių paveikslai yra Marijos. Kur vargas didžiausias, ten Dievo pagalba visuomet arčiausia. Ten pasirodo Marija, kaip krikščionių pagalba.

4. Europa, atrodo, nieko nepasimokė iš dvidešimtojo amžiaus, atnešusio mums tragedijas – hitlerinę sistemą ir komunizmą. Europa bando atsieti save nuo Dievo. Tai mūsų žemynui mirtinai pavojinga, ir būtent tikrąją šių žodžių prasme, „nes kas pažįsta Dievą, tas pažįsta ir žmogų“, kaip sako vokiečių teologas Romano Gardini. Arba: „kas nieko nebežino apie Dievą, tas nieko nebežino ir apie žmogų“. Šiandien matome, kaip Europa dvasiškai žaloja pati save: eutanazija, abortai, embrionų gaminimas ir kitokie piktnaudžiavimai eugenika yra žmonių visuomenei mirtini. Jei pamirštamas Dievas, pamirštamas ir kūrinys. Todėl į šeimą jau nebežiūrima kaip į vyro ir moters bei tėvų ir vaikų bendrystę. Deja, jau tapo tikrove, kad ten, kur nebepavyksta toliau perduoti tikėjimo, nebeperduodama ir gyvybė. Marija padės mums malda ir atgaila išgelbėti Europą nuo didžiulio atitolimo nuo Dievo. Kas žino, kad pasaulio Viešpats yra Dievas, tas sugeba už-

megzti teisingą santykį ir su šio pasaulio galingaisiais. Jie visi tuomet tampa tik antraeiliais. Iš tikrųjų jie tokie ir yra, nes visų svarbiausias yra Dievas.

Tik tam, kam Dievas danguje yra šventas, ir žmogus žemėje gali būti šventas. Tik toks žmogus sugebės žmonių visuomenėje kurti pagarbos ir orumo civilizaciją. Kas nesugeba maldoje sakyti: „Garbė Dievui aukštybėse“, tas nesugebės sukurti ir „žemėje ramybės“.

Jau prieš keturis šimtus metų Dievas lietuvių tautai Šiluvoje skyrė Mariją, kad ji būtų Palydovė ir Padėjėja išsilaisvinti iš visų tamsių jėgų ir prievartos, iš visko, kas atskiria žmogų nuo Dievo. Marija padeda žengti iš atitolimo nuo Dievo link sugebėjimo Dievą priimti, taigi taip pat ir sugebėjimo priimti pasaulį. Nes tik tas, kuris pažįsta Dievą – pakartosiu dar sykį – pažįsta ir žmogų. Ir tik tas, kas žino apie dangų, šį tą supranta ir apie žemę. Šiluvos šventė 2008-aisiais, taigi keturi šimtai metų po apsireiškimo, mums sako, kad ir šiandien reikia sukelti maldos ir atgailos revoliuciją prieš Europoje įsivyraujantį Dievo stūmimą iš pasaulio bei žmogaus atitolimą nuo Dievo. „Kur vargas didžiausias, ten Dievo pagalba arčiausia“ – tokia yra labai sena Dievo tautos patirtis.

Marija yra asmeniu tapusi krikščionių Pagalba. Ji yra Sandoros skrynia, išliekanti per visas audras ir niekada neleidžianti mums nuskęsti. Kanos vestuvėse Marija už puošnaus šventės fasado pirmoji pastebi stygių. Ji eina pas Viešpatį ir prašo jo pagalbos sakydama: „Jie nebeturi vyno“ (Jn 2, 3). O savo gyvenimo pabaigoje Kristus, davęs šventąją Eucharistiją, kaip savo paskutinį testamentą nuo kryžiaus tardamas Jonui: „Štai tavo Motina“, mums dovanoja Mariją, savo Motiną, kad ji būtų ir mūsų Motina. Todėl visai pagrįstai Mariją garbiname kaip krikščionių Pagalbą ir šia pagalba naudojames. Ji yra tarsi motiniškas Dievo pagalbos veidas. Todėl sunkiausiai Bažnyčios istorijos laikotarpiais visuomet netikėtai pasirodydavo Marija.

Prieš keturis šimtus metų per Šiluvos piemenėlius ji įėjo į jūsų tautos istoriją ir daugiau jūsų nebepaliko. Su tremtiniais ji ėjo į Sibirą ir padėjo jiems ten išverti, palakė mirties valandą. Ji taip pat liko pas liūdinčius artimuosius Tėvynėje ir pagelbėjo jiems toliau išlaikyti pasitikėjimą bei tikėjimą. Marija mums reikalinga ir dabar, ir ateityje – mūsų namuose ir bendruomenėse, parapijose ir bendrijose. Juk ji į namus su savimi atsiveda ir Viešpatį. Ten, kur jai parodomos durys, ten ir Viešpačiui užkertamas kelias ateiti pas mus. Marijos Vardo bažnyčios ir katedros stovi mūsų miestuose bei kaimuose, o jos paveikslai kabo bažnyčiose, namuose ir muziejuose. Tai rodo, kad Marija reikalinga ir Lietuvos kultūroje, jei Lietuva nori išlikti Lietuva. Kitaip viskas būtų be Kristaus, be tikėjimo ir be vilties. Mūsų pačių labai reikia, kad Marija būtų tarp mūsų. Jos po kryžiumi į Joną nukreiptas žvilgsnis yra nukreiptas ir į mus visus. Mat Jono asmenyje esame mes visi, o Bažnyčia juk patikėta Marijai. Be abejonės, ji mums gali parodyti kelią visose laiko sumaištyse. Kaip anuomet Kanos vestuvėse ji sakė tarnams „Darykite, ką tik jis jums lieps!“ (Jn 2, 5), taip šiandien Bažnyčia gali sakyti: „Ką Marija mums sako dabar ir ką ji mūsų tautai yra sakiusi Šiluvoje prieš keturis šimtus metų, tikėkite tu!“

Marija saugojo savo širdyje ir ją jaudino viskas, kas buvo sakoma apie jos Sūnų (plg. Lk 2, 51), kaip rašoma Evangelijoje. Visos Marijos mintys ir darbai, kad ir kokie nereikšmingi galėtų atrodyti, yra visiškai nukreipti į Jėzų. Ji negalėjo ir negali nė vienos akimirkos gyventi toli nuo Jėzaus. Savo gyvenimu ji tobulai seka savo Sūnų. Dabar mes, kaip Marija, turime teisę Jėzų dovanoti pasauliui, nes Marija pirmą kartą prieš du tūkstančius metų šią dovaną davė žmonėms – Betliejaus piemenėliams – tvartelyje. Čia, Šiluvoje, prieš keturis šimtus metų tai nutiko laukuose, taip pat piemenėliams. Marija, atrodo, pirmenybę teikia paprastiesiems žmonėms. Svarbiausia, kad mes šiandien, kaip ir anuomet, gyventume meilėje susivieniję su Jėzumi, idant galėtume sėkmingai jį vesti pas žmones. Pasauliui dabar ypač reikia kaip tik šitokios Marijos tarnystės. Amen.

ŠILUVOS JUBILIEJUS: POPIEŽIAUS PASIUNTINIO VIEŠNAGĖ

„Matau dvasinę stiprybę spinduliuojantį tikinčiųjų sambūrį“

Šventojo Tėvo pasiuntinys, kartu išgyvenęs Šiluvos Jubiliejaus iškilmių džiaugsmą ir popiežiaus vardu palaiminęs jų dalyvius, kardinolas Joachimus Meisneris 1933 m. gimė Lenkijoje, nuo 1945 m. gyvena Vokietijoje. 1962 m. Erfurte įšventintas kunigu. 1969 m. Romos Grigaliaus universitete apgynė teologijos doktoratą. 1975 m. gegužės 17 d. buvo įšventintas vyskupu, 1983 m. sausio 5 d. paskirtas, o vasario 2 d. pakeltas kardinolu Romos konsistorijoje. 1988 m. gruodžio 20 d. paskirtas Kelno arkivyskupu.

Popiežius Benediktas XVI savo pasiuntinį į Lietuvą 2008 m. liepos 3 d. palydėjo žodžiais: „Siekdami, kad šios apeigos vyktų kuo didingiau ir veiksmingiau, nusprendėme nusiųsti prakilnų vyrą, kuris Mums atstovautų ir veiktų Mūsų vardu. Atkreipėme dėmesį į Tave, Garbingasis mūsų Broli, kuris esi visiškai tinkamas prisiimti šią tarnystę ir deramai ją atlikti.“

Šventojo Tėvo pasiuntinys į Lietuvą atvyko rugsėjo 12 d., lankėsi Vilniuje, Kaune. Rugsėjo 14 d. ryte garbingasis svečias sutiktas Raseiniuose, paskui atvyko į Šiluvą vadovauti iškilmingai Eucharistijos liturgijai (čia pasakė ir homiliją, žr. p. 2). Viešnage Lietuvoje baigė rugsėjo 15 d.

Sutikimas Vilniaus oro uoste

Rugsėjo 12 d. vidurdienį Vilniaus oro uoste nusileido lėktuvas, kuriuo atskrido Šventojo Tėvo Benedikto XVI ypatingasis pasiuntinys Švč. M. Marijos apsišviškimo Šiluvoje 400 metų Jubiliejuje Kelno arkivyskupas kardinolas Joachimus Meisneris. Tik išlipęs iš lėktuvo popiežiaus legatas davė interviu žurnalistams, kuriame išreiškė džiaugsmą tikėjimo laisve Lietuvoje, perdavė Šventojo Tėvo Benedikto XVI norą pačiam atvykti į Jubiliejaus iškilmes ir į gražią šalį, apie kurią kardinolas buvo jam papasakojęs (plačiau žr. p. 6).

Garbingąjį svečių sutiko apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Peteris Stephanas Zurbruggenas, Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, LVK generalinis sekretorius mons. Gintaras Grušas, kiti asmenys.

Malda Aušros Vartuose

Po sutikimo oro uoste svečias nuvyko tiesiai į Aušros Vartus. Čia pradėdamas šv. Mišias kard. J. Meisneris pasidžiaugė, kad tik atvykęs į jo širdžiai taip brangią Lietuvą išsyk gali melstis prie Gailestingumo Motinos paveikslo. Per visuotinę maldą kar-

dinalas prisiminė nukentėjusius nuo sovietų režimo, visas komunizmo aukas – „nors iškentusias baises persekiojimus, tačiau nepraradusias tikėjimo“. Po pamaldų kardinolą Meisnerį pasveikino bei gėlių įteikė katalikų jaunimo centrų atstovai, kurie drauge būtent su Kelno arkivyskupijos jaunu ir jų padedami 2008 m. liepą vyko į Pasaulio jaunimo dienas ir susitikimą su popiežiumi Sidnėjuje, Australijoje.

Apsilankymas Kaune

Rugsėjo 13 d. svečias lankėsi Kaune, viešėjo Jėzuitų gimnazijoje, arkikatedroje bazilikoje.

Vakare Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje parapijos tikintieji džiaugsmingai pasitiko iškilmingą dvasininkų procesiją. Prie altoriaus drauge su Kauno arkivyskupijos ganytojais ir kunigais žengė ir popiežiaus Benedikto XVI ypatingasis pasiuntinys kardinolas J. Meisneris. Į susirinkusiuosius kreipėsi kardinolas J. Meisneris sakė: „Savo akimis mačiau jūsų tikėjimą šioje gražioje bažnyčioje. Bažnyčia parodo, kokia yra bendruomenė. Prieš 16 metų buvau čia, tačiau dabar, kai vėl pamačiau šią bažnyčią, prisimčiau Elzbietos žodžius, pasakytus Marijai: *Palaiminta esi, kad įtikėjai*. Šiandien ir aš sakau: palaimintas Kaunas, nes prisikėlė!... Džiaugiuosi, kad galėjau švęsti Kryžiaus Išaukštinimo šventę su tauta, kuri paženklinta kryžiumi. Palaiminta esi, tauta, nes įtikėjai kryžių!“ Šia proga taip pat buvo pašventintas parapijos namų kertinis akmuo.

Spaudos konferencija Šiluvos Jono Pauliaus II namuose

Rugsėjo 14-ąją, pasibaigus Jubiliejaus iškilmėms (apie jas žr. p. 8), Jono Pauliaus II namuose vykusioje spaudos konferencijoje (joje dalyvavo ir Tarptautinės katalikų žurnalistų spaudos sąjungos UCIP seminaro dalyviai) ne pirmą kartą Lietuvoje lankėsi kardinolas J. Meisneris, apibendrindamas šventės įspūdžius, sakė išvydęs tai, ko tikėjosi – „dvasinę stiprybę spinduliuojantį tikinčiųjų bendruomenės sambūrį“ (plačiau žr. p. 64).

Priėmimas Kauno Rotušėje

Rugsėjo 15 d. ryte kardinolas J. Meisneris Rotušėje susitiko su Kauno miesto vadovais. Popiežiaus pasiuntinį pasitikęs mero pavaduotojas Kazimieras Kuzminskas aprodė svečiui Burmistro kabinetą, kur K. Ignatavičius trumpai papasakojo apie Kauną, iškilmingai šventusį savivaldos 600 metų jubiliejų. Pagrindinėje salėje skambėjo Kauno sakralinės muzikos mokyklos merginų vokalinio ansamblio „Pastoralė“ atliekamos giesmės, ypač sužavėjusios svečią, nepašykštėjusių giedotojoms šiltų žodžių.

Sveikinimo žodį taręs vicemeras K. Kuzminskas prisiminė popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymą Kaune, nuoširdžiai padėkojo už dėmesį miestui. „Jūsų apsilankymas skatina

kauniečius dar labiau padėkoti Švč. Mergelei Marijai už nuolatinę globą ir laisvę Lietuvai“, – baigdamas kalbą sakė K. Kuzminskas ir įteikė kardinolui sidabrinį medalį, nukaldintą Kauno savivaldos 600 metų jubiliejaus proga.

Kardinolas J. Meisneris, dėkodamas už priėmimą, perdavė kauniečiams Šventojo Tėvo sveikinimą, linkėjimus ir palaiminimą ir patikino, kad išbandymus patyrusi lietuvių tauta „gali įnešti didelius lobius į bendrą aruodą“. Kaip padėkos ženklą įteikė medalį, kuriame pavaizduoti Trys Karaliai (Kelne saugomos Trijų Karalių relikvijos).

„Jo dalyvavimas Jubiliejuje tikrai buvo nepaprastai svarbus“

Jau pasibaigus Šiluvos Jubiliejui, kalbėdamas apie palaimingus jo vai-

sius, arkivyskupas Sigitas Tamkevičius interviu tinklalapiui www.bernardinai.lt, be kita ko, sakė: „Kardinolas Joachimas Meisneris – senas Lietuvos bičiulis, kuris norėjo mūsų šalį aplankyti dar sovietiniais metais. Bičiuliu jis tapo, žinoma, neatsitiktinai, jis pats gyveno tuometinėje Rytų Vokietijoje, jam labai gerai pažįstama ši Europos dalis, jis žino, ką čia žmonės yra iškentėję. Kardinolas Meisneris išties yra autentiškas Bažnyčios vyras. Jo dalyvavimas Jubiliejuje tikrai buvo nepaprastai svarbus.“

Parengta pagal Kauno arkivyskupijos spaudos tarnybos, Violetos Micevičiūtės ir Birutės Vasylienės informaciją

„Dalis mano širdies priklauso Lietuvai“

Taip kalbėjo popiežiaus pasiuntinys kardinolas Joachimas Meisneris interviu Vilniaus oro uoste:

„Šventasis Tėvas būtų mielai pats atvykęs, galbūt vieną dieną jam ir pavyks tai padaryti. Šiuo metu jis lankosi Paryžiuje. Kaip sako popiežius, katalikams yra dvi svarbios šventovės – Šiluva ir Lurdas. Deja, Benediktas XVI negali vienu metu būti dviejose vietose, todėl turėjo į Lietuvą siųsti savo seną draugą ir bendradarbį kardinolą J. Meisnerį. Tad dabar turiu stengtis gerai jam atstovauti, kad būčiau vertas Šventojo Tėvo atstovas. Asmeniškai džiaugiuosi, kad Šventasis Tėvas suteikė man šią pareigą.

Dalis mano širdies priklauso Lietuvai. Kelnas turi artimų ryšių su Lietuva. Vykdami į Pasaulio jaunimo dienas Sidnėjuje priėmėme drauge su vokiečiais vykti didelę lietuvių grupę.

Jūsų šalis yra reikšminga Europos Sąjungos šeimoje. 1982 m. pirmą kartą lankiausi Lietuvoje. Išliko neišdildomas įspūdis, kai apsigyvenau viename Vilniaus viešbutyje. Jo tarnautojas

perspėjo, kad viešbutis pastatytas iš sovietinio „mūro“: 50 proc. cemento ir 50 proc. mikrofonų.

Tuo metu apaštališkuoju administratoriumi buvęs Liudas Povilonis pasakė, kad Vilniaus katedra, deja, paversta paveikslų galerija. Pasakiau, kad neisiu, nors L. Povilonis sakė, kad laukti gali tekti ilgai, gal net iki pasutinio teismo dienos. Tačiau ji atėjo greičiau: jau po 7 metų per Kalėdas Vilniaus katedroje buvo aukojamos šv. Mišios. Aš tikėjau, kad ateis ta diena. Šiuo atžvilgiu aš esu senas lietuvių bičiulis.

Popiežiui Benediktui XVI jau 82 metai, jis turi daug pakvietimų; jei dar gyventų 10 metų, gal ir galim tikėtis. Daug gražių dalykų papasakojau jam apie Lietuvą, todėl jo troškimas atvykti buvo didžiulis.“

ŠILUVOS JUBILIEJUS: IŠKILMĖS

Piligrimų eiseną į Šiluvą ir Padėkos už laisvę šventę

2008 m. rugpjūčio 31 d., paskutinį vasaros sekmadienį, kaip ir kasmet, buvo pratęsta piligriminių eisenų į Šiluvą tradicija, kuri kilo sovietmečiu ir atspindėjo kelių dešimtmečių dvasinį pasipriešinimą tikėjimo persekiojimui. Šiemet šios dvi didžiulės piligrimų eisenos pėsčiomis iš skirtingų vietų vyko Švč. M. Marijos apsireiškimo 400 metų Jubiliejaus išvakarėse, kai iki didžiųjų iškilmių buvo likusios kelios savaitės dienos. Šiomis tūkstantinėmis eisenomis, paskui iškilmingomis šv. Mišiomis aikštėje priešais Baziliką buvo švenčiama Padėkos Viešpačiui už laisvės dovaną šventė.

Piligrimai iš pat ryto rikiavosi žygiui dviejose vietose: nuo Raseinių pusės (prie Katauskių gyvenvietės) ir Tytuvėnų. Pirmajai eisenai, jos maldai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, į Šiluvą piligrimus lydintis nesuskaičiuojamą daugybę kartų. Šiaulių krašto žmonių kelionei, maldai ir giesmėms vadovavo nenuilstantis piligrimas Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Šioje eisenoje buvo nešama Fatimos Dievo Motinos statula, tradiciškai dalyvavo ir tarptautinės katalikiškos organizacijos „Tradicija, šeima, nuosavybė“ nariai.

Maldingąjį Kauno arkivyskupijos žygių ejo ir augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, mons. Vytautas Grigara vičius, su vėliavomis keliavo daugybės parapijų tikintieji, kurijos institucijų, katalikiškų organizacijų, bendruomenių nariai. Eisenos priekyje buvo nešama pašventintoji Šiluvos bazilikos Dievo Motinos su Kūdikiu paveikslo kopija: rugpjūčio 30 d. vakare Kauno

arkikatedroje bazilikoje, aplankius višas parapijas, baigėsi jos piligriminė kelionė arkivyskupijoje. Piligriminį kelią buvo pasiryžę įveikti ypač daug jaunų žmonių, šeimų su vaikais. Žygyje dalyvavo Sąjūdžio narių, tremtinių, partizanų, kitų Lietuvos laisvės gynėjų. Pats dangus laimino maldininkų pasiryžimą: visą kelią maloniai šildė saulė, vėliavos plaukštėsi vėjyje, kuris nepajėgė sutrikdyti darnios ir vieningos Rožinio maldos ir jaunimo giesmių intarpų. Piligrimai galėjo pasinaudoti Sutaikinimo (Atgailos) sakramento malone atlikdami išpažintį paties žygio metu (kolonos pabaigoje išpažinčių klausė kun. Kęstutis Kėvalas, *Marijos radijo* direktorius kun. Oskaras Petras Volskis).

Pakeliui į Šiluvą stabtelėta prie naujo kryžiaus (aut. Zigmas Povilaitis), kuris Šiluvos kultūros paveldo rėmimo fondo ir Raseinių savivaldybės rūpesčiu pastatytas prie kelio į Šiluvą. Jį pašventinęs arkiv. S. Tamkevičius sakė, kad šis

krikščioniui brangiausias tikėjimo simbolis ženklins trumpesnių piligriminių kelionių į Šiluvą pradžią.

Abiejų eisenų dalyvius Šiluva, o jos parapijos jaunimas – dar

prieš įžengiant į miestelį pasitiko šiek tiek prieš vidudienį. Saulės nutviektoje aikštėje visus tądien atvykusius per liturginę katechezę kun. Artūras Kazlauskas pakvietė mokytis dėkoti Viešpačiui, gausiai apdovanojančiam krikščionis savo malonėmis.

Iškilmingoms šv. Mišioms, kurių aukoti ganytojai atėjo procesija nuo Jono Pauliaus II namų, vadovavo arkiv. S. Tamkevičius. Arkivyskupas nuoširdžiai pasveikino visus pamaldų dalyvius, Raseinių savivaldybės tarnautojus, laisvės kovotojus ir Sąjūdžio narius, pakvietė dėkoti Viešpačiui už nepriklausomo gyvenimo dovaną, už gražius jame vykstančius pokyčius, melstis už visus, kurie nors maža dalele prisidėjo prie šandienos laisvės Tėvynėje. Homilijoje ganytojas džiaugėsi: „Mūsų maldos pasiekė dangų“ ir ragino: „...atgavę išorinę laisvę, šiandien turime galimybę susikurti ir dvasinę laisvę, kuri prasideda nuo laisvo mūsų mąstymo ir nuo pasirinktos gyvenimo krypties – drauge su Jėzumi dalytis viskuo, neišskiriant ir jo kryžiaus.“ Pagarbiai pavadinęs Švč. M. Mariją laisvės Karaliene, arkivyskupas kvietė išsakyti jai dėkingumą už viską, kuo šiandien galime džiaugtis.

Eucharistijos liturgijai ypatingo iškilmingumo suteikė jos metu giedojęs Vilniaus arkikatedros bazilikos didysis choras (vadovas ir dirigentas Remigijus Songaila, chormeisterė

Eglė Ganusauskienė). Prieš suteikiant ganytojiškąjį palaminimą buvo pašventinta naujoji Kauno arkivyskupijos vėliava bei naujoji Švč. M. Marijos statula aikštėje.

Raseinių savivaldybės nutarimu Šiluvos miestelio gatvė, einanti pro Baziliką ir Apsireiškimo koplyčią, pavadinta Jono Pauliaus II vardu. Po pamaldų vykusiose atidarymo ir pašventinimo apeigose dalyvavo šv. Mišias koncelebravę dvasininkai, dalyviams buvo sudaryta unikali galimybė paklausti Jono Pauliaus II žodžių, prieš penkiolika metų pasakytų Šiluvoje, įrašo, kalbėjo miestelio seniūnas Vygaudas Šeimys.

Pasak arkiv. S. Tamkevičiaus, dabartinė, atsinaujinusi Šiluva su didingąja Švč. M. Marijos Gimimo bazilika bei Apsireiškimo koplyčia, erdvia aikšte, sujungiančia šias dvi šventoves, visi čia vykstantys atnaujinimo darbai – tai po sovietmečio suvaržymų sugrąžinama didžiulė skola šiai Lietuvos žmonių kelis šimtmečius puoselėjamai piligrimystės vietai, kuri gerokai pasikeitusi laukė po penkių dienų prasidėjusių Jubiliejaus iškilmių.

Pirmoji diena: Eucharistinis kongresas

Rugsėjo 6 d., šeštadienį, pirmąją Jubiliejaus šventimo dieną, atsinaujinusioje ir pasipuošusioje Šiluvoje vyko Eucharistinis kongresas. Kaip ir pirmoji jo dalis, pavasarį per Devintines surengta Kaune, buvo skirta atkreipti dėmesį į Švč. M. Marijos žodžius, kuriais ji prieš 400 metų ragino nepamiršti garbinti jos Sūnaus.

Į šiuos Marijos žodžius, beje, buvusius ir visų Jubiliejaus iškilmių leitmotyvų, atsiliepta tądien Šiluvoje nuo pat ryto švęstomis šv. Mišiomis (aukojo Raseinių dekanas kun. J. Kaknevičius, kun. V. Paukštis, kun. V. Sikorskas), iškilminga Eucharistijos liturgija atnaujintoje erdvioje aikštėje priešais Švč. M. Marijos Gimimo baziliką, Švč. Sakramento pagarbinimu, Eucharistinėmis procesijomis bei Eucharistinio Jėzaus adoracija. Raseinių dekanato kunigai buvo pasirengę klausyti išpažinčių, daugybė atvykusiųjų siekė patirti atlaidų malonę, susitaikyti su Dievu ir pilnutinai dalyvauti šv. Mišiose. Šiluvos miestelis ir šventovės tądien prisipildė jaunų žmonių. Rytmetinėse pamaldose giedojo Girkalnio, Raseinių meno mokyklos bei „Šatrijos“ chorai. Agapė-koncertą surengė Kauno kunigų seminarijos auklėtiniai. Vakarop dalyvauti Jubiliejaus iškilnėse čia kaip piligrimai atžygiavo jaunimas iš įvairių Lietuvos kampelių.

Eucharistijos prasmę liturginėje katechezėje prieš pagrindines pamaldas iš įvairių Lietuvos kampelių suvažiavusiems maldininkams skleidė kun. Kęstutis Kėvalas. Būtent Dievo Sūnaus pagarbinimą jis išskyrė kaip svarbiausią viso Jubiliejaus, švenčiamo kongreso ir kiekvieno atvykstančio į Šiluvą tikslą. Pasak kalbėtojo, per Eucharistiją, tikrąją mūsų Viešpaties kūno ir kraujo auką dabar, Jėzus paliko savo artumo dovaną. Kunigas pasveikino visus, Dievo numylėtuosius ir apdovanotuosius, per kuriuos jo prisilietimas Eucharistijoje sklinda šeimose, pasaulyje.

Vasariškos saulės nutviekstoje aikštėje vidudienį aukota iškilminga Eucharistijos liturgija. Jai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, koncelebravo Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, Kauno kunigų seminarijos rektorius mons. Aurelijus Žukauskas, Raseinių dekanas kun. Juozas Kaknevičius. Sveikindamas šv. Mišių dalyvius (tarp jų buvo ypač daug Raseinių krašto tikinčiųjų, valdžios žmonių, daug prisidėjusių sprendžiant organizacinius Jubiliejaus rūpesčius), arkivyskupas pabrėžė neabejotinai svar-

biausią Jubiliejaus iškilmių akcentą – Eucharistiją, pakvietė dėkoti Dievui už šią dovaną, per maldą tapti viena širdimi, pakylėta į Viešpatį. Per šias šv. Mišias giedojo Vitos Vaitkevičienės diriguojamas jungtinis – Kauno arkikatedros „Cantate“, Kretingos bažnyčios, Kauno Šv. Antano Paduviečio parapijos bei Šiluvos jaunimo – choras.

Arkivyskupas pasakė homiliją, atkreipdamas dėmesį, jog prieš 400 metų Šiluvoje nebuvo Eucharistijos kulto, todėl ir stokota iš jo, kaip šaltinio, ištekančios broliškos meilės. Pasak ganytojo, XXI a. žmonėms Marijos apsiereikimo žinia ypač aktuali, ji rodo kelią, kuriame galime sutikti savo Gelbėtoją. Nūdienos bėda – ne materialiniai sunkumai, bet, kaip teigta homilijoje, savo išgelbėjimo siejimas su pinigais, pramogomis, malonumais. „Šiluvos Marija kviečia mus nusisukti nuo mums peršamų stabų ir atsigręžti į Jėzų“, – sakė ganytojas, perspėdamas, kad šis atsigręžimas turi vykti kasdien. Arkivyskupas išsakė troškimą, kad kiekvienas iš Šiluvos grįžtų atgavęs ramybę, sustiprėjęs dvasia ir džiaugsmingesnis (visą homiliją žr. p. 31).

Eucharistijos liturgija baigėsi Švč. Sakramento pagarbinimu ir Eucharistine procesija aikštėje iki Apsireikimo koplyčios ir Jono Pauliaus II gatvėje.

Po pamaldų kongreso dalyviai, ne skubėjusieji į namus, dalyvavo dvasinio pobūdžio renginiuose. Po nuotaikingos agapės-koncerto mokyklos stadione buvo galimybė pamatyti fil-

mą apie Šiluvą. Sakralinės muzikos valandą Bazilikoje padovanojo solistai Rasa Juzukonytė ir Deividas Staponkus, atlikėjai Aušra Motuzienė, Povilas Padleckis. Aukštaisiais Apsireikimo koplyčios skliautais aidėjo Raseinių meno mokyklos atliekamos giesmės.

Gilinti dvasinį gyvenimą, plačiau svarstyti Jubiliejaus temas kasdien po iškilmių kvietė aikštėje popiet rengtos konferencijos. Šeštadienį kun. dr. Arnoldas Valkauskas aptarė Eucharistijos apibūdinimus Katedrizmo kontekste ir jos atveriamą galimybę žmogui nuolat su Dievu palaikyti artumą, padedančią brandinti santykį tiek su Viešpačiu, tiek su kitais žmonėmis, tiek su savimi, spręsti savo tapatumo problemą, vienybėje su Dievu išgyventi didžiausią vilties išsipildymą, Dievo karalystės patyrimą jau čia, žemėje (daugiau žr. p. 55).

Pavakare, kai paprastai į Šiluvą taip pat renkasi nemažai maldininkų, įprastinėje per Šilines procesijoje iš Koplyčios į Baziliką kalbėti Rožinio Šviesos slėpiniai. Vakarą šv. Mišiose melstasi už visų trijų – Kauno, Vilniaus ir Telšių – seminarijų bendruomenes. Liturgijai vadovavo Kauno kunigų seminarijos rektorius mons. A. Žukauskas. Savo homilijoje kviesdamas gilin-

ti į pašaukimo temą, rektorius sakė: „Jėzaus pakvietimas dar negarantuoja išganymo... Jėzaus tikslas yra suburti žmones, tarp kurių nebūtų čia „tavo“, o čia „mano“, bet kad kiekvienas iš jų pasidalytų su kitu tuo, ką jis turi. Jam reikia asmenų, kad kaip ir Jis ir su Juo dirbtų Dievo Karalystės plėtimui žmonių aplinkoje.“ Per šias pamaldas giedojo Kauno seminarijos choras, vadovaujamas kun. Viliaus Sikorsko.

Vakare aplink Šiluvos miestelį buvo surengta Eucharistinė procesija, nešant joje monstranciją ir Eucharistinę duoną, kuri visą dieną adoruota Ligoninių Sveikatos koplyčioje, taip pašlovinant Viešpatį tą valandą ir visą mūsų gyvenimą.

Į Sutaikinimo pamaldas Bazilikoje dar prieš vidurnaktį rinkosi jaunieji piligrimai iš visos Lietuvos, į Šiluvą ištvėringai atžygiavę pėsčiomis iš Raseinių ir pasiryžę sekmadienį dalyvauti Jaunimo šventėje.

Lietuvos jaunimo žygis į Šiluvą

Rugsėjo 6-ąją iš Raseinių į Šiluvą pėsčiomis išėjo 500 jaunųjų Lietuvos piligrimų, savo žygį skyrusių Didžiajam jubiliejui. Į Raseinius susirinkę Kauno, Vilniaus (beje, iš ryto, prisimindami popiežių Joną Paulių II, sostinėje keliavę per jo lankytas šventoves), Žemaitijos, kitų Lietuvos vietų moksleiviai, studentai, jaunuoliai, šiemet priėmusieji Sutvirtinimo sakramentą, seserys vienuolės, klierikai, keli kunigai pavakare, po šv. Mišių Raseinių Švč. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčioje, palaiminti ir

padrašinti Kauno arkivyskupijos augziliaro vyskupo Jono Ivanausko, iki miesto pakraštyje pastatyto naujojo kryžiaus palydėti ganytojo ir Raseinių dekanato dekanas kun. Juozo Kaknevičiaus, vicedekano, Raseinių parapijos klebonas kun. Vytautas Paukščio, išsirengę į penkias valandas trukusią kelionę.

Šis jaunų žmonių (jų amžius buvo nuo 15 iki 30 metų) maldos ir evangelizavimo žygis pratęsė šimtmečiais gyvą, pasirengimo Jubiliejui metu ypač gausią, jaunimo piligrimystės į Šiluvą tradiciją. Visos kelionės valandos buvo prasmingas Viešpačiui skirtas laikas, paskatinęs įdėmesniu žvilgsniu pažvelgti į 5 aktualius ir nesunkiai jauno žmogaus gyvenime atpažįstamus klausimus, t. y. draugystės, pinigų, populiarumo ir mados, lytiškumo, nevirties temas ir pasvarstyti jas tikėjimo akimis. Šios temos, kaip savotiški jaunimo piligriminio kelio ženklai, buvo svarstomi klausantis Šventojo Rašto, apmąstant čia pat pateikiamus jo komentarus, išsakant gyvų liudijimų, dalyvaujant savo sąžinės patikrinime, drauge meldžiantis Rožinio slėpinių ar giedant su Kauno Šv. Vincento Pauliečio (Petrašiūnų) ir Šv. Antano Paduviečio parapijų jaunimo grupėmis. Eisenai vadovavo diak. Vincas Kudirka ir ses. Evelina Lavrinovičiūtė MSV.

Po trumpo atokvėpio Dubysos slėnyje, jau vakarėjant, pasak Kauno arkivyskupijos Jaunimo centro, koordi-

navusio pasirengimą žygiui, referentės Linos Žadvydaitės, piligrimų kolona tikraja prasme tapo kelio į Marijos apsireiškimo palaimintą žemę šviesuliais. Jaunimas Šiluvą pasiekė su degančiais fakelais ir žvakėmis bei ne mažiau liepsnojančiomis jaunomis širdimis. Šiluvoje džiaugsmingai vysk. J. Ivanausko sutikti piligrimai, ganytojo lydimi, atėjo į Baziliką ir dalyvavo Sutaikinimo pamaldose.

Ištvermingajam jaunimui ir prisiartinus vidurnakčiui nepritrūko jėgų drauge pasilinksinti mo-kyklos stadione prie laužo, pasiklausyti ir šiltai paploti savo muzikine kūryba pasidalijusiam Kauno arkivyskupijos Jaunimo centro direktoriui kun. Kastyčiui Šulčiui, grupei *Benas ir Quest* bei pasigėrėti ugnies šou.

Sekmadienį, rugsėjo 7 d., šis ir kitas tądien prisijungęs jaunimas mo-kyklos stadione dalyvavo bendroje rytmečio maldoje, kurią melstis su šokio elementais pakvietė Gyvenimo ir tikėjimo instituto darbuotojai, evangelizacinėje programoje šlovino Viešpatį drauge su Kaišiadorių vyskupijos bei Petrašiūnų jaunimu, klausėsi ses. Faustos Palaimaitės SF mokymo, prisiminė žygio temas, čia pat suvaidintas jaunųjų pantomimos atlikėjų. Vėliau

jaunimas, įsiliejęs į daugiataukstantinę minią aikštėje priešais Baziliką, drauge šventė iškilmingą Eucharistijos liturgiją popiežiaus Jono Pauliaus II viešnagei Lietuvoje atminti.

Viešpaties malonių gausa Bažnyčiai

- ◆ per dešimt Jubiliejaus iškilmių dienų Šiluvoje apsilankė iki 150 tūkst. maldininkų; tikintiesiems išdalyta per 50 tūkst. komunikantų;
- ◆ kasdien užsiregistruodavo apie pusšimtį organizuotai atvykusių piligrimų grupių;
- ◆ kasdien šv. Mišias aukojo, homilijas sakė, kitus sielovadinius patarnavimus teikė ne mažiau kaip 100 dvasininkų iš įvairių vyskupijų bei vienuolijų;
- ◆ rugsėjo 10 d. vakare įvyko Kauno kunigų seminarijos 4 klierikų įvilktuvės bei 9 auklėtinių skyrimas lektorių ir akolitų tarnystei Bažnyčioje;
- ◆ organizaciniuose iškilmių rūpesčiuose talkino 30 seminaristų, 50 savanorių;
- ◆ kasdien pamaldose Apsireiškimo koplyčioje, Bazilikoje ir aikštėje giedojo nuo 5 iki 8 jaunimo bei suaugusiųjų chorų, atvykusių iš įvairių Lietuvos kraštų bei lietuvių etninių žemių;
- ◆ drauge su įvairių Lietuvos kraštų tikinčiais iškilnėse dalyvavo daug vietinės valdžios žmonių, Vyriausybės, Seimo narių, įvairių profesijų atstovų.

Jaunimo šventė ir popiežiaus Jono Pauliaus II viešnage Lietuvoje 15 metų sukakties paminėjimas

Rugsėjo 7 d., sekmadienį, Šiluva, rengiantis Jubiliejui tapusi kuriamo Jono Pauliaus II piligrimų kelio dalimi ir gerokai patogesne piligrimystės vieta, pasitiko itin jaunatvišką piligrimų minią. Tą dieną čia vykusioje Jaunimo šventėje dalyvavo dar iš vakaro pėsčiomis nuo Raseinių atkeliavę 500 jaunuolių ir vėliau prisijungę jaunuoliai iš įvairių vyskupijų, seminarijų, aukštųjų mokyklų studentai, moksleiviai.

Daugiau kaip 5 tūkst. maldininkų (tarp jų buvo atvykusių ir iš užsienio šalių) minia aikštėje prieš pagrindines pamaldas pusiaudienį plojimais pasitiko nuo pentadienio iš Kryžių kalno žygiavusius (beveik pusantro tūkstančio) piligrimus, visą kelią lydėtus nepailstančio Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio. Plojimais padėkota ir ypatingai pasiaukojusiems piligrimams, įveikusiems beveik 4 tūkst. km atgailos kelionę pėsčiomis iš Lurdo į Lietuvą. Saulėje plaukštėsi įvairių jaunimo organizacijų, sambūrių, bendruomenių vėliavos. Ir, suprantama, jaunatviška jungtinio jaunimo choro giesmė palydėtos pagrindinės iškilmingos pamaldos.

Šia Jaunimo švente sekmadienį Šiluvoje paminėta popiežiaus Jono Pauliaus II, savo pontifikato metais visad palaikiusio ir skatinusio jaunimo iniciatyvas Bažnyčioje ir visuomenėje, vizito Lietuvoje ir drauge Šiluvoje 15 metų sukaktis. Viešnage jamžinimo ir dėkingumo ženklas buvo malda per pagrindines šv. Mišias prašant Dievo Tarnui Jonui Pauliui II altoriaus garbės bei paminklo jam pašventinimas sakralioje aikštėje.

Iškilmingai Eucharistijos liturgijai tą dieną vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, koncelebravo apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Peteris Stephanas Zurbriegenas, svečiai – Varmijos (Olštyno) arkivyskupas Wojciechas Ziembra, Kroatijos kariuomenės ordinaras vyskupas Jurajus Jezerinakas ir generalvikaras Josephas Šantičius; taip pat Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, Panevėžio vyskupas emeritas Juozas Preikšas, LVK generalinis sekretorius mons. Gintaras Grušas, Lietuvos vyskupijų kunigai. Sveikindamas visus arkiv. S. Tamkevičius išsakė didžiulį džiaugsmą taip gausiai susirinkusiais prie Viešpaties altoriaus ir Dievo Motinos Šiluvoje. Žodį taręs apaštališkasis nuncijus užtikrino, kad šioje gražioje šventėje dvasiškai, širdimi, dalyvauja

ir sveikinimą perduodantis Šventasis Tėvas Benediktas XVI, kaip savo artumo ženklą į Jubiliejaus iškilmes rugsėjo 14 d. atsiųsiantis savo pasiuntinį.

Per homiliją arkiv. S. Tamkevičius prisiminė brangųjį popiežiaus Jono Pauliaus II asmenį, jo viešnage Lietuvoje, išsakytus palinkėjimus ir paraginimus Lietuvos žmonėms. „Atvykęs į Šiluvą popiežius Jonas Paulius II linkėjo mums ramybės ir taikos, bet drauge ragino daryti visa, kad Kristus taptų mūsų gyvenimo ir mūsų kuriamos demokratijos uola“, – sakė ganytojas kviesdamas ir drąsindamas, ypač jaunimą, kaip ragino pirmaisiais nepriklausomybės metais apsilankęs popiežius, kurti gyvenimą ant Evangelijos uolos, melsti, kad „Dievo Dvasia pripildytų mus visus tiesos ir meilės dovanų, kurios, anot Jono Pau-

liaus II, reikalingos siekiant atnaujinti Lietuvos gyvenimą“ (visą žr. p. 32).

Popiežiaus Jono Pauliaus II atminimas Šiluvoje įamžintas jam skirtu paminklu, kuris atidengtas ir pašventintas šv. Mišių pabaigoje vykusioje iškilmingoje ceremonijoje. Ji pradėta Lietuvos kariuomenės garbės kuopos karių ir orkestro atliktais Lietuvos ir Vatikano valstybių himnais, pagarbioje tyloje išklaustas lietuviškai pasakytos Jono Pauliaus II kalbos Šiluvoje įrašas. Paminklo atidengimo aktą perskaitė Apaštalo Sosto garbės prelatas Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, pasirašė ganytojai ir kūrinio autorius. Paminklo atidengimo metu nuskambėjo Bazilikos varpai. Piligrimui Jonui Pauliui II skirtą paminklą, pastatytą Kauno arkivyskupijos kunigų ir tikinčiųjų, pašventino arkiv. S. Tamkevičius. Pasveikinimo žodį taręs svečias arkiv. W. Ziembra pasidžiaugė, kad yra pakviestas dalyvauti Jubiliejinėse iškilmėse, kaip dalyvavo

ir Jono Pauliaus II kelionėje aplankant Šiluvą, ypač išskėlė Lietuvos jaunimo vaidmenį išlaikant ir perduodant tėvų tikėjimą. „Tegu gerasis Dievas suteikia Kauno arkivyskupijai ir visai Lietuvos Bažnyčiai palaimą“, – palinkėjo svečias. Ceremonijoje kalbėjęs paminklo autorius, pasaulyje žinomas skulptorius prof. Czesławas Dźwigajus iš Krokuvos dailės akademijos (Lenkija) sakė,

jog paminklai statomi tam, kad jie liudytų ateities kartoms tautos tikėjimą ir tapatybę. Šis paminklas, vaizduojantis Šventąjį Tėvą, priglaudusį prie krūtinės Šiluvos Dievo Motinos paveikslą, turi liudyti, jog niekada nebus nuviltas tas, kuris pasitiki Švč. M. Marija. Arkiv. S. Tamkevičius padėkojo prof. C. Dźwigajui ir visiems iškilnių dalyviams, atkreipdamas dėmesį, jog paminklas, prasmingai ištiesta popiežiaus ranka suteiksiantis visus Šiluvos piligrimus, mokyks meilės Marijai ir tikro krikščioniško gyvenimo. Popiežiaus atminimą garbės kuopos kariai pagerbė salvėmis.

Jono Pauliaus II dvasinį palikimą vėliau priminė Karolio Vojtylos pjesės „Priešais juvelyro parduotuvę“ skaitymai (atliko Kauno dramos teatro aktoriai R. Staliliūnaitė ir E. Stancikas) jaunųjų klausytojų pilnutėlėje Šiluvos mokyklos salėje.

Kaip tik už juos, visą Lietuvos jaunimą, jų ugdytojus melstasi ir po pietų. Šv. Mišias aukojo vysk. J. Ivanauskas, savo homilijoje skyręs jauniems žmonėms ir kvietęs: „Mielas jaunime, brangūs broliai ir seserys! Mes, būdami krikščionys ir norėdami autentiškai

pasiūlyti kitiems Kristaus draugystę, patys turime būti ant kryžiaus kenčiančio ir prisikėlusio Kristaus bičiuliai.“

Vakaro šv. Mišiose (prieš jas į vakaro maldą kvietė seminarijos auklėtiniai, Šiluvos jaunimas, VU „Schola cantorum Vilnensis“) prašyta Viešpaties ypač svarbios malonės – padėti jaunimui atpažinti savo pašaukimą. Liturgijai vadovavo ir homiliją pasakė mons. V. Grigaravičius, Kauno I dekanato dekanas.

Gausiai dalyvavę šio dekanato kunigai tądien teikė piligrimams sielovadinius patarnavimus. Šv. Mišias aukojo kun. E. Jotkus, t. G. Vitkus SJ, prel. V. S. Vaičiūnas OFS. Tądien giedojo nepaprasta gausybė chorų: Šventosios Dvasios (Šilainių), Kristaus Prisikėlimo, Šv. Antano Paduviečio parapijų, Jėzuitų bažnyčios, „Naujosios Sandoros“, Bičiulių ir kt. chorai. Agapėje linksmino VDU „Žilvitis“. Bazilikoje popiet giedojo R. Skučienė ir G. Venckevičienė. Pagrindines rugsėjo 7 d. sekmadienio iškilmes transliavo Lietuvos nacionalinė televizija ir radijo „Klasikos“ programa.

Šiluva: nauja piligrimystės erdvė

- ◆ Jubilejinių iškilnių piligrimus Šiluvoje pasitiko įrengta aikštė, į vieną sakralią erdvę sujungusi abi didingąsias šventoves: Švč. M. Marijos Gimimo baziliką ir Apsireiškimo koplyčią;
- ◆ Jubilejaus išvakarėse, paskutinį rugpjūčio sekmadienį, švenčiant Padėkos už laisvę šventę, aikštę papuošė nauja pašventinta Švč. M. Marijos statula, tiksliai išlieta pagal buvusią skulptūrą ir pastatyta jos vietoje;
- ◆ Šiluvos miestelio gatvė, einanti pro Baziliką ir Apsireiškimo koplyčią, Raseinių savivaldybės sprendimu pavadinta Jono Pauliaus II vardu;
- ◆ popiežiaus Jono Pauliaus II atminimas Šiluvoje įamžintas jam skirtu aikštėje pastatytu ir rugsėjo 7 d. pašventintu paminklu (autorius – skulptorius prof. Czesławas Dźwigajus, Lenkija);
- ◆ rugsėjo 8 d., švenčiant Švč. M. Marijos Gimimą, dešinėje aikštės pusėje pašventinti penki kaldinti iš akmens, su bronzos bareljefais Šviesos slėpinių koplytstulpiai, ne tik ją papuošiantys, bet ir tarnausiantys piligrimų Rožinio maldai (koplytstulpių autorius Erikas Daugulis iš Kauno r.);
- ◆ paskutinę iškilnių dieną, rugsėjo 15-ąją, buvo pašventinti Piligrimų ir informacijos centro pamatai;
- ◆ kelią į Šiluvą dabar žymi rengiantis Jubilejaus iškilmėms pastatyti kryžiai; vienas jų (aut. Zigmas Povilaitis), pastatytas Šiluvos kultūros paveldo rėmimo fondo ir Raseinių savivaldybės rūpesčiu, ženklins trumpesnių piligriminių kelionių į Šiluvą pradžią.

Į Jubiliejų keliauta ir... pėsčiomis

- ◆ daugiau kaip 500 Lietuvos jaunuolių Šiluvą pasiekė rugsėjo 6 d. vakare atkeliavę čia pėsčiomis iš Raseinių;
- ◆ per 1200 piligrimų į Jubiliejaus iškilmes atėjo pėsčiomis po tris dienas trukusio tradicinio, jau šeštojo, piligriminio žygio iš Kryžių kalno;
- ◆ rugsėjo 12 d. po 5 dienų žygio pėsčiomis dienų Šiluvą pasiekė pilgrimai, keliavę iš Marijampolės;
- ◆ Jubiliejaus iškilmėse dalyvavo ir 4 tūkst. km atgailos žygį iš Lurdo į mūsų šalį įveikę ir skyrę jį Marijos apsišvišimo garbei Šiluvoje Lietuvos pilgrimai.

Piligrimų kelias sujungė Kryžių kalną ir Šiluvą

2003 m., siekdamas pagerbti popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymą Lietuvoje, Šiaulių vyskupas, kariuomenės ordinaras Eugenijus Bartulis organizavo pirmąjį piligriminį žygį iš Kryžių kalno į Šiluvą. Šiomet rugsėjo 5–7 dieną Kryžių kalną su Šiluva sujungė per 1200 piligrimų, susirinkusių iš visos Lietuvos. Kartu keliavo grupė iš Lenkijos, Punsko licėjaus, pirmąkart žygyje dalyvavo grupė iš Vokietijos, taip pat Lietuvos bei Lenkijos kariai, kunigas iš kaimyninės Latvijos.

Žygis prasidėjo šv. Mišiomis Kryžių kalne, jas aukoją Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, vyskupijos kunigai. Prisimintas Šventojo Tėvo Jono Pauliaus II apsilankymas Kryžių kalne, čia sakytas pamokslas. Buvo pastatytas ir pašventintas kryžius, skirtas 15-tosioms popiežiaus apsilankymo čia metinėms. „Šventasis Tėvas skatino žvelgti į kryžių ir susivienyti maldoje“, – sakė vyskupas. Šv. Mišių auka išties suvienijo visus piligrimus bei juos išlydinčiuosius. Linkėdami ramybės, pasiliekančiai linkėjo drąsos ir ištvermės kelyje. Džiaugsmo bei padrąsinimo žodžius išsakė valdžios atstovai.

Pamoksle, sakytame Kryžių kalne, Šiaulių ganytojas priminė tiek fizinį (Šiluva), tiek dvasinį kelionės tikslą. Jo Ekscelencija kreipėsi į jaunimą tardamas, jog Marija ir dabar pravirkty, žvelgdama į širdį, kurioje „ariama ir sėjama“. „Džiaugiuosi jumis, jauniame, – sakė vyskupas, – kad susirinkote čia ir pradėsite tobulėjimą nuo savęs.

Mes pasikeisime, jei leisime Dievui artintis prie mūsų, tiksliau, kai mes artinsimės prie Dievo“, – teigė ganytojas.

Piligriminiame žygyje į Šiluvą artintis prie Viešpaties padėjo parengti skaitiniai, skirti apmąstyti Švč. M. Marijos apsišvišimo slėpiniui. Pirmąją dieną skaityta apie Lurdo Dievo Motiną, kuri pasakė: „Aš esu Nekaltasis Prasišėjęs.“ Antroji diena skirta apmąstyti apsišvišimui Fatimoje, kur Marija ragino melstis Rožinį. Trečiąją dieną žvilgsnis nukrypo į Šiluvos Dievo Motiną. Prisiminti Dievo Motiną žygyje, jai aukoti nuovargį ragino į Šiluvą nešama balta Švč. Mergelės Marijos su Kūdikiu statula. Tytuvėnuose džiaugsmingai sutikti iš Lurdo nuo gegužės mėn. į Ši-

luvą kryžių nešantys pilgrimai. Nuo Tytuvėnų iki Šiluvos eita drauge. Prie Kauno arkivyskupijos ribos piligrimus sutiko Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Žygio metu skambėjo giesmės, kalbėtas Rožinis, Švč. Mergelės Marijos litanija, įvairios skanduotės, padėjusios įveikti sunkiausias kilometrus. Kelionės sunkumus padėjo išverti ir kariškiai, gabenę daiktus, rūpinęsi maitinimu, stovyklaviečių įrengimu.

Šiluvoje rugsėjo 7 d. vidudienį atkeliavę pilgrimai dalyvavo pamaldose ir popiežiaus Jono Pauliaus II paminklo atidengimo iškilmėse.

Parengta pagal Inesės Ratnikaitės pranešimą

Trečioji diena: Švč. M. Marijos Gimimo šventė

Rugsėjo 8 d., pirmadienį, trečiąją Jubiliejaus dieną, Šiluvoje buvo švenčiama nuo XV a. čia minima Švč. M. Marijos Gimimo iškilinė. Jos švęsti drauge su kitais Šiluvos piligrimais rinkosi Kaišiadorių vyskupijos tikintieji, vadovaujami savo ganytojo vyskupo Juozo Matulaičio ir lydimi vyskupijos kunigų. Už atvykusius ir namie likusius įvairių maldos grupių, Marijos legiono, Gyvojo Rožinio narius visoje Lietuvoje rytmetines šv. Mišias Bazilikoje aukojo ir pamokslą pasakė minėtos vyskupijos kun. Rolandas Bičkauskas. Pirmadienį sielovadinius patarnavimus teikė ir Kauno II dekanato kunigai. Šv. Mišias aukojo dekanas kun. Augustinas Paulauskas, kun. Vaidas Bartkus. Pamaldose giedojo Kaišiadorių ir Kauno r. parapijų chorai. Pagerbti Šiluvos Dievo Motinos ir išgyventi Jubiliejaus džiaugsmo tądien į Šiluvą buvo pakviesti ir gausiai atvyko pareigūnai, besirūpinantys Lietuvos visuomenės gyvenimo teisingumu ir ramybe.

Kasdien prieš pagrindines pamaldas aikštėje susirinkę maldininkai turėjo galimybę deramai pasiręngti Eucharistijos šventimui gilindamiesi į liturginės katechezės mintis. Tądien jomis pasidalijęs Lietuvos policijos kapelionas kun. Aušvydas Belickas paragino prašyti Šventosios Dvasios pagalbos, kad liturginis Kristaus kančios, mirties ir prisikėlimo sudabartinimas švenčiant Eucharistiją įvyktų kiekvieno žmogaus gyvenime, kad būtų perkeistas senasis „aš“ ir prisikelta tikrajam, Dievo vaiko, gyvenimui.

Visus tos dienos piligrimus, Kaišiadorių ganytoją vyskupą Juozą Matulaitį, vyskupijos tikinčiuosius, šio krašto valdžios atstovus, Lietuvos policijos, prokuratūros darbuotojus bei vadovus, kitų specialiųjų tarnybų pa-

reigūnus, būsimojus jaunosius policininkus ir teisėtvarkos darbuotojus, taip pat 4-erių metų gyvavimo sukaktį švenčiančią *Marijos radijo* šeimą, artimo meilės darbus atliekančius Marijos legiono narius, Gyvojo Rožinio mylėtojus, ypač iš Panevėžio krašto, pagrindinių šv. Mišių pradžioje pasveikino Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius.

Iškilingai Eucharistijos liturgijai vadovavo vysk. J. Matulaitis ir tokiomis žodžiais pradėjo savo pamokslą: „Brangią dovaną dovanojo mums šią dieną dangus – šiais šventojo Bernardo žodžiais trokštu pradėti Švč. M. Marijos gimimo iškilmei skirtas mintis. Kiekvieno žmogaus gimimas yra tikra Dievo dovana pasauliui, nes išsižiebia

viltis, jog naujai ateinantis žmogus atneš daugiau šviesos, paskleis daugiau gėrio ir taip sumažins žmonijos vargus. Ši viltis su kaupu išsipildė Švč. M. Marijos asmenyje, iš kurio užtekėjo teisingumo saulė.“ Kaišiadorių vyskupijos ganytojas priminė dienos intenciją melsti Dievą malonių pašaukties tarnauti teisingumui bei užtikrinti žmonių saugumą ir atkreipė dėmesį į Marijos gyvenimą, kuriame nuostabiai dera išaukštinimas ir nuolankiausias tarnavimas (visą žr. p. 33).

Ypatingo iškilmingumo pamaldoms suteikė kasmet Šilinėse giedantis LR Vidaus reikalų ministerijos vyrų choras „Sakalas“ (vad. R. Makarevičius) bei pučiamųjų orkestras (vad. A. Radzevičius). Bendruomeninėje maldoje, minint dangiškosios Motinos Gimimą, tarp kitų maldavimų prašyta jos užtarimo, kad visi mūsų tautos dabarties ir ateities darbai šlovintų jos dieviškąjį Sūnų.

Šv. Mišių pabaigoje arkiv. Tamkevičius pašventino penkis Šviesos slėpinių (kuriuos Rožinio maldai 2001 m. pasiūlė popiežius Jonas Paulius II)

koplytstulpius dešinėje aikštės pusėje, pakeliui, kur įprastai einama Rožinio maldos procesija iš Apsireiškimo koplyčios į Baziliką. Kaldinti iš akmens, su bronzos bareljefais koplytstulpiai (autorius Erikas Daugulis) ne tik puoš sakralią erdvę, bet ir tarnaus piligrimų maldai.

Ketvirtoji diena: Lietuvos kariuomenės šventė

Rugsėjo 9-ąją, ketvirtąją Švč. M. Marijos apsireiškimo 400 metų Jubiliejaus dieną, Šiluvoje buvo švenčiama Lietuvos kariuomenės šventė. Pagrindinėje Eucharistijos liturgijoje vidurdienį melstasi už Lietuvos karius, partizanus, savanorius, šaulius, prašyta Dievo globos Tėvynei. Kitose tądien aukotose šv. Mišiose melsta Lietuvos ištikimybės Evangelijai, dėkota Marijai už nuolatinę globą, prašyta taikos ir ramybės pasauliui, melstasi už politikus, valdininkus, verslininkus, darbininkus, žemdirbius ir žiniasklaidos darbuotojus. Į Šiluvą švęsti Jubiliejaus tądien taip pat gausiai atvyko Šiaulių vyskupijos dvasininkų, tikinčiųjų, šio krašto bei Jonavos valdžios žmonių, giesmininkų, kitų piligrimų, radusių laiko savo darbų sukuriuose atiduoti garbę Viešpačiui bei Šiluvos Dievo Motinai.

Pamaldos baigtos iškilmingu ganytojišku palaiminimu ir darniai „Sakalo“ sugiedotu Lietuvos himnu bei pamėgtąja „Marija, Marija“.

Po nuotaikingos agapės mokyklos stadione, kur atlaidų dalyvius linksmo Raseinių krašto kapelos, 16 val. Bazilikoje šv. Mišias už ugniagesius ir gelbėtojus, jų šeimas aukėjo arkiv. S. Tamkevičius. Jis pasveikino gausiai susirinkusius šios rizikingos ir didžiai humaniškos tarnybos pareigūnus, departamento vadovus, taip giedoti atvykusius jaunosius VDU „Rasos“ gimnazijos choro dalyvius. Tarnavimą žmonėms per pamokslą ganytojas palygino su Jėzaus Gelbėtojo misija, tik gelbstinčia žmogų nuo pačios baisiausios – amžinybės praradimo – nelaimės, palinkėję, kad Kristui tektų derama vieta šių drąsių vyrų šeimose ir gyvenime.

Vakaro šv. Mišiose Pravieniškių pataisos namų kapelionas kun. Egidijus Periokas vadovavo maldai, prašant Viešpaties malonės suklydusiems grįžti į prasmingą gyvenimą. Patarnavo Pilnų namų bendruomenės nariai.

Po pietų Šiluvos kultūros namuose buvo rodomas filmas apie Dievo tarną arkivyskupą Teofilijų Matulionį, o kun. Marius Talutis konferencijoje aptarė pamaldumo Marijai aspektus iškilųjų Kaišiadorių vyskupijos dvasininkų arkiv. Teofiliaus ir kun. Česlovo Kavaliausko gyvenime bei pastoracijoje.

Vidurdienį didelę dalį erdvios aikštės tarp Bazilikos ir Apsireiškimo koplyčios užpildė uniformuoti žmonės, dabar tarnaujantys Lietuvos laisvei ar savo jėgas aukoję Tėvynės nepriklausomybei ir nūdien ginantys jos idealus. Pagerbti Šiluvos Dievo Motinos ir dalyvauti jubiliejinėse pamaldose tądien atvyko 150 vadų bei 500 eilinių karių. Čia buvo ir aukšti LR krašto apsaugos ministerijos, Lietuvos sausumos kariuomenės, Karinių jūrų ir oro pajėgų, savanorių pareigūnai, generolai, seržantai, puskarininkiai ir eiliniai kariai, jaunieji kadetai, Lietuvos karo akademijos bei puskarininkių mokyklos auklėtiniai, taip pat laisvės kovotojai. Prieš pamaldas Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas ir Lietuvos kariuomenės vadui atstovaujantis Gynbos štabo viršininkas flotilės admirolas

Kęstutis Macijauskas padėjo gėlių prie gen. Jono Žemaičio koplytstulpio Bazilikos šventoriuje. Pirmąkart Šiluvos pamaldose asistavo ne kariai, bet karininkai ir puskarininkiai, giedojo Vilniaus įgulos karininkų ramovės vyrų choras „Aidas“ ir Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos choras „Kariūnas“, beje, pamaldas, kaip įprasta Šiluvoje, pradėję Loreto Dievo Motinos litanija; grojo Didžiosios kunigaikštienės Birutės sausumos pajėgų orkestras. Itin gražią savo rankų darbo atnašą – gintarinį kryžių procesijoje atnešė Juodkrantės L. Rėzos jūrų kadetų mokyklos auklėtiniai.

Prieš iškilmingą Eucharistijos liturgiją, gavę poilsio komandą, kariai drauge su visais pamaldų dalyviais parepetavo liturginius atliepus ir giesmes iš Kariuomenės ordinariato parengtų

lankstinių. Kun. Artūras Kazlauskas liturginėje katechezėje visus, skirtingų laipsnių, pareigų, tarnysčių žmones, pirmiausia esančius Dievo sūnumis ir dukterimis, pakvietė mokytis dėkoti Viešpačiui, priimti Jėzaus žinią, vienintelę, galinčią pakeisti pasaulį, kuris prasideda nuo žmogaus širdies, šeimos, darbovietės ir pan.

Šv. Mišių pradžioje Lietuvos kariuomenės ordinarą Šiaulių vyskupą Eugenijų Bartulį, generalvikarą, vyriausiąjį kariuomenės kapelioną pulk. g. kan. Juozą Gražulį, kitus kariuomenės kapelionus – 80 koncelebruojančių dvasininkų, visus piligrimus, ypač atvykusius grupėmis iš Šiaulių, Jonavos, Šedbarų, Panevėžio, pasveikino liturgijai vadovavęs Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius.

Homiliją, skirtą kariūnams ir visiems maldininkams, pasakė kariuomenės ordinaras E. Bartulis. Joje kviesta atidžiau įsiklausyti į Marijos žodžius, pasakytus Galilėjos Kanos vestuvėse: „Darykite, ką tik jis jums lieps“ (Jn 2, 5). „Daryti tai, ką liepia Kristus – tai tikėti ir pasitikėti Juo. Juk yra tikroji Kristaus ramybė ir Kristaus džiaugsmas, kuris gimsta mumyse kaip tikėjimu besiremianti pastovi vertybė“, – sakė ordinaras, paaiškindamas, kad Jėzus laukia plačiai atveriamos kiekvieno širdies, trokšta meilės atliepo. Ganytojo žodžiais, žmogus, mylėdamas Jėzaus valią, siektų gėrio pasaulyje, nes tik „per Jį, gyvenant pagal Dievo meilės planą, galima išspręsti mūsų tragiškų dienų problemas“ (visą žr. p. 35).

Prieš ganytojišką palaiminimą padėkos žodį už šv. Mišių auką taręs Krašto apsaugos ministras J. Olekas sakė tikįs, jog į Šiluvą, kur tądien susirinko visos kartos, kur atsineštos skirtingos istorinės patirtys, visus atvedė tikėjimas, nes be jo stipriausias karys būtų silpnas.

Tądien apie kariuomenės ordinaro vykdomos sielovados rūpesčius bei jos prioritetus buvo galima išgirsti konferencijoje, kurią aikštėje vedė Karinių oro pajėgų kapelionas kun. dr. Virginijus Veilentas beje, savo pranešime (žr. p. 57) aptaręs ir krikščioniškosios žiniasklaidos, verslininkų, politikų krikščioniškojo tapatumo klausimus. Sakralinės muzikos valandas Bazilikoje ir koplyčioje padovanojo P. Padleckis, G. Paliulienė, R. Vizbaras.

Kitu laiku šv. Mišias tądien dar aukojo kun. Mindaugas Grigalius, kun.

Edvardas Zeidotas (Šiaulių vyskupija), giedojo Šiaulių, Radviliškio chorai. Sielovadoje talkino Kauno arkivyskupijos Jonavos dekanato kunigai, o kun. Audrius Mikitiukas ir kun. Gintaras Blužas aukojo šv. Mišias. Šio dekanato parapijų bendruomenės atsivežė vašių ir dalijosi jomis per agapę mokyklos stadione, o krašto kapelos surengė nuotaikingą koncertą.

Iš daugelis tądien pamaldose dalyvavusių žmonių širdžių galėjo išsiliesti tikras džiaugsmo šūksnis, kurį Marijai skyrė kun. E. Zeidotas, atvežęs juos į Šiluvą greičiausiai nuo visų Šiaulių vyskupijos tikinčiųjų ir pasakęs per homiliją ryto šv. Mišiose Bazilikoje: „Marijos gimimas yra išganymo pradžia! <...> Atvykę į Šiluvą pirmiausia norime pasveikinti Dievo Motiną Švč. Mergelę Mariją, kuri visais amžiais lydėjo ir globojo Lietuvos vaikus. Mes norime padėkoti Dievui už jo maloningą Apvaizdą, vedusią Lietuvą per istoriją ir didžiausių išbandymų aki-vaizdoje neleidusią pražūti; norime padėkoti Dievo Motinai, kad ji buvo su mumis tuomet, kai mes, labai panašūs į ant kryžiaus prikaltą jos Sūnų, kentėjome ir šaukėmės jos pagalbos. <...> Kaipgi tad nesidžiaugti su šv. Jonu: „Žiūrėkite, kokia meile apdovanojo mus Tėvas: mes vadinamės Dievo vaikais – ir esame!“ „Moteriškė, apsisiautusi saule“ norėtų visus savo vaikus pa-uošti tuo dievišku spindesiu!“

Šiluvoje palaiminti ir kitų kraštų žmonės

- ◆ Jubiliejaus iškilmėse drauge Eucharistiją šventė aukšti bažnyčios dvasininkai iš Vokietijos, Lenkijos, Estijos, Latvijos, Baltarusijos, Amerikos;
- ◆ Šiluvoje lankėsi ne tik Lietuvos piligrimai, bet ir atvykę iš Europos (ypač kaimyninių kraštų), Amerikos šalių, Australijos žemyno, pavieniui iš Azijos bei Afrikos šalių;
- ◆ rugsėjo 14 d. pagrindinių iškilmų maldininkai buvo pasveikinti lenkų, vokiečių, italų, anglų kalbomis;
- ◆ Šventojo Rašto skaitiniai tada skaityti ne tik lietuviškai, bet ir anglų bei lenkų kalbomis.

Penktoji diena: Kunigų ir vienuolių šventė

Rugsėjo 10-ąją, trečiadienį, įpusėjus Šiluvoje Jubiliejaus iškilmių laikui, be gausių piligrimų, kasdien suvažiuojančių iš įvairių Lietuvos vietų ir kaimyninių šalių, švęsti Kunigų ir vienuolių šventės atvyko ne tik Kauno arkivyskupijoje tarnaujantys dvasininkai, bet ir tie, kurie dirba kitose Lietuvos vyskupijose bei už jos ribų. Daug kunigų, vadovaujamų savo ganytojo vyskupo Jono Kaunecko, atvažiavo iš Panevėžio vyskupijos; jie drauge su tądien piligrimams tarnavusiais Jurbarko dekanato kunigais aukojo šv. Mišias, klausė išpažinčių. Dievo Motinos apsireiškimo Jubiliejaus pagerbti, drauge pasimelsti, pagiedoti taip pat atvyko beveik 40 Lietuvoje veikiančių kongregacijų seserys, Šv. Benedikto broliai iš Palendrių, jėzuitai, pranciškonai, marijonai, kapucinai ir kitų vyrų vienuolių broliai.

Nuo pat ryto Šiluvos šventovėse prašant Dievo gailingumo, dėkoti už kankinių ir šventųjų gyvenimo pavyzdį, už kunigų ir vienuolių ištikimybę savo pašaukimui šv. Mišias aukojo Jurbarko dekanas kun. Kęstutis Grabauskas, prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS. Kaip ir kasdien, 9.30 val. Bazilikoje buvo giedamos Marijos valandos, o 10 val. pilnutėlėje Švč. M. Marijos Gimimo šventovėje Eucharistijos liturgijai vadovavo apaštališkasis protonotaras kan. Bronius Antanaitis, homiliją pasakė Zarasų dekanas kun. Remigijus Kavaliauskas. „Šiandien, melsdamiesi už pašaukimus, iš naujo išgirskime ką Jonas Paulius II kalbėjo apaštališkame paraginame *Pastores dabo vobis*: „Kiekvienas kunigo ugdymo aspektas gali būti siejamas su Marija kaip žmogumi, kuris labiau negu visi kiti atsiliepė į Dievo pašaukimą; ji ta-

po tokia Žodžio tarnaitė ir mokine, jog savo širdyje ir kūne pradėjo žmogumi tapusį Žodį, kad galėtų jį dovanoti žmonijai; ji buvo pašaukta auginti vienintelį ir amžinąjį Kunigą, nuolankų ir paklusnų jos motiniškai valdžiai. Savo pavyzdžiu ir užtarimu Švenčiausioji Mergelė ir toliau sergi pašaukimų ir kunigiškojo gyvenimo Bažnyčioje plėtojimąsi.“ Taigi šiandien gera proga vėl bendruomenėms glaustis kartu ir melsti Marijos užtarimo pašaukimo baruose. Prabilti į kiekvieną šeimą, kad pašaukimas gali būti ugdomas tik nuolankumo ir tarnavimo dvasioje. O

jos mokytoja yra ne kas kitas, kaip Marija“, – taip sakė kun. R. Kavaliauskas per pamokslą. Pamaldose giedojo Jurbarko, Panevėžio kraštų parapijų, jaunimo chorai, seserys vienuolės.

Pagrindinė Eucharistijos liturgija vidudienį buvo švenčiama kaip padėkos Dievui ženklas už kunigiškojo pašaukimo malonę. Eucharistijai parengė tos dienos liturginės katechezės vedėjas dominikonas t. Pijus Eglinas OP, nuotaikingai kalbėjęs apie evangelinę pagalbą klystantiems broliams, kvietęs su meile taisyti vieniems kitus, kad Bažnyčia stiprėtų kaip bendruomenė: „Noriu, kad suprastumėte vieną dalyką. Visi mes šioje žemėje esame keleiviai. Keleiviai, kurie einame ta pačia kryptimi ir tuo pačiu keliu. Juk kiekvieno žmogaus gyvenimo tikslas – pažvelgti Dievui į akis.<...> Į tai einame visi kartu, kaip viena bendruomenė.“

Iškilingai liturgijai prie altoriaus aikštėje atėjo įspūdinga dvasininkų procesija. Šv. Mišių celebracijai vadovavo Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, koncelebravo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, arkivyskupijos augziliaras Jonas Ivanauskas, prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, daugybė kitų dvasininkų, taip pat ir atvykusių iš Lenkijos, Baltarusijos.

Daugiatūkstantinei pamaldų dalyvių miniai homiliją pasakė vysk. J. Kauneckas. Ganytojas nuoširdžiai pa-

sidžiaugė ypač išgražėjusia Šiluva (šių žinią paliudydamas ir „Marijos radijo“ klausytojams, kurių dalis yra sergantys

ir kenčiantys, tačiau radijo bangomis turintys galimybę melstis drauge su visais Šiluvos piligrimais). Per pamokslą kalbėta apie svarbą pašvęstiesiems degti širdimi, kuri degė ir sunkiu kunigams bei vienuoliams sovietmečiu. Ši ugnis, vyskupo žodžiais, būtina iškankintiems, dvasiškai žūstantiems Lietuvos žmonėms. Vis didėjančių pa-

saulio suklydimų ir mažėjančių pašaukimų, jų niekinimo akivaizdoje paraginta daugiau dėmesio šeimose skirti maldai, ypač asmeniškai išpareigojant melstis už kunigus tarsi už savo sūnus, taip pat Šventajam Raštui, religinei literatūrai (visą žr. p. 37).

Liturgijos pabaigoje už ganytojišką žodį vyskupiui, koncelebravusiems dvasininkams, chorams, visiems pamaldų dalyviams padėjo arkiv. S. Tamkevičius, be kita ko, pasidžiaugdamas galinga, stipria ir brangia malda, kai ja viena širdimi ir mintimi meldžiasi tiek daug žmonių. Arkivys-

kupas išsakė lūkestį, jog Šiluva, kurios gražinimo projektas buvo nutrauktas 70 metų sunkmečio, toliau augs, kaip didės ir tautinis bei religinis žmonių sąmoningumas.

Po šių šv. Mišių panevėžiečių kape-los džiugino agapės mokyklos stadione dalyvius. Norintieji geriau pažinti Dievui pašvęstąjį gyvenimą Lietuvoje, taip pat Šiluvos istoriją galėjo pasižiūrėti filmus kultūros namuose. 15 val. Apsireiškimo koplyčioje seserys vienuolės sugiedojo Apreiškimo Švč. Dievo Gimdytojai Akatistą – Rytų krikščionių himną, vieną gražiausių Bažnyčios kūrinių Marijos garbei.

Aikštėje likusieji pilgrimai klausėsi t. Kazimiero Briliaus MIC konferencijos, kurioje pasidalyta mintimis, kaip parsivesti Dievo Motiną į savo namus, šeimas, viešąją ir kasdienę kultūrą, išvengti atskyrimo ir izoliacijos, į kurią visuomenė stumia Bažnyčią, kaip išsaugoti religinę ir tautinę tapatybę Europos Sąjungos, išsižadancios savo krikščioniškos ateities, akivaizdoje (žr. p. 59).

16 val. aikštėje buvo aukojamos šv. Mišios už Dievui pašvęstąjį gyvenimą ir vienuolynų rėmėjus. Joms aukojęs arkiv. S. Tamkevičius nuoširdžiai pasveikino kasmet gausiai Šiluvos Dievo

Motinos pagerbti atvykstančias seseris ir brolius vienuolius. Juos visus savo homilijoje ganytojas pavadino svarbia Bažnyčios jėga, kurią sunaikinti ypač taikėsi sovietinė sistema, norėdama suduoti mirtiną smūgį Bažnyčiai. Arkivyskupas pakvietė pašvęstuosius pasvarstyti, kuo jiems svarbi Šiluvos žinia, palinkėjo nebijoti Kristaus kryžiaus, prislėgusio ir Marijos pečius, būti džiaugsmo nešėjais, o kai būna sunku, atvykus prie Šiluvos Dievo Motinos kojų, „patirti išgydymo malonę kaip tie tūkstančiai tikinčiųjų, kurie maldavo Marijos globos ir buvo išklausyti“.

Kunigų ir vienuolių šventė Šiluvoje baigėsi iškilmingomis vakaro šv. Mišiomis, jose prašyta Viešpaties siųsti kunigystės ir vienuolinio gyvenimo pašaukimų, teikti drąsos jaunimui svarstyti pašaukimo klausimą. Liturgijai vadovavo Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos provincijolas t. Astijus Kungys OFM. Homiliją pasakęs br. kun. Julius Sasnauskas OFM skyrė ją pašvęstiesiems, kurie Šiluvoje gali atpažinti Dievo karalystės atvaizdus, nesikeičiantį savo pašaukimą – per šventą ir per didelį, kad jo būtų galima atsisakyti dėl pasaulio (visą žr. p. 50).

Pamaldų pabaigoje arkiv. S. Tamkevičius vadovavo Kauno kunigų seminarijos keturių klierikų įvilktuvėms bei devynių auklėtinių skyrimui atlikti lektorių ir akolitų tarnystes Bažnyčioje.

Kad Šiluvos žinia pasklistų kuo plačiau

- rugsėjo 14 d. Jono Pauliaus II namuose vykusioje kard. J. Meisnerio spaudos konferencijoje dalyvavo ir Tarptautinės katalikų žurnalistų spaudos sąjungos (UCIP) nariai;
- į Jubiliejų savo atstovus atsiuntė ir jį pasaulio visuomenei plačiai nušvietė tarptautinės agentūros *Reuters*, *KAI*, *PAP*, *France Press* ir kt.;
- rugsėjo 7 d. ir 14 d. iškilmes transliavo Lietuvos nacionalinė televizija ir radijo „Klasikos“ programa; pagrindines iškilmes transliavo Lenkijos televizija;
- kasdien tiesiogines pamaldų transliacijas rengė „Marijos radijas“, jų santraukas kasdien pateikdavęs ir Amerikos lietuviams.

Šeštoji diena: Katalikiškųjų bendruomenių šventė

Rugsėjo 11 d., ketvirtadienį, Šiluva pasitiko daugybę piligrimų, susirinkusių į Katalikiškųjų bendruomenių šventę. Ši diena buvo Lietuvos katalikiškų institucijų, organizacijų, bendruomenių, taip pat Telšių vyskupijos tikinčiųjų bendruomenės ir jos ganytojo vyskupo Jono Borutos SJ bei kunigų, drauge su Kauno arkivyskupijos Ukmergės dekanato dvasininkais tarnavusių maldininkams, piligrimystės laikas. Minia atvykusiųjų dalyvavo aikštėje vidurdienį aukotose pagrindinėse šv. Mišiose. Po pietų toje pat aikštėje, pirmąkart Marijos apsireiškimo palaimintoje Šiluvos žemėje, vyko Ekumeninės pamaldos, kuriose drauge meldėsi kelių krikščioniškų Bažnyčių vadovai ir bendruomenių atstovai. Svarbiausios dienės intencijos siejosi su malda už katalikiškų bendruomenių dvasinį atsinaujinimą ir dalyvavimą Bažnyčios misijoje, už krikščionių vienybę, prašyta malonės suvokti krikščioniškąjį pašaukimą liudyti ir skelbti Gerąją Naujieną.

Tarp šios dienos piligrimų buvo nemažai atvykusių iš Žemaitijos. Tie, kurie suspėjo į 10 val. šv. Mišias Bazilikoje, išgirdo ir trumpą pasveikinimą savo tarpe, mat čia šv. Mišias aukojo ir homiliją sakė Telšių vyskupijos kun. Marius Venckus. Jis kalbėjo „Kiekvienas esame kviečiamas atrasti ryšį su Švč. M. Marija, atpažinti savo gyvenimuose ir savo sielose, kad ji iš tiesų yra mūsų dangiškoji Motina. Kaip dažnai mes Mariją vadiname Danguos Karaliene, Angelų Valdove, Išganytojo Motina ir viso pasaulio Karaliene. Todėl šitokiuose atlaiduose susirinkę į Marijos šventovę ir esame kviečiami pažinti tą tikrąjį Marijos gyvenimą, kuriame to išaukštino, karaliavimo iš tikrųjų buvo mažai. Jos kasdienybė buvo nuolatinis išbandymas, čia nuolat buvo išbandomas jos tikėjimas.“ Pamoksle nuskambėjo tokie vilties žo-

džiai: „Žinokime, jeigu nuo mūsų nusi- grežtų ir visas pasaulis, Viešpačiui Dievui mūsų gyvenimas ir kasdienybė yra svarbus dalykas. Tą savo gyvenimu rodė ir Mergelė Marija.“ Kunigas Šiluvos ap-

sireiškimo kontekste kvietė atidžiau įsiklausyti į Marijos žodžius dabarčiai, laikams, kurių „kasdienybėje daug nuliūdusių ir nuskriaustų“: Marijos pavyzdys sako, jog kiekvienas žmogus yra Dievo mylimas ir kiekvienas savo gyvenime gali skleisti Dievo karalystę.

Ir Telšių vyskupijos kan. Andriejaus Sabaliausko katechezėje kviesta „sudabartinti“ Marijos pasirodymo Šiluvoje ir kitose vietose įvykius: apmąstyti, kaip tai išgyveno praeities kartos ir kokia kelrodė žvaigžde jie gali šiandien tapti visiems, pakviestiems tapti tikėjimo žmonėmis. „Juk buvo maro laikai, buvo caro okupacija, buvo pirmasis ir antrasis pasauliniai karai, paskutiniojo liudininkė yra vyresnioji karta. <...> O Marija visada buvo pagalbos ženklas. Visada buvo vilties ženklas ir visuomet buvo tas, kas šiandien mums teikia drąsos – būtent tikėjime“, – kalbėta katechezėje. „Marija, tegul tavo vardas man visada neša ramybę, paguodą ir viltį. Būk dėl visų mūsų maloniausia užtarytoja. Laimink vargdienius visuose reikaluose“, – kunigo išsakytos katechezės mintys tapo maldos žodžiais, kuriai galėjo pritarti gausiai dalyvavusių tikinčiųjų širdys.

Iškilingai Eucharistijos liturgijai vidurdienį vadovavo vysk. J. Boruta SJ, koncelebravo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, kiti dvasininkai. Pamokslą pasakęs vysk. J. Boruta SJ aptarė, jo žodžiais, išties įspūdingą Šiluvos istoriją, priminė kan. M. Sviekausko užrašytą Marijos apsireiškimo paliudijimą, pabrėžė lietuvių katalikų pastangas laikytis savo tikėjimo tradicijos, kaip piligrimams keliauti į Šiluvą, kurioje nuo senųjų, žemaičių, laikų per sovietmečio išbandymus iki mūsų dienų tebevyksta atgimimo stebuklas. Ganytojas sakė, kad Marija ir šiandien nori parodyti mums Kristų, jo Evangeliją, kad visas asmenines ir pasaulio problemas įmanu išspręsti su ja einant gyvenimo keliu (visą žr. p. 39).

Šių pamaldų pabaigoje jų dalyviams buvo suteiktas ganytojiškas palaiminimas, arkiv. S. Tamkevičius nuoširdžiai

visiems padėjo, be to, prisiminė ir žmones, kurie yra atšalę nuo tikėjimo ar jam abejingi, išsakė viltį, kad Šiluvos Dievo Motina ir juos patrauks prie savo Sūnaus.

Vėliau vykusioms Ekumeninėms pamaldoms dvasiškai pasirengti padėjo prieš jas vykusio kun. Kęstučio Rugevičiaus konferencija, kurioje ekumenizmas apibūdintas kaip vienybės ilgesys ir maldos troškimas, pabrėžta, kad svarbu pažinti skirtingų Bažnyčių dovanas, gerus darbus, indėlių skleidžiant Dievo karalystę žemėje, sprendžiant visuotines problemas, o kiekvienai Bažnyčiai ir kiekvienam žmogui svarbiausia širdies ir gyvenimo vienybė su Jėzumi.

Ekumeninės pamaldos

16 val. Bazilikoje jos pradėtos katalikiška giesme ir arkiv. S. Tamkevičiaus sveikinimo žodžiu į Šiluvą atvykusiems krikščioniškų bažnyčių ir bendrijų vadovams ir nariams. Šį susirinkimą arkiv. S. Tamkevičius pavadino tikru stebuklu, nes, pasak jo, „toje vietoje, kur prieš keturis šimtus metų vyko krikščionių tarpusavio žiaurūs vaidai, šiandien bendrai maldai susirinko beveik visų mūsų šalies krikščioniškų bažnyčių atstovai“. Tai buvo Lietuvos evangelikų liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis, Stačiatikių bažnyčios kunigas Vitalijus Karikovas,

Vokietijos lietuvių liuteronų bažnyčios kunigas Valdas Žielys, Nidos liuteronų parapijos klebonas kunigas Jonas Liorančas, Vilniaus liuteronų parapijos vikaras kunigas Ričardas Dokšas, liuteronų Bažnyčios diakonas Juozas Mišeikis, Lietuvos jungtinės metodistų Bažnyčios kunigas Giedrius Jablonskis ir Bažnyčios vadovas superintendantas Johnas Campbellis, krikščionių bendrijos „Tikėjimo žodis“ pastorė Andželika Krikštaponienė, Lietuvos biblijos draugijos vykdomasis direktorius Mykolas Mikalajūnas.

Pamaldose krikščioniškų konfesijų nariai skaitė Šventąjį Raštą, išsakė bendruomeninius maldavimus, linkėjo ramybės, drauge kreipėsi į Viešpatį „Tėve

mūsų“ malda, šlovino Viešpatį giesme: giedojo jungtinės metodistų bažnyčios nariai, stačiatikių giedotojai. Homiliją pasakęs liuteronų vysk. M. Sabutis kvietė visus, esančius Kristaus Bažnyčia ir pašventintus Tiesa, apmąstyti, ką reiškia buvimas drauge Šiluvoje, kuri tądien, kitaip nei prieš 400 metų, tapo santaikos vieta. Padėjo už galimybę čia drauge pasimelsti, ragino būnant vienybėje su Kristumi daryti visa, ką galima drauge padaryti šiuolaikiniame pasaulyje (visą žr. p. 52).

Padėkos žodyje arkiv. S. Tamkevičius šį maldos susirinkimą pavadino vienu reikšmingiausiu Šiluvos istorijos įvykiu, palinkėjo augančio ir stiprėjančio tarpusavio meilės ryšio, kad krikščioniškas gyvenimas bendruomenėse būtų kuriamas ant autentiškos Evangelijos pamatų.

Tos dienos piligrimų malda, nuo pat ryto Ukmergės dekanato bei Telšių vyskupijos kunigų aukotos šv. Mišios buvo palydėtos Klaipėdos karinių jūrų pajėgų orkestro, Klaipėdos Taikos Karalienės, Kavarsko, Telšių, Ukmergės, Šiaulių Šv. Jurgio bažnyčios parapijų chorų. Apreiškimo koplyčioje Šačių giedotojai pakvietė į Kalnus, o vakare čia vyko Taizė pamaldos. Agapėje popiet linksmo Ukmergės vaikų muzikos mokyklos ansamblis.

Pirmąkart Šilinių istorijoje...

- rugsėjo 11 d. Bazilikoje vyko Ekumeninės pamaldos, kuriose drauge meldėsi kelių krikščioniškų Bažnyčių vadovai ir bendruomenių atstovai;
- Informacijos palapinėje visos Lietuvos vyskupijos supažindino su svarbiausiomis šventovėmis, tekstine ir vaizdine medžiaga atspindėjo savo tarnystę socialinėje, karitatyvinėje, jaunimo ugdymo, dvasingumo puoselėjimo srityse;
- iškilnėse buvo kviečiami dalyvauti Pirmąją Komuniją ir Suvirtinimą priėmusieji Kauno arkivyskupijos vaikai ir jaunimas.

Septintoji diena: Ligonių ir medicinos darbuotojų šventė

Rugsėjo 12-ąją, penktadienį, pagerbti Švč. M. Marijos apsiareiškimo Jubiliejaus, suklupti prie kojų dangiškosios Motinos, kuri nuo seno Šiluvoje tituluojama Ligonių Sveikata, dalyvauti pamaldose atvyko keli tūkstančiai ligų, negalių kamuojamų žmonių, juos atlydėjusių globėjų, slaugytojų, kilnią tarnystę atliekančių medicinos darbuotojų, ypač gausiai – iš KMUK, KMU studentų, Maltos ordino narių, senelių namų, kitų globos įstaigų gyventojų. Ši diena buvo ir Vilkaviškio vyskupijos piligrimystės metas. Vyskupijos dvasininkai, taip pat Kauno II dekanato kunigai aukojo šv. Mišias, tarnavo klausyklose maldininkams, panorėjusiems susitaikyti su Dievu atliekant išpažintį. Šiluvoje tądien dėkota Dievui už Ligonių patepimo sakramentu teikiamas malones, melstasi už fiziškai ir dvasiškai kenčiančius žmones, neįgaliuosius, Dievo Motinos užtarimo prašyta mokantis kančias aukoti Kristui.

Rytmetį Apsireiškimo koplyčioje pirmąsias šv. Mišias aukojo Kauno arkivyskupijos *Carito* direktorius kun. V. Birjotas, KMUK kapelionas kun. M. Pukštys. Bazilikoje, kuri paprastai 10 val. per atlaidus jau būna pilna žmonių, šv. Mišių liturgijai vadovavo Vilkaviškio vyskupijos generalvikaras mons. A. Poniškaitis, kuris homilijoje atkreipė dėmesį, kad savo apsiareiškimu Marija primena žmogui kai ką labai svarbaus – pirminį jo pašaukimą, tai, kas yra jo gyvenimo pradžia ir galutinis tikslas. Pasak dvasininko, kvietusio melstis už visuomenės dvasinę sveikatą, pirminis pašaukimas – gyvenimo pamatą Dievą nenustoti garbinti ir tada, kai esame kančioje ir ligoje.

Kauno kunigų seminarijos vice-ordinatorius kun. dr. Rimantas Skinkaitis

liturginėje katechezėje prieš pagrindines šv. Mišias jautriais žodžiais pastiprino sergančius ir kenčiančius, padėdamas suprasti, kad ne Dievas yra ligų, kančios priežastis. Kančias, sukeliamas paties žmogaus kūno senėjimo ir jo trapumo, blogų įpročių, poelgių, piktojo, siekiančio sugriauti žmogaus pasitikėjimą Dievu, gydo Viešpaties artuma. Ji atsiūsta į žemę per Jėzaus asmenį, ligonius ypač laikiusį sau artimais ir brangiais. Katechezėje iškelta Ligonių patepimo sakramento prasmė sustiprinti žmogų, padėti gyvenimą su Dievu turėti visada – šiapus ir anapus mirties. Kunigo žodžiais, Dievas kančioje lieka viltis ir paguoda, kai žmonės jau niekuo negali padėti.

Iškilmingoji Eucharistijos liturgija buvo švenčiama tąkart jau rudeniš-

ku oru padvelkusios Šiluvos sakralioje aikštėje. Šįkart ji pradėta ir arkiv. S. Tamkevičiaus sveikinimo žodžiais, ir plojimais, kuriais buvo pagerbti ypač gausiai į Šiluvą atvykę Vilkaviškio vyskupijos kunigai, taip pat išstvermingieji piligrimai, kurie nuo šeštadienio, po 5 dienų žygio pėsčiomis, į Šiluvą atkeliavo iš Marijampolės. Liturgijai vadovavo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, koncelebravo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, Vilkaviškio vyskupas emeritas Juozas Žemaitis, kiti dvasininkai.

Per pamokslą vysk. R. Norvila sakė, kad Šiluvoje susiduriame su 400 metų pamaldumo istorija ir tradicija, esame skatinami pažvelgti į savo santykį su Viešpačiu ir dangiška Motina, tikėjimą, kuris užtikrina išganymo dovaną. „Šiluva – išgydymo vieta. Šis garsas liudija, kad Dievo Motinos globa nebuvo vienkartinė. Šiluvoje atsispindi Bažnyčios rūpestis silpnaisiais. Marijos motiniškas

dėmesys, meilė krypta pačių silpniausiųjų link“, – sakė vyskupas, pabrėždamas, koks svarbus susvetimėjusiam pasaulyje dėmesingumas kito kančiai, drąsindamas nepavargti ligoniams tarnaujančiuosius (visą žr. p. 41).

Šiose ir kitose tos dienos pamaldose ligoniai turėjo progą būti asmeniškai palaiminti ir visi norintys ja pasinaudojo.

Popiet Bazilikoje vykusioje kun. lic. Ričardo Banio konferencijoje buvo

iškelta mintis, kad Dievo Motinos apsireiškimo šventovės reikšmingos ne tik kaip malonių, bet ir kaip tikėjimo mokyklos, rekolekcijų vietos, vedančios – per dvasinį ir fizinį išgijimą – į visišką žmogaus atsivertimą, per Mariją – į Dievą. Dvasininkas palinkėjo būti pripildytiems Viešpaties paguodos (žr. p. 59).

16 val. aikštėje Eucharistijos liturgijai vadovavo arkiv. S. Tamkevičius. Jos pradžioje ir per pamokslą ganytojas ypač pabrėžė, kaip svarbu įprasinti savo kentėjimus, nuoširdžiai kvietė prašyti Viešpaties evangelinio supratimo priimti skiriamą kelią su vaiko pasitikėjimu. Vakarinėse, kun. K. Rugevičiaus vadovaujamos šv. Mišiose Bazilikoje, melstasi už siekiančius vaduotis iš priklausomybių ir jų šeimas. Pamoksle atkreiptas dėmesys, jog žmogus gali įsikalinti ir darbuose, priklausyti nuo kitų žmonių nuomonės, valgymo, kitų įpročių. Išgijimo kelyje svarbu išleisti į savo sąmonę mintį, jog Dievas myli visus ir kiekvieną asmeniškai. Iki vėlyvo vakaro Bazilikoje vėliau vyko vidinio išgydymo pamaldos.

Rugsėjo 12-ąją giedojo Vilkaviškio vyskupijos Krikščioniškos kultūros centro Česlovo Sasnausko choras, šios vyskupijos jungtinis parapijų ir jaunimo chorai, jungtinis Kauno II dekanato jaunimo choras, KMU choras, Raudondvario parapijos choras, taip pat „Agapės“ iš Kauno giedotojai. Kaip įprasta Šilinių atlaiduose, procesijoje nuo Apsireiškimo koplyčios į Baziliką buvo kalbama Rožinio malda. Tą dieną vadovavo Medikų ateitininkų korporacija „Gaja“.

Aštuntoji diena: Šeimų šventė

Rugsėjo 13-ąją, šeštadienį, Šiluvoje buvo švenčiama Šeimų diena. Kaip ir kasdien, o savaitgalio dieną ypač, Šiluvos piligrimais buvo daug jaunų žmonių, šeimų su vaikais iš visos Lietuvos. Tos dienos maldų intencijos Viešpačiui apėmė šeimų reikalus – jų drąsą auginti daugiau vaikų, Dievo gailingumo maldavimą ypač patiriančioms sunkumų; taip pat melstasi už šeimas, laukiančias kūdikio. Specialų kvietimą dalyvauti šventėje buvo gavę šiemet Pirmąją Komuniją priėmusieji vaikai. Už juos bei visos Lietuvos šeimas buvo meldžiamasi iškilmingoje Eucharistijos liturgijoje, kuri vyko gerokai praplatintoje, tačiau vis tiek pilnutėlėje aikštėje. Šią dieną Šiluvos Dievo Motinai patikėti savo rūpesčius buvo kviečiami ir švietimo bei kultūros darbuotojai.

Rugsėjo 13-oji buvo ir Vilniaus arkivyskupijos piligrimystės Šiluvoje diena. Kelios dešimtys vilniečių autobusų dar gerokai prieš pagrindines pamaldas rikiavosi automobilių aikštelėse prie įvažiavimo į miestelį. Organizuotai atvyko parapijos, chorai, daugybė arkivyskupijos dvasininkų ir Vilniaus arkivyskupo pagalbininkas vyskupas Juozas Tunaitis. Jau 10 val. Bazilikoje šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė Vilniaus arkikatedros klebonas kun. Robertas Šalaševičius. „Visi džiaugiamės ir dėkojame Dievui už šitą nuostabią Jubiliejų, nuostabią šventę, kuri yra mums padovanota Marijos ir daugybės rūpestingų žmonių, kurie keletą metų dirbo, kad mes šiandien galėtume švęsti. Tačiau mes grįšime į kasdienybę, ir gali atrodyti, kad ta kasdienybė liks tokia pati, kaip ir iki šiol. Bet tai netiesa. Ateidami čia jūs pasiimate tuos išgany-

mo aušros spindulėlius, kuriuos dovanoja Marija. Saugokite ir puoselėkite tuos šviesos spindulėlius, išlaikykite juos pirmiausia sau, kad galėtumėt kitiems nešti viltį, paguodą, kad kitiems galėtumėt papasakoti apie Dievo pažadus, kurie išsipildo, nes patys tapote tų Dievo pažadų išsipildymo liudininkais. Iš šitų atlaidų, iš šitų iškilmių grįžkite namo kitokie. Grįžkite su daugiau šviesos širdyse ir tvirtai pasiryžę tą šviesą saugoti ir dalyti kitiems“, – ragino kunigas. Apreiškimo koplyčioje Akatistą sugiedojo Vilniaus Aušros Vartų šventovės choralo grupė.

Vilniaus krašto dvasininkai ir Kauno arkivyskupijos Kėdainių dekanato kunigai teikė dvasinius patarnavimus gausiems tos dienos maldininkams. Svečių kraštų, iš kurių rugsėjo 13-ąją sulaukta piligrimų, geografijos būta itin plačios. Tai buvo Latvijos, Vokietijos

jos, Kanados, JAV, Lenkijos gyventojai, pavieniai žmonės netgi iš Australijos, Tailando ir Pietų Afrikos.

Iškilminga Eucharistijos liturgija aikštėje pradėta kaip įprasta Loreto Dievo Motinos litanija bei didžiule dvasininkų procesija prie altoriaus. Kauno arkivyskupas metropolitas S. Tamkevičius pasveikino dvasininkus, pamaldų dalyvius, išsakė apgailestavimą, kad drauge negali būti susirgusio kardinolo Audrio Juozo Bačkio, pakvietė vadovauti liturgijai Vilniaus arkivyskupo augziliarą vysk. J. Tunaitį; koncelebravo arkiv. S. Tamkevičius, Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, LVK generalinis sekretorius mons. Gintaras Grušas, mons. Vytautas Grigaravičius, kiti dvasininkai.

Po Žodžio liturgijos atėjus pamokslui laikui vyskupas J. Tunaitis perskaitė kardinolo A. J. Bačkio homiliją ir ganytojo sveikinimą visiems pamaldų dalyviams ir ypač šeimoms.

Homilijos pradžioje nuoširdžiai kviesta pasvarstyti, ar iki galo suvokiama apreikštasis Žodis, jo vaidmuo bendruomenėse ir gyvenime, Bažnyčioje: „Klausytis Dievo Žodžio arba jį skaityti – tai girdėti jį veikiamais Šventosios Dvasios.“ Atkreiptas dėmesys, jog „Šventoji Dvasia Dievo Žodį

darą gyvą ir išsipildantį mūsų gyvenime“. Homilijoje Evangelija apibūdinta kaip Geroji žinia žmogui, kad Dievas su juo yra dabar, jo gyvenimo tikrovėje. „Pažvelkite į savo gyvenimą apreiškimo Marijai šviesoje. Regėkite ne vien tik įvykius, bet ir Jos tikėjimą, meilę, ištikimybę, drąsą. Ir pamatysite, kaip

Dievas veikia Motinoje vis labiau ir labiau įtraukdamas ją į savo gyvenimą. Dievas mums davė Mariją, kad Jos padedami galėtume dalyvauti Dievo gyvenime ir leistume Dievui apsireikšti mūsų gyvenime“, – raginta homilijoje, beje, kurioje pabrėžtas ne tik motinų, bet ir vyrų, kunigų ir visos Bažnyčios motiniškumas, trykštantis iš Dievo meilės šaltinio. Pamokslo žodžiais, jokie gyvenimo iššūkiai ar negandos bus nesunkūs tiems, kurie iš Marijos išmoks sakyti „tebūnie“ – Dievo malonėms, sutuoktiniams, vaikams, iš Kūrėjo rankų ateinančiam gyvenimui (visą žr. p. 43).

Per šias šv. Mišias, paprašyti susikabinti rankomis, sutuoktiniai atnaujino Santuokos pažadus, šeimos nešė atnašas; tarp jų buvo vaikų, augančių globos namuose, vardai (norintys buvo kviečiami įsipareigoti nuolatine malda palydėti jų gyvenimą). Daugybė žmonių priėmė Švč. Sakramentą, giedojo drauge su Vilniaus arkikatedros choro giesmininkais.

Prieš suteikiant ganytojišką palaiminimą arkiv. S. Tamkevičius tarė padėkos žodį ganytojams, broliams kunigams iš Vilniaus arkivyskupijos, LR Seimo, Vilniaus ir Kėdainių krašto valdžios žmonėms, Kauno arkivyskupijos kurijos darbuotojams, piligrimams iš Kauno prekybos ir verslo mokyklos bei Kauno jėzuitų gimnazijos, kurie keletą dienų pėsčiomis keliavo į Šiluvą; taip pat Alytaus šv. Benedikto gimnazijai, Marijampolės pal. Jurgio Matulaičio draugijai, visiems maldinin-

kams ir patikino, jog didžiulė minia, nuoširdi malda ir giedri žmonių veidai geriausias atsakymas į Marijos, apsiरेiškusios Šiluvoje, žinią.

Ir pasibaigus pagrindinėms iškilmėms, Kauno profesinio rengimo centro bendruomenės pastangomis

išpuoštoje aikštėje, Apsireiškimo koplyčioje ir Bazilikoje prie maloningojo Dievo Motinos su Kūdikiu paveikslo dar ilgai plūdo minios tikinčiųjų. Neutrūkstamu srautu kelias valandas lankyta ir Ligonių Sveikatos koplyčia Bazilikoje, kur visą dieną būdavo išstatytas Švč. Sakramentas.

Po pietų (agapėje stadione koncertavo Kėdainių krašto ansambliai) vilniečiai pakvietė į kultūros namus pasižiūrėti filmo „Dievo Gailestingumo šventovė“, vėliau koplyčioje kalbėti Dievo Gailestingumo vainikėlio. Nemažai klausytojų sulaukė konferencija aikštėje; kun. dr. Andriaus Narbekovo paskaitoje skleista krikščioniškos santuokos prasmė, pabrėžta Dievo autorystė – jos neišardomumo ir pastovumo pagrindas, aptarti asmens orumo aspektai.

16 val. akštėje šv. Mišias aukojęs vysk. J. Ivanauskas savo homilijoje ypač kreipėsi į mokytojus, švietimo, kultūros darbuotojus ir pabrėžė vienintelį teisingiausią – meilės – būdą civilizacijai, kultūrai kurti, blogiui pasaulyje įveikti (visą žr. p. 45).

ŠVČ. M. MARIJOS APSIREIŠKIMO ŠILUVOJE 400 METŲ JUBILIEJAUS IŠKILMĖ

Rugsėjo 14-ąją, po dvejų pasirengimo metų laikotarpio, kai žinia apie Švč. M. Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400 metų Jubiliejų ir jo šūkis „Per amžius tebus garbinamas Dievo Sūnus“ plačiai pasklido Kauno arkivyskupijoje, nuvilnijo Lietuvoje, kaimyninėse šalyse, daugelyje Europos valstybių, pasiekė Amerikos ir Australijos žemynus, Šiluva, ypatingu Viešpaties žvilgsniu palytėta žemė, jos didingosios šventovės, tūkstančių tūkstančiai čia atvykusių piligrimų sulaukė didžiosios Jubiliejaus iškilmės.

Šiluva, visą savaitę sutikusi tūkstančius maldininkų, ta proga pasipuošė Lietuvos Respublikos ir Vatikano valstybinės vėliavomis. Šiluvą, ypatingą dvasinės traukos vietą, ryto šv. Mišių homilijoje (visą žr. p. 48) kun. dr. K. Kėvalas pavadino Dievo triumfo vieta, nes čia, kaip ir visoje Lietuvoje, nežiūrint istorijos audrų, tebėra garbinamas Dievo Sūnus, Lietuvos Betliejumi, kur Viešpats iš naujo gimsta tam, kad perkeistų žmogų, Dievo miesto statyba, kuri, čia matant daugybę per trumpą laiką įvykusių ir regimų pasikeitimų, liudija Dievo veikimą, susitikimo su Viešpačiu vieta, per kurią Lietuvai dovanojama labai didelė viltis.

Vėliavos plaukštėsi vėjyje prie Šiluvos bazilikos išreikšdamos Lietuvos žmonių džiaugsmą ir dėkingumą Šventajam Tėvui Benediktui XVI už parodytą jo dėmesį šioms iškilmėms

ir visai Lietuvos Katalikų Bažnyčiai atsiunčiant savo ypatingą pasiuntinį (tą pačią rugsėjo 14-ąją popiežius dalyvavo Lurde švenčiamame jubiliejuje) kardinolą Kelno arkivyskupą Joachimą Meisnerį. Popiežiaus legatas, atvykęs į Lietuvą rugsėjo 12 d., sutiktas minios Raseinių krašto žmonių šio miesto aikštėje sekmadienio rytą, atvyko į Šiluvą vadovauti pagrindinių iškilmų Eucharistijos liturgijai.

Švč. M. Marijos apsireiškimo Šiluvoje jubiliejaus iškilmė prasidėjo vidurdienį aikštėje priešais Baziliką. Įvairaus amžiaus, įvairių kraštų, tautų, įvairios socialinės patirties ir padėties žmonės, įvairias tarnystes Bažnyčioje atliekantys tikintieji, ištisa piligrimų jūra užliejo aikštės erdvę, ir visi kaip viena šeima rengėsi padėkoti Dievui už Švč. M. Marijos apsireiškimo dovaną Šiluvoje.

Prieš pradėdant iškilmės, kun. K. Kėvalas pasveikino visus, atvykusius į Dievo miestą – Šiluvą, trumpai pristatė reikšmingiausias įstabiosios jos istorijos datas, pasveikino garbiuosius svečius – Lenkijos primą kardinolą Józefą Glempą, Minsko-Mogiliovo arkivyskupą metropolitą Tadeuszą Kondrusiewiczų ir jo augziliarą Antoni Dziemianko, Elko vysk. Jerzy Mazurą, Drohičino vysk. Antoni Pacyfiką Dydyczyų, Gardino vysk. Aleksandrą Kaszkiewiczų, Balstogės arkiv. metropolitą Edwardą Ozorowski, Jelgavos vysk. Antonsą Justsą, Estijos apaštališkąjį administratorių vysk. Philippe Jean-Charles Jourdaną, kartu su vyskupais atvykusius jų pagalbininkus, Varšuvos marijonų provincijos provincijolą kun. Pavelą Naumowiczių ir brolius kunigus, Licheno šventovės rektorių kun. Wiktorą Gumieny, taip pat apaštališkąjį nuncių arkivyskupą Peterį Stephaną Zurbriggeną, apaštalinės nunciatūros sekretorių mons. Jean Philippe Lantheaume, užsienio šalių ambasadorius, Lietuvos vyskupijų ordinarus, LVK generalinį sekretorių mons. Gintarą Grušą, LR prezidentą Valdą Adamkų ir LR Ministrą Pirmininką Gediminą Kirkilą, Vyriausybės narius, europarlamentarą prof. Vytautą Landsbergį, Lenkijos valstybės sekretorę, Šventojo Kapo ordino piligrimus, taip pat ir stebinčius tiesiogines

iškilmių transliacijas per LRT, Lenkijos televiziją, besiklausančius „Marijos radijo“. Ypatingosios dienės dalyviai, atvykę ne tik iš Lietuvos, bet ir iš Europos, Amerikos šalių, Australijos žemyno, pavieniui netgi iš Azijos bei Afrikos šalių, buvo pasveikinti ir lenkų, vokiečių, italų, anglų kalbomis.

Iškilingai Eucharistijos liturgijai vadovavo popiežiaus legatas kardinolas J. Meisneris, koncelebravo dvi dešimtys kitų kraštų ir Lietuvos vyskupų – Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, vyskupas emeritas Juozas Žemaitis, Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis, Vilniaus arkivyskupijos augziliaras vyskupas Juozas Tunaitis, Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, Panevėžio vyskupas emeritas Juozas Preikšas, Telšių vyskupas emeritas Antanas Vaičius, daugybė kunigų. Svečius ir daugiatūkstantinę minią pasveikinęs Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius pavadino ją gražiausiu atsaku į Šiluvos Dievo Motinos žodžius, pakvietė melstis už Tėvynę, Bažnyčią Lietuvoje, žmonių gyvenimą joje su Jėzumi Kristumi.

Popiežiaus pasiuntinys kardinolas J. Meisneris pasakė homiliją į jos klausytojus pradžioje kreipdamasis lietuviškai ir pavadindamas juos seserimis ir broliais. Prasmingais žodžiais apibūdinęs išskirtinį Marijos vaidmenį Išganymo istorijoje, garbusis svečias paragino nepamiršti, jog ji yra žmogumi tapusio Dievo Sūnaus Motina. „Taigi ji yra ir mūsų Motina. Ji yra Bažnyčios Motina, taigi ir mūsų Motina. Ji gyvena čia ir dabar yra mums pasiekiamas. Čia Marija lietuviams yra tapusi lietuve. Ji – viena iš jūsų, o jūs esate jos vaikai“, – džiugiai sakė kardinolas, jau seniai pažįstantis Lietuvos Bažnyčios gyvenimą. Jis drauge atkreipė dėmesį, jog visur, kur tik pasaulyje apsi-reiškia Marija, ji ragina žmones melstis. „Šiluvos šventė 2008-aisiais, taigi keturi šimtai metų po apsi-reiškimo, mums sako, kad ir šiandien reikia sukelti maldos ir atgailos revoliuciją prieš Europoje įsi-vyraujančią Dievo stūmimą iš pasaulio bei žmogaus atitolimą nuo Dievo“, – kvietė popiežiaus legatas (visą žr. p. 2).

Iškilingos Eucharistijos liturgijos pabaigoje LVK pirmininkas arkiv. S. Tamkevičius perskaitė Lietuvos paaukojimo Švč. M. Marijai aktą, jį pasirašė visi pamaldose dalyvavę vyskupai.

Šventojo Tėvo vardu legatas kard. J. Meisneris suteikė visiems ypatingą apaštališkąjį palaiminimą.

Vėliau kard. J. Meisneris tarė padėkos žodį už tai, kad jis savo akimis pamatė lietuvių tikėjimą ir jį išgirdo savo ausimis, sakė išvyksta sustiprinęs savąjį tikėjimą. Šventojo Tėvo pasiuntinys padovanojo Šiluvos šventovei monstranciją, o telegramoje Šventajam Tėvui pasiūlė įrašyti ištikimybės jam ir maldos pasižadėjimo žodžius.

Iškilmių dalyvius pasveikinęs Lenkijos primas kard. J. Glempas sakė, jog iškilmėse Dvasia vienyta su Šventojo Petro įpėdiniu ir melstasi Dievo Motinos, kad ji užtartų už viso pasaulio poreikius, ypač taikos ir šeimos poreikius. Paragino pakviesti Mariją į savo šeimas, kad ji mokytų meilės, palinkėjo visiems dieviško džiaugsmo.

Sveikinimą Lietuvos žmonėms atsiuntė ir Lenkijos prezidentas Lechas

Kaszynskis. Jį iškilmių dalyviams perskaitė valstybės sekretoriato darbuotoja. „Visiems šiandien susirinkusiems Šiluvos Dievo Motinos akivaizdoje, taip pat Jūsų šeimoms ir artimiesiems, linkiu dvasinio sustiprinimo, taip pat vilties ir drąsos, – šie dalykai taip reikalingi mums kasdien ir yra tokie vertingi visais momentais, lemiančiais mūsų tautų likimus“, – rašoma sveikinimo laiške (abu sveikinimo tekstus žr. p. 26).

Žodį taręs LR Vyriausybės vadovas G. Kirkilas pasveikino visus Švč. M. Marijos apsi-reiškimo Jubiliejaus proga, pavadino Šiluvą vieta, ilgais amžiais buvusia tautinio, religinio, kultūrinio gyvenimo centru, padėjusia išsaugoti tautines ir religines vertybes.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas, Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius nuoširdžiai padėkojo kard. J. Meisneriui, padovanojo jam Šiluvos Dievo Motinos paveikslą, tarė nuoširdų ačiū visiems, kurie buvo drauge ir meldėsi, patikino, kad Šiluvos Dievo Motinos ir toliau bus maldaujama padėti žmonėms savo gyvenimą kurti ant Kristaus uolos.

Iškilingos pamaldos baigtos iš tūkstančių lūpų suskambėjusia „Marija, Marija“. Šiai giesmei vadovavo per pamaldas giedojęs Kauno valstybinis choras (vad. prof. Petras Bingelis).

16 val. Jono Pauliaus II namuose įvyko kard. J. Meisnerio spaudos konferencija. Joje, be Lietuvos spaudos atstovų, dalyvavo ir Tarptautinės katalikų žurnalistų spaudos sąjungos (UCIP) seminaro dalyviai (išsamiau žr. p. 64).

2008 metų rugsėjo 14 d. iškilmių Šiluvoje svečių sveikinimų kalbos

Mieli kaimynai, brangūs lietuviai, broliai ir seserys Kristuje!

Džiaugiuosi, galėdamas susitikti su jumis šį džiugų sekmadienį, kad atiduo-
tume garbę Švenčiausiajai Mergelei Šiluvoje, Lietuvoje. Tebūnie palaiminta Jė-
zaus Kristaus Motina, kuri čia apsireiškė prieš 400 metų. Vėliau, prieš 150 metų
ji apsireiškė Prancūzijoje, Lurde. Ten šiandien meldžiasi Šventasis Tėvas Bene-
diktas XVI. Dvasia vienijamės su Šventojo Petro įpėdiniu ir meldžiame Dievo
Motiną, kad ji užtartų už viso pasaulio poreikius. Kokie gi jie? Pirmasis poreikis
yra taika, ramybė ir laisvė. Kitas pasaulio poreikis – tai šeima, išauganti iš tikros
santuokos, iš tėvu ir motina tampančių vyro ir moters meilės. Šeima – tai meilės
mokykla. Pakvieskime Mariją į savo šeimas, tegu ji būna meilės mokytoja.

Karštai sveikinu jus ir linkiu dieviško džiaugsmo.

✝ Kard. Józefas Glempas
Lenkijos Primas

*Ekscelencijai Arkivyskupui Sigitui Tamkevičiui SJ, Kauno metropolitui, Lietu-
vos Vyskupų Konferencijos Pirmininkui*

*Švenčiausiosios Mergelės Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400 metų jubiliejaus iš-
kilmių dalyviams*

Gerbiamasis Lietuvos Respublikos Prezidente!

Eminencijos Kardinolai!

Ekscelencijos Vyskupai!

Gerbiamieji!

Nuoširdžiausiai sveikinu iškilmės, vainikuojančios Marijos apsireiškimo Šilu-
voje 400 metų jubiliejaus oktavą, organizatorius ir dalyvius. Dėkoju arkivyskupui
Sigitui Tamkevičiui už pakvietimą dalyvauti tokioje iškilioje Kauno arkivyskupi-
jos, visos Lietuvos ir pasaulyje pasklidusios lietuvių diasporos šventėje. Tai taip pat
didi diena Lenkijos, Baltarusijos, Ukrainos ir kitų šalių tikintiesiems, kurie šian-
dien kaip ir prieš šimtmečius kaip piligrimai keliauja į šią ypatingą vietą.

Lenkiškai *Sztylów* – lietuviškai Šiluva – vadinama žemaičių Čenstochova ar-
ba žemaičių Lurdu. Apie šios šventovės dvasinio poveikio galią liudija čia kasmet
apsilankantys dešimtys tūkstančių maldininkų, taip pat gausios sielovadinės ini-
ciatyvos, padedančios stiprinti religinį gyvenimą.

Šiluvos šventovės likimas taip glaudžiai susipynęs su Bažnyčios, lietuvių tau-
tos ir valstybės istorija, kelia ir patriotinius apmąstymus. Jaudinantis prisiriši-
mas prie šios žemės, pagarba protėvių palikimui, ištvėringas tikėjimo laikyma-

sis puikiai liudija susijusių su Šiluvos
šventove kunigų ir tikinčiųjų nepalau-
žiamumą. Bazilika iki šių dienų garsė-
ja kaip vienybės vieta, kurioje galima
patirti gilią dvasinę permainą.

Tų įvykių atminimas, taip pat Ši-
luvos apsireiškimo žinia, taip taikliai
kreipianti į žmogiškumo esmę, turi iš-
skirtinę vertę. Šiandien stovėdami ant
pasaulyje išgyvenamų naujų permai-
nų slenkščio, stengdamiesi ugdyti ir
stiprinti mūsų bendriją, susiduriame
su problemomis, kurių neįmanoma
išspręsti neapmąstant viso žemyno re-
liginio paveldo. Šiandienos pasauliui,
susiduriančiam su daugeliu pamati-
nių klausimų, reikia stipraus ir aiškaus
krikščionių balso. Norint išspręsti šiuos
klausimus, būtinas ir giliai išsiskirti-
sių religinėje tradicijoje filosofų, teo-
logų, etikų bei dvasininkų balsas. Jie
visi turi atskleisti tų gyvybinių civiliza-
cijos klausimų gilią prasmę ir parodyti
sprendimų, kurie šiandien priimami
tautų, valstybių ir visos mūsų kontinen-
to bendrijos ateičiai, padarinius.

Tuo pat metu tai bus taip pat popie-
žiaus Jono Pauliaus II vizijos įgyvendi-
nimas – Šiluvoje praėjusį sekmadienį
atidengtas jo paminklas primena piligr-
imams jo asmenį, mokymą ir išskirti-
nius nuopelnus Rytų Europos tautoms
atgaunant laisvę. Šventasis Tėvas puikiai
suvokė ir daug kartų mokė, kad vien de-
mokratijos ir didžiųjų moralinių verty-
bių sintezė gali garantuoti visuomenės
veikimo laisvę, leidžia žmonėms kurti
visuomeninę tvarką, kupiną tikros tei-
sės, tvarkos, pasitikėjimo, piliečių akty-
vumo ir bendros atsakomybės.

Visiems šiandien susirinkusiems
Šiluvos Dievo Motinos akivaizdoje,
taip pat Jūsų šeimoms ir artimiesiems,
linkiu dvasinio sustiprinimo, taip pat
vilties ir drąsos, – šie dalykai taip rei-
kalingi mums kasdien ir yra tokie ver-
tingi visais momentais, lemiančiais
mūsų tautų likimus.

Lenkijos Respublikos Prezidentas

Lechas Kaczyński

Varšuva, 2008 m. rugsėjo 14 d.

Pasaulio lietuvių ir padėkos šventė

Rugsėjo 15-ąją, švenčiant Švč. M. Mariją Sopulingąją, baigėsi jubiliejiniai Šilinių atleidai. Į Padėkos šventę Šiluvoje atvykti buvo kviečiami po visą pasaulį pasklidę tautiečiai. Į protėvių, tėvų žemę šią dieną kaip Šiluvos piligrimai atvyko JAV, Kanados, Didžiosios Britanijos, Australijos, Lenkijos, Rusijos šalyse gyvenančių lietuvių, atvažiavo jaunimo ir parapijų chorų, užsienyje tarnaujančių dvasininkų, vienuolių, Pasaulio lietuvių bendruomenės vadovų. Piligrimams sielovados patarnavimus teikė Raseinių dekanato kunigai.

10 val. šv. Mišiose Bazilikoje, meldžiant drąsos ir stiprybės misionieriams ir savanoriams, besidarbuojantiems Lietuvoje ir visame pasaulyje, šv. Mišias aukojo LVK delegatas užsienio lietuvių katalikų sielovadai prelatas Edmundas Putrimas. Celebravo dabartinėje Kaliningrado srityje tarnaujantys kan. Anupras Gauronskas (Karaliaučius), kun. Andrius Eidintas (Tilžė), kiti dvasininkai. Giedojo Karaliaučiaus jaunimo choras. Prelatas pasveikino visus, dirbančius misionierišką darbą lietuvių etninėse žemėse ir už jos ribų, visus atvykusius piligrimus, siekiančius šia kelione atnaujinti savo tikėjimą. „Tai tikėjimas silpnųjų, kad pritrauktų Dievo visagalybę“, – sakė prelatas, primindamas Švč. M. Marijos asmens pavyzdį. Prelato pasakytos homilijos žodžiais, Šiluvos Jubiliejus patvirtina Marijos vaidmenį Bažnyčioje, padeda atskleisti Dievą žmonėms; čia, Šiluvoje, buvusi parodyta kristocentriškoji kryptis tautos gyvenimui. Prel. E. Putrimas padėkos žodžiais paminė-

jo daugybės kraštų bendruomenių pastangas švęsti Jubiliejų (ypač gausiai ir iškilmingai Kanadoje, Los Andžele ir kt.) ir atkreipė dėmesį, jog tai padėjo atgaivinti tikėjimą, maldingumą, bendruomeniškumą, o švenčiamos iškilmės svetur šia proga suburdavo ne tik tautiečius, bet ir vietos ganytojus, tenykščius gyventojus (visą žr. p. 49).

Pasirengti pagrindinėms šv. Mišioms aikštėje susirinkusiems maldininkams padėjo klieriko Nerijaus Šmerausko katechezė, kurioje, be kita ko, patikinta, jog drauge švęsdami Eucharistiją tikintieji patvirtina Dievui savo pažadus ir ištikimybę (visą žr. p. 61).

Padėkos šventės iškilmingoje Eucharistijos liturgijoje buvo meldžiamasi už viso pasaulio lietuvius. Piligrimus, ypač įveikusius tikrai netrumpus kelius

į Šiluvą, užsienio lietuvių sielovadoje tarnaujančius dvasininkus, Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkę p. Reginą Narušienę pasveikino Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, vėliau vadovavęs liturgijai ir pasakęs homiliją. Šv. Mišias koncelebravo Panevėžio vyskupas emeritas Juozas Preikšas, prel. Edmundas Putrimas, kiti dvasininkai. Per šv. Mišias patarnavo ir Evangeliją giedojo diak. Kazimieras Ambrozaitis iš JAV.

Arkiv. S. Tamkevičius pasakė homiliją iš pradžių primindamas sovietmečiu užsienio lietuvių parapijose keliavusią Fatimos Marijos statulą, maldas už Lietuvos laisvę ir šios skulptūros sugrįžimą į jau laisvą tėvynę. „Šiandien turime laisvą nepriklausomą Lietuvą ir kasdien bandome tą laisvę įtvirtinti“, – sakė arkivyskupas, apgailestaudamas, kiek dar daug trūksta iki tikrojo – dvasios – išlaisvinimo, Lietuvos žmonių išsivadavimo iš pražūtingų priklausomybių nuo narkotikų, alkoholio, pinigų, vergo mąstysenos. Ganytojas padėkojo tautiečiams už jų pastangas, kad Lietuva neliktų užmiršta pasaulio bendrijoje, kad jos pavergimo faktas buvo nuolat keliamas į viešumą. Homilijoje pakviesta melstis už visos tautos ir Bažnyčios Lietuvoje dabartį ir ateitį, imtis atsakomybės, nebijoti nūdienos sunkumų bei kančios. „Prašykime Dievo Motinos globoti, kad pajėgtume nešti laisvės kryžių, nes be jo negalime eiti nei į laisvę, nei į dangų“, – kvietė užbaigdamas homiliją Kauno arkivyskupijos ganytojas.

Bendruomeninė malda buvo kalbama keliomis kalbomis, pamaldose

giedojo Punsko Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios choras. Atnašų procesijoje visų išseivijos lietuvių vardu Punsko lietuviai atnešė popiežiaus Jono Pauliaus II paveikslą, dovanojamą Dvasiniam centrui Šiluvoje.

Šv. Mišių pabaigoje žodį taręs prel. E. Putrimas 40 pasaulio šalių išsibarsčiusių ir vieną bendrą sudarančių lietuvių vardu padėkojo arkiv. S. Tamkevičiui už pakvietimą ir specialią dieną jubiliejinuose atlaiduose, taip pat padėkojo chorams, visiems atvykusiems tautiečiams ir tiems, kurie liko savo kraštuose, bet buvo suvienyti maldos: „Tegu Marijos pasakyti žodžiai per savo apsireikimą Šiluvoje šiandien skamba, atgaivina ir numalšina mūsų dvasinį badą.“

Prieš suteikdamas ganytojišką palaiminimą arkiv. S. Tamkevičius tarė nuoširdų padėkos žodį iš svetur atvykusiems lietuviams, giedotojams. Padėkojo dešimt Jubiliejaus dienų Šiluvoje talkinusiems jauniems savanoriams, Kauno kunigų seminarijos klierikams, Jono Pauliaus II namų, arkivyskupijos kurijos darbuotojams, Šiluvos mokyklos direktoriui ir kultūros namų darbuotojams, tvarką saugojusiems policininkams, ypač gražiai aikštę be atlygio papuošusiems Kauno profesinio rengimo centro floristams, Lietuvos nacionaliniam radijui ir televizijai, „Marijos radijui“, padėkojo visiems rėmėjams Lietuvoje ir užsienyje, supažindino su numatomais tolesniais Šiluvos atnaujinimo darbais ir išsakė tikėjimą, jog visus juos pavyks įgyvendinti.

Po pagrindinių pamaldų arkiv. S. Tamkevičius pašventino Piligrimų ir informacijos centro pamatus Šiluvoje.

15 val. konferenciją aikštėje pagal Evangelijos žodžius „Štai tavo motina!“ (Jn 19, 27) vedė ses. Ignė Marijošiūtė MSV, šiuose žodžiuose ir įvykiuose kvietusi atrasti Marijos motiniškumą, Jėzaus jai pavestą ir skiriamą apglėbti visiems žemės vaikams (visą žr. p. 63).

Vakaro šv. Mišiose Bazilikoje buvo meldžiamasi, kad visos tautos šlovinėtų Viešpatį. Liturgijai vadovavo arkiv. S. Tamkevičius. Kauno arkivyskupijos ganytojo žodžiais, Jubiliejuje, jo palai-

mingose dienose, ypač tiems, kurie čia, Šiluvoje, susitaikė su Dievu, svarbiausia išlieka Šiluvos Marijos žinia – jos kvietimas mūsų krikščioniškąjį gyvenimą visiškai atgręžti į savo Sūnų Jėzų Kristų. „Nuo ko pradėti, kad mūsų, baigusių švęsti šį Jubiliejų, gyvenime kažkas esminio pasikeistų? Esu giliai įsitikinęs, kad Marijos paskelbtoji Šiluvoje žinia reiškia ne ką kita, kaip raginimą rimtai pradėti gyvenimą su Kristumi. Pradėti nuo dvasinio gyvenimo atnaujinimo, kurio centras būtų dažnai, ne tik sekmadeniais, priimama Eucharistija“, – sakė arkiv. S. Tamkevičius.

Namo – dvasiškai stipresni ir džiugesni

- ◆ maldininkai kasdien po pietų buvo kviečiami į dvasines konferencijas;
- ◆ į kultūrinius renginius, sakralinės muzikos valandas, koncertus, agapes kvietė per 30 ansamblių, kapelų, profesionalių meno atlikėjų;
- ◆ pirmąkart atlaiduose veikė Liaudies dirbinių kiemelis.

Žinia apie Šiluvą pasaulyje

Vatikano spaudos tarnybai paskelbus apie Kelno arkivyskupo kardinolo Joachimo Meisnerio paskyrimą atstovauti Šventajam Sostui Švč. M. Marijos apsireikimo Šiluvoje 400 metų Jubiliejaus išskilmėse, pasaulio naujienų agentūros drauge su šia žinia platino pranešimus apie Marijos apsireikimo įvykį Šiluvos apylinkėse, tuometinę istorinę situaciją Lietuvoje, kuri siejama su Marijos pagalba lietuvių tautai, pateikė iškilų Šiluvos bei visos Lietuvos istorijos datų, prisiminė, kad Šiluvą 1993 m. buvo aplankęs popiežius Jonas Paulius II.

Be didžiųjų Europos kalbų – anglų, italų, ispanų vokiečių, lenkų, žinia apie Šiluvą sklido įvairiomis pasaulio kalbomis – taip pat ir Amerikos žemyno bei Azijos šalių (pvz., Vietnamo) kalbomis. Šiluva šiuose pranešimuose vadinta viena svarbiausių Lietuvoje Marijos šventovių.

Turbūt Žagarius (Seinų krašte – red. past.) ir Šiluvą dar ilgą laiką jungs stiprus saitas. <...>Rugsėjo 15-ąją, ankstyvą pirmadienio rytą, prie Žagarių bažnyčios susirinko į Šiluvos atlaidus vyksiantys gyventojai. Sugiedoję kelias giesmes, po trijų valandų, pasiekėme už 230 km esančią Šiluvą. <...>Aikštė tarp koplyčios, skirtos švč. Mergelei Marijai, ir bazilikos – sutvarkyta, papuošta. Čia vyko pagrindinės atlaidų iškilmės. Visa tai jau matėme per Lietuvos televiziją, bet kitoks jausmas, kai viską stebi realiai, iš arti. Man čia teko lankytis prieš keliolika metų, dar tarybiniais laikais. Tuomet buvo įleidžiama tik į koplyčią, o bazilika darbo dienomis buvo uždaryta. <...>. Baidantis šv. Mišioms, arkivyskupas širdingai padėjo padėjusiems suruošti šias iškilmes. Tuo nesibaigė arkivyskupo kalba. Jis svajoja Šiluvą paversti Lietuvos Lurdu ir tai tikriausiai įvyks, jeigu stengsis ir dirbs Lietuvos žmonės, o prie jų prisidės svetur gyvenantys lietuviai. Man nepaprastai artimas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. 1988-ųjų metų vasarą teko su juo susitikti Kybartų bažnyčios klebonijoje. Čia jis laikinai gyveno. Kaip tik buvo grįžęs iš tremties. Jis buvo ištremitas į Sibirą už nelegaliaiėjusios LKB kronikos redagavimą. Net tada, nors išvargęs, bet su šypsena veide, pilnas energijos. Viso to šiam žmogui nestinga ir dabar.

Petras Dapkevičius, Žagariai

(skelbiama sutrumpintai iš „Šaltinio“ 2008/3(14) <http://www.punsk.com.pl>)

Kai savo šeimos nariams pasakiau, kad rugsėjo 1 d. išskrendu į Lietuvą ir Šiluvos atlaidus, jie nustebę manęs paklausė: o ką ten veiksiu? Ko aš ten važiuoju? Atsakymas buvo trumpas. Važiuoju, nes noriu ir ten melsiuos už jus visus. Atvirai pasakius jaučiausi šiek tiek nejaukiai, nes niekad neteko buvoti stebuklingose vietovėse. O nežinia visada suteikia tam tikrą nerimą.

Rugsėjo 7 d. anksti iš ryto su dviem studentais iš gausios Puidokų šeimos (13 vaikų ir visi gražūs ir gabūs!) pradėjome kelionę iš Vilniaus į Šiluvą. Šnekučiuojant apie jaunimo studijas ir dienos įvykius nepajutome kaip pralėkėme Kauną. Tik įsukus į Žemaičių plentą kalbos aptilo, nes norėjau pajusti tų mažų kalvelių ir berželių lingavimą. Automobilių srautas didėjo, o greitis mažėjo. Pagaliau ir Šiluva!

Šaunus uniformuotas jaunuolis mus sustabdė ir paprašė leidimo. Tačiau mano jaunieji bendrakeiviai jam atšovė: „Turime svečių iš Amerikos, turime tiesiog važiuoti.“ Praleido. Dar pavaziavus kitas sargas. Jaunas, gražus ir griežtas. Jokio kompromiso, tik su arkivyskupo leidimu. Tada pagalvojau, kad taip turbūt ir į dangaus karalystę būsime įleidžiami, tiktai pasakymas „svečias iš Amerikos“ bus tik bereikšmiai žodeliai...

Milžiniška aikštė, beveik jungianti baziliką su Švč. Mergelės Marijos koplyčia, pilnutėlė jaunimo. Pilgrimai plaukia iš visų pusių. Artėjant prie koplyčios, kur prieš 400 metų gaudžiai verkė Dievo motina su Kūdikieliu rankose. Nejučiomis kryžiaus ženklui pakilo mano rankos ir sustingo lūpos. Keli šimtai žmonių ėjo keliais aplink altorių ir bučiavo akmenį, kurio tik kampas matyti. Ant likusio akmens yra pastatytas altorius ir nuostabiai graži Švč. Mergelės Marijos statula. Ramių šviesų žaidime ji atrodo tokia gyva, tikra ir švelni, matanti kiekvieną maldininką. Ne be reikalo ji vadinama karaliene Paguodos...

Iki šiol nebuvo rožinio mylėtoja ir retai kada su juo meldavausi. Kai mano rankos ir rožinis palietė stebuklą akmenį Šiluvos Švč. Mergelės Marijos koplyčioje, pajutau labai aiškų balsą: „O dabar eik ir sukalbėk rožinį.“ Nuo tos dienos su meile ir džiaugsmu kiekvieną dieną kalbu rožinį.

Išbuvo atlaiduose rugsėjo 7–16 dienomis, nė akimirksniai neatitrūkdama nuo Šiluvos atlaidų dvasios, išgyvendama kiekvieną akimirką, kuri kiekvieną nepaprastai jaudino. Jaunimo, kariuomenės, kunigų ir vienuolių, šeimų dienos... Visi bendruomenės sluoksniai atsispindėjo eucharistiniuose renginiuose. Koks gražus jaunimas, kokie švintintys maldininkai, o giesmių skambumas!

Džiaugiausi ir verkiau iš laimės, kad regiu didįjį maldos stebuklą, sukurtą arkivyskupo S. Tamkevičiaus ir gausių jo pagalbininkų. Tai juk dangaus erdvė perkeliama į žemę. Pasakiau tai arkivyskupui, dėkodama už nuostabų kūrinių, įtaigiai liudijantį, kad Dievas grįžo į Lietuvą, o prieš kelis šimtmečius apsišėkusi Marija uždeda mums naujas pareigas.

Rožė Šomkaitė

Spausdinama iš „Kelias į laisvę“ 2008, Nr. 161, 162

Baigiamosios iškilmės Romoje

Lapkričio 23 d., sekmadienį, švenčiant Bažnyčios liturginius metus užbaigiančią Kristaus Visatos Valdovo šventę, šv. Mišiomis Švč. Mergelės Marijos Didžiojoje bazilikoje Romoje baigtas ir Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400 m. Jubiliejaus paminėjimas. Šia proga vykusioje 6 dienų piligriminėje kelionėje iš Lietuvos į šventąjį Romos miestą atkeliavo per šimtą Kauno arkivyskupijos piligrimų.

Į Romą atvykę arkivyskupijos ganytojai, grupė kunigų, kurijos darbuotojų, savanorių, parapijų bendruomenių narių, svetingai pasitikti ir priimti Popiežiškosios lietuvių šv. Kazimiero kolegijos rektoriaus mons. Petro Šiurio, čia studijuojančių kunigų bei kolegijos svečių namų *Villa Lituania* tarnautojų, iškart po sekmadienio vidudienio keliavo į Švč. M. Marijos Didžiąją baziliką, vieną iš keturių didžiųjų Romos šventovių ir didžiausią Dievo Motinos garbei dedikuotą bažnyčią mieste.

Šios bazilikos Šv. Paulinos koplyčioje, kur yra garsioji Švč. M. Marijos „Kelrodės“ ikona, lietuviai piligrimai drauge džiaugsmingai šventė Eucharistiją, vainikavusia Šiluvos Jubiliejaus iškilmes. Liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, koncelebravo arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, mons. P. Šiurys, per trisdešimt lietuvių kunigų, įspūdinga procesija atėję prie altoriaus didingoje Bazilikoje, kuri savitai susijusi su Šiluvos istorija.

Malda ir jaunatviška Šiluvos jaunimo giesmė lietuviai paliudijo savo tikėjimą kitiems Bazilikos maldininkams,

čia lankantiems bizantiškojo ikonografinio tipo *hodegetria* („Kelio rodytoja“) Marijos ikoną, garsiausią Romos miesto ir vieną labiausiai žinomų katalikiškų Marijos atvaizdų (jo autorystė priskiriama šv. Lukui), pagal kurį, manoma, yra nutapytas ir Šiluvos bazilikos stebuklingojo Dievo Motinos su Kūdikiu paveikslas. Garsioji romiečių globėja (*Salus populi romani*) tą sekmadienį tarsi nutiesė regimus tiltus tarp visuotinės Bažnyčios narių, suvienydamą ir leisdamą labai tolimų kraštų tikintiesiems dar labiau pasijusti vieno Dievo ir dangiškosios Motinos vaikų šeima.

Į Kristų, šios šeimos alfa ir omega, visų Kauno arkivyskupijos piligrimų bei drauge iškilmes šventusių čia studijuojančių ar gyvenančių lietuvių mintis savo homilijoje kreipė arkiv. S. Tamkevičius. Ganytojas pabrėžė, jog lietuviai, atvykdami į Amžinąjį miestą, kuriame daugybė pirmųjų amžių krikščionių savo mirtimi paliudijo ištikimybę tikėjimui, atvyko taip pat paliudyti ištikimybės Kristui bei padėkoti Dievo Motinai už apsireiškimą Šiluvoje, už jos žinią, kad tik su Kristumi įmanu statyti tvirtus savo gyvenimo namus. Arkivys-

kupas atkreipė dėmesį, jog šitaip ragino ir popiežius Jonas Paulius II, 1993-aisiais meldžis Šiluvoje. Homilijoje taip pat pranešta, jog Lietuvos vyskupati 2009-uosius skelbia Jubiliejiniais Evangelijos žinios tūkstantmetei Lietuvai metais, kurie skatins apmąstyti krikščionybės kelią tautoje nuo pirmojo jos skelbėjo šv. Brunono iki mūsų dienų. Arkivyskupas pakvietė kiekvieną asmeniškai klausti savęs, ką jam reiškia Evangelijos žinia, aplaistyta pirmojo misionieriaus kankinystės krauju (visą žr. p. 47).

Audiencijoje su Šventuoju Tėvu

Lapkričio 26 d. į Romą Šiluvos Jubiliejaus baigiamosioms iškilmėms atvykę Kauno arkivyskupijos piligrimai dalyvavo trečiadienio audiencijoje su Šventuoju Tėvu. Lietuvių grupei didžiulėje pilnutėlėje popiežiaus Pauliaus VI audiencijų salėje teko vietos gana arti pakylos; ji išsiskyrė salėje išskleisdama didžiulę Lietuvos vėliavą.

Keliomis kalbomis paskelbęs savo mokymą, Šventasis Tėvas vėliau pasveikino įvairių vietinių Bažnyčių atstovus. Lietuvių piligrimus popiežius pasveikino lietuviškai pasakydamas: „Nuosirdžiai sveikinu lietuviškai kalbančius piligrimus. Brangieji, dėkoju už Jūsų dalyvavimą ir, pavesdamas Jus ir Jūsų šeimą motiniškai Mergelės Marijos globai, visiems suteikiu savo palaiminimą. Garbė Jėzui Kristui ir Marijai!“

Kaip vėliau Italijos saulės nutvieks-toje Šv. Petro aikštėje lietuviams piligrimams pasakojo Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, asmeniškai sveikindamasis su audiencijoje dalyvavusiais vyskupais, Šventasis Tėvas prisiminė, jog jo pasiuntinys Šiluvos Jubiliejuje kardinolas Joachimas Meisneris perdavė jam lietuvių dovaną ir daug papasakojo apie savo vizitą Lietuvoje. Benediktas XVI paprašė pasveikinti jo vardu visus Šiluvos piligrimus, taip pat Kauno arkivyskupijos kunigus bei tikinčiuosius.

ŠILUVOS JUBILIEJUS: GANYTOJŲ HOMILIJOS

Šiluvos Dievo Motina kviečia į dvasinį prisikėlimą Kristuje

Kauno arkivyskupo Sigito TAMKEVIČIAUS homilija 2008 m. rugsėjo 6 d. Šiluvoje švenčiant Eucharistinį kongresą ir pradėdant Švč. M. Marijos apsireiškimo 400 m. Jubiliejaus iškilmes

Pagrindinis akcentas švenčiant Šiluvos Jubiliejų neabejotinai turi būti visų mūsų derama pagarba Eucharistijai. Dėl šios priežasties šiandien švenčiame Eucharistinį kongresą ir taip norime atsiliiepti į Švč. M. Marijos paraginimą garbinti jos Sūnų.

Kai prieš 400 metų Šiluvos laukuose apsireiškė Dievo Sūnaus Motina, ji skundėsi, kad čia negarbinamas jos Sūnus. Argi Jėzus anuomet Šiluvoje buvo užmirštas? Ne, nebuvo. Mūsų broliai reformatai taip pat garbino Jėzų, skelbė Evangeliją ir meldėsi, tik nebuvo aukojama nekruvinoji Jėzaus auka – Mišios ir negarbinamas Eucharistinis Jėzus. Taip pat nebuvo iš Eucharistijos kulto ištekančios broliškos meilės; jos vietoje viešpatavo neapykanta, kurios kulminacija reikėtų laikyti Jėzaus kryžiaus peršovimą.

Eucharistiniame kongrese sutelpa visa, kaip žmogus gali atsakyti į Dievo meilę, pasireiškusia Jėzaus gimimu

žemėje, mirtimi ant kryžiaus ir šios aukos sudabartinimu kiekvieną kartą, kai švenčiame Mišias. Per Eucharistijos kongresą iškilmingiausiu būdu švenčiamos Mišios, vyksta Eucharis-

tijos adoracija, iškilminga procesija, ir šiame garbinimo akte dalyvauja daugybė žmonių, kuriuos vienija ne tik Dievo, bet ir artimo meilė. Tikrai nepagarbintume Eucharistinio Jėzaus, jei savo širdyje palaikytume blogus jausmus ar kokį nors neprielankumą. Todėl visų pirma šią valandą kviečiu visus atleisti kitiems, jei nešiojatės kokių nors nuoskaudų.

Šiluvos bazilikos altoriuje yra malonėmis garsėjantis Dievo Motinos su Sūneliu ant rankų paveikslas. Šis paveikslas yra tapytas pagal garsųjį Dievo Motinos paveikslą, laikomą Švč. Mergelės Marijos Didžiojoje bazilikoje Romoje ir vadinamą romiečių globėja (*Salus populi romani*). Pati paveikslo kompozicija rodo, kad jis yra seno bizantiško tipo, vadinamojo *hodegetria* „Kelrodė“.

Šiluvos Dievo Motina tiek savo paveikslu, tiek apsireiškimu rodo ne į save, bet į savo Sūnų. Jos žinia, pasakyta

prieš 400 metų, buvo aktuali ne tik anuomet, bet ir mums, XXI a. žmonėms. Ji kviečia rimtai atsigręžti į Jėzų Kristų, rodo kelią, kuriuo einant lengviausia surasti dieviškąjį Gelbėtoją. Šis kelias yra pati Dievo Sūnaus Motina Marija. Tai pats tikriausias kelias, kuriuo einant nesunkiai surandamas Jos Sūnus. Šiluvos Dievo Motinos apsireiškimo žinia nėra kuo nors išimtinė. Lurde, Fatimoje,

Gvadalupėje – visur, kur tik Švč. Mergelė Marija apsireiškėdavo, ji rodė kelią pas savo Sūnų, ir visose Marijos šventovėse tikintieji patirdavo didžiausią malonę – išgyventi Dievo artumą.

Tiesa, mes dažnai supaprastiname savo troškimus bei prašymus, susiejame juos tik su fizine sveikata, tačiau Dievas visuomet yra dosnesnis, nei mes jo prašome. Jeigu prakalbėtumėte Šiluvos šventovės klausyklos, jos papasakotų nesuskaičiuojamus atvejus, kai žmonės, prašę tik fizinės sveikatos, buvo dvasiškai išgydyti – atgavo tikėjimą, viltį ir gyvenimo džiaugsmą.

Šiluvos žinia ypač aktuali šiandien. Pagrindinė mūsų bėda yra ne ekonominiai sunkumai. Juos patiria net labai išsivysčiusios ir karų nepatyrusios šalys, jau nekalbant apie karų ir okupacijų niokotąsias. Didžiausia mūsų bėda, kad dvasiškai sergame. Sunkią sergančio žmogaus būseną lengvai suvokiame girdėdami, ką jis kalba. Jeigu ligonis kalba tik apie savo ligas ir jam jau neegzistuoja jį supantis pasaulis, tuomet sprendžiame, kad jo reikalai yra prasti. Nuolatinės mūsų aimanos, kad viskas tik tamsu ir bloga, nesugebėjimas matyti daugybės šviesos žvaigždelių, šviečiančių laisvos Tėvynės padangėje, aiškiai sako, kad mums reikia skubios ir didžiulės pagalbos. Mūsų dvasios neišgydys nei pinigai, nei pramogos,

nei visi galimi malonumai; ją išgydyti gali tik Jėzus Kristus. Dėl to jį vadiname pasaulio Gelbėtoju. Švč. M. Marija prieš 400 metų parodė kryptį lietuvių tautai į savo Sūnų; šiandien ji vėl kviečia mus nusisukti nuo mums peršamų stabų ir atsigręžti į Jėzų Kristų.

Šiandien vykstantis Eucharistinis kongresas staiga nepakeis mūsų širdžių. Reikia, kad mūsų atsigręžimas į Jėzų būtų kasdienis. Turime mokytis mąstyti ir gyventi kaip Kristus. Tiesa, niekas nereikalauja iš mūsų evangelinio radikalumo, kad viską parduotume ir basi, kaip šv. Pranciškus, sektume paskui Kristų. Tačiau gyvenimas su Kristumi reikalauja, kad nuolat mąstytumė apie tuos savo brolius ir seseris, kurie blogai jaučiasi šiame pasaulyje, neturi tikėjimo šviesos ir vilties, kariai ir skandinasi, pyksta ant viso pasaulio, nes nuodėmė užtemdė jų dvasios akis. Gyvenimas su Kristumi reikalauja, kad nebūtume egoistai, šaltai skaičiuojantys pinigus ir planuojantys egzotiškas keliones po pasaulį, bet bandytume kasdien padaryti nors mažą gerą darbą, kaip tai bando daryti skautai, nes be šių mažų pastangų Šiluvos žinia liks tik tyruose šaukiančiojo balsas.

Iš Šiluvos reikia sugrįžti su atgauta ramybe, sustiprėjusia dvasia ir džiaugsmu švytinčiu veidu. Jeigu šito būtume negavę, tuomet veltui būtume atvykę į šią šventą vietą. Šiluvos Dievo Motina Marija kviečia mus į dvasinį prisikėlimą Jėzuje Kristuje.

Su Kristumi atnaujinkime Lietuvos gyvenimą

Kauno arkivyskupo Sigito TAMKEVIČIAUS homilija 2008 m. rugsėjo 7 d. Šiluvoje minint Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoje 15 metų sukaktį ir švenčiant Jaunimo šventę

Brangūs Ekscelencijos vyskupai, broliai kunigai, mielas Lietuvos jaunime, studentai, moksleiviai ir visi Šiluvos pilgrimai. Mes ilgai laukėme šios dienos ir rūpestingai jai rengėmės, kad visi drauge galėtume švęsti Dievo Motinos Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400 metų Jubiliejų ir paminėti popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Šiluvoje 15-ąsias metines.

Vakar šventėme Eucharistinį kongresą, ir tai buvo ženklas, kad šio Jubiliejaus kertinis akmuo yra Eucharistinis Jėzus. Prieš 400 m. apsireiškusi Šiluvos žmonėms Marija verkė ir kalbėjo ne apie save, bet apie užmirštą jos Sūnų. Mūsų dėmesys ir pagarba Eucharistijai tebūnie kiekvieno Jubiliejaus dalyvio atsakymas į Dievo Motinos Marijos apsireiškimo žinią.

Šiandien mūsų dėmesys sutelktas į labai brangų Lietuvos žmonėms asmenį – Joną Paulių II, kuris net savo popiežiškajame herbe buvo įrašęs Marijos vardą. Tai popiežius, tuojau po išrinkimo pareiškęs, kad jis būsiąs „tylos Bažnyčios“ balsas ir kalbėsiąs jos vardu. Sunkios priespaudos metais

toks mums Šventojo Tėvo rodomas dėmesys buvo neįkainojamas. Vos atgavus nepriklausomybę ir ką tik sovietų tankams palikus mūsų žemę, Jonas Paulius II atvyko pas mus, trokšdamas dvasiškai sustiprinti mus po ilgų priespaudos metų. Tai pirmasis popiežius, per visą Bažnyčios istoriją aplankęs Lietuvą. Prieš penkiolika metų rugsėjo 7 d. Jonas Paulius II aplankė Šiluvą, pabučiavo akmenį, kurį lietė apsireiškusios Marijos pėdos, ir vainikavo Marijos statulą, mūsų nelaisvės metais apkeliavusią visas lietuviškas parapijas Šiaurės Amerikoje ir sugrįžusią į laisvą Lietuvą. Karo audrų nublokšti už Atlanto mūsų tautiečiai per visą okupacijos laiką meldė Aukščiausiąjį laisvės dovanos Lietuvai, ir jų bei mūsų maldos buvo išgirstos.

Vos atvykęs į Vilnių Šventasis Tėvas ragino mus palikti praeitį ir drąsiai kurti naują Lietuvą. Kaune kvietė atnaujinti visuomeninį, šeimų ir tautinį gyvenimą. Popiežius perspėjo, kad tėvynę gali atnaujinti tik tokie žmonės, kuriuos aplanko tiesos ir meilės Dvasia. Atvykęs į Šiluvą popiežius Jonas

Paulius II linkėjo mums ramybės ir taikos, bet drauge ragino daryti visa, kad Kristus taptų mūsų gyvenimo ir mūsų kuriamos demokratijos uola. Popiežius kreipėsi į Šiluvos Dievo Motiną šiais žodžiais: „Šventoji Šiluvos Mergele <...> su virpuliu šiandien kreipiuosi į tave kaip Bažnyčios Ganytojas. <...> Padėk lietuvių tautai skausmingą praeities patirtį paversti džiugia ateitimi: ten, kur buvo persekiojami ir skriaudžiami tikintieji, dabar teįsigali religinė ir visuomeninė taika; kur vyravo neapykanta, teviešpatauja atlaidumas; kur siautėjo nepakantumas, dabar visi tesuranda bendrą kalbą ir tarpusavio pasitikėjimą. <...> Taikos Karaliene, gerbiama Šiluvos šventovėje, pagelbėk šiems su pasitikėjimu į tave besikreipiantiems vaikams statyti savo ateities rūmą ne ant pasaulėžiūrų smėlio, bet ant Evangelijos uolos; paskatink visuomeniniame ir politiniame gyvenime vadovautis ne asmeniniu ar kolektyviniu egoizmu, bet meilės ir vienybės idealais. Šioje žaliuojančių laukų apsuptoje šventovėje Tu išklausai lietuvių prašymus ir surrenki jų viltis. Duok jiems drąsos nugaleti materialinius ir moralinius sunkumus; padaryk vaisingus jų rankų ir proto darbus; apsaugok šeimų židinių džiaugsmą, visuomeninio gyvenimo vienybę, palaikyk ateities labai darbuotis pasiryžusią viltį, ypatingai Tau pavedu jaunimą <...> vyskopus, kunigus, Dievui pasišventusius žmones ir visus krikščionis. Išprašyk kiekvienam malonės išstvermingai ir kilniadvasiškai tarnauti Dievo Karalystei.“

Šiandien mes atvykome į Šiluvą nusilenkti Dievo Tarnui Jonui Pauliui II ir įamžinti Šiluvos žemėje brangų jo atminimą. Šis popiežius buvo didis Marijos mylėtojas; kiekvienas jo ganytojiškas laiškas, kiekviena jo pasirašyta enciklika būdavo užbaigiama kreipimusi į Švč. Mergele Mariją jos globaliai pavedant aktualius Bažnyčios reikalus. Iš Jono Pauliaus II čia, Šiluvoje, mokysimės panašios pagarbos Dievo Sūnaus Motinai, prisiminusiai Lietuvą labai gūdžiu istorijos laikotarpiu, kai čia nebuvo švenčiama Mišių

auka ir dvasinė bei religinė sumaištis buvo užvaldžiusi valdančiųjų ir valdomųjų protus. Istorija lėmė Lietuvai pakelti daug audrų, jų metu patirti nesuskaičiuojami materialiniai ir dvasiniai nuostoliai. Tačiau Lietuvos danguje visuomet švietė Aušros Žvaigždė, kuri ypač ryškiai buvo matoma Šiluvoje.

Jubiliejaus džiaugsmu ir ypač Šiluvos žinia noriu pasidalyti su šiandien atvykusiu jaunimu, daugelis jo šiemet priėmė Sutvirtinimą. Šiluvoje apsireiškiosios Marijos žinia skelbė, kad čia ir visoje Lietuvos žemėje turi būti gerbiamas ir mylimas jos Sūnus. Švč. M. Marijos paskelbtą žinią papildė jos ašaros, įsakmiai kalbėjusios, kad jos Sūnaus užmiršimas yra skaudus praradimas. Dėl smulkmenų juk niekas neverkia. Jūs, jaunime, būsite Lietuvos ateities kūrėjais. Renkitės kurti ją ne ant mirties kultūros paliekamų griuvėsių, bet, kaip ragino Jonas Paulius II, ant Evan-

gelijos uolos. Būkite drąsūs priimti Kristų ir nešti Jį į mokyklas, universitetus, į tolimiausius Lietuvos kampelius. Matydami besiblaškančius ir kelio nerandančius Lietuvos žmones, nevykite, nebėkite iš Lietuvos svetur ieškoti savo laimės, bet padėkite Lietuvai ir Bažnyčiai atsinaujinti. Tai misija, kurią jums skiria gyvenamasis metas. Pasitikėkite, kad Šiluvoje apsireiškusioji Dievo Sūnaus Motina visuomet bus su jumis ir laimins jūsų pasiryžimą gyventi ne sau, bet dvasiškai turtėti ir tais turtais dalytis su bendraamžiais. Gyvendami su Kristumi, jūs susikursite laimingą gyvenimą sau ir padėsite Lietuvos žmonėms tvirtai stovėti ant Kristaus Evangelijos nušviestų pagrindų.

Švęsdami Mišias, melskimės visi drauge, kad Dievo Dvasia pripildytų mus tiesos ir meilės dovanų, kurios, anot Jono Pauliaus II, reikalingos siekiant atnaujinti Lietuvos gyvenimą.

Pašaukimas tarnauti Dievo Motinos pavyzdžiu

Kaišiadorių vyskupo Juozo MATULAIČIO homilija 2008 m. rugsėjo 8 d. Šiluvoje švenčiant Švč. M. Marijos Gimimą

Brangūs broliai ir seserys!
„Brangią dovaną dovanojo mums šią dieną dangus“ – šiais šv. Bernardo žodžiais trokštu pradėti švenčiausios Mergelės Marijos gimimo iškilmei skirtas mintis. Kiekvieno žmogaus gimimas yra tikra Dievo dovana pasauliui, nes išsižiebia viltis, jog naujai ateinantis žmogus atneš daugiau šviesos, paskleis daugiau gėrio ir taip sumažins žmonijos vargus. Ši viltis su kaupu išsipildė Švč. M. Marijos asmenyje, iš kurios užtekėjo teisingumo saulė – mūsų Dievas, Kristus.

Marijos pašaukimui būti Dievo Sūnaus Motina ypač tinka Laiško romiečiams žodžiai: „Kuriuos jis iš anksto paskyrė, tuos ir pašaukė; kuriuos pašaukė, tuos ir nuteisino; kuriuos

nuteisino, tuos ir išaukštino“ (Rom 8, 30). Juk Dievo valia ji iš anksto buvo apsaugota nuo gimtosios nuodėmės, todėl jos gimimas buvo naujos eros prošvaistė istorijos sutemose. Ne veltui sakoma, kad „Marijoje Aukščiausiasis norėjo parodyti, kad tikra didybė ir laimė pasaulyje negimsta iš matomų daiktų, kuriuos žmonės laiko didelėmis gėrybėmis, bet kyla vien iš dvasinių turtų, kuriais Dievo Sūnus apdovanojo savo Motiną“ (Butkus K. Juozas, *Dievo žodis. Pamokslai sekmadieniams ir šventėms*, Brooklyn 1992, p. 173).

Mes dažnai girdime kalbant apie karjerą, užimamas pareigas, išsigtą specialybę, tačiau žodis *pašaukimas* tapo beveik išskirtinai bažnytinio žodyno dalimi. O kaip mes įsivaizduojame pareigūną ar valstybės tarnautoją, kuris savo pareigas atlieka ne tik todėl, kad jis tam paskirtas, bet ir iš pašaukimo? Toks žmogus stengiasi kuo geriausiai atlikti savo pareigas ir kuo nuoširdžiausiai padėti jį besikreipiantiems žmonėms. Kai sutinkame žmogų, iš pašaukimo atliekantį kad ir paprasčiausius darbus, toks susitikimas ilgai išlieka mūsų atmintyje. Štai kokią galią turi pašaukimas!

Šios dienos intencija ypač meldžiame Dievą malonių pašauktiems tarnauti teisingumui ir užtikrinti žmonių saugumą. Norėčiau atkreipti dėmesį į žodžius apie *pašaukimą tarnauti*, kuris nesveikos konkurencijos ligų apimtoje visuomenėje tampa vis blankesnis. Tarnavimas jokių būdu nereiškia savęs žeminimo ar savęs neįvertinimo, bet autentiška kiekvieno pakrikštytojo laikysena. Juk ir Kristus atėjo „ne kad jam tarnautų, bet pats tarnauti ir savo gyvybės atiduoti kaip išpirkos už daugelį“ (Mk 10, 45). Tarnavimas Dievui ir žmonėms Marijos gyvenime iškiliausiu būdu buvo išreikštas jos žodžiais: „Štai aš Viešpaties tarnaitė, tebūna man, kaip tu pasakei“ (Lk 1, 38). Šiais žodžiais Dievo Motina parodė, kad didžiausias žmogui suteiktas išaukštinimas kuo nuostabiau siai dera su nuolankiausiu tarnavimu.

Kalbėdamas apie tarnavimą, negaliu neprisiminti iškilaus Kaišiadorių vysku-

pijos ganytojo Dievo Tarno arkivyskupo Teofiliaus Matulionio, kuriam Bažnyčia meldžia pripažinimo kankiniu ir palaimintuoju. Šiomet gegužės 1 d. Kaišiadorių vyskupijoje buvo baigtas Dievo Tarno arkivyskupo T. Matulionio beatifikacijos bylos procesas, o visi surinkti liudijimai bei dokumentai buvo perduoti Šventųjų skelbimo kongregacijai Romoje. Viename savo interviu laikraščiui 1937 m. Dievo Tarnas Teofilius taip kalbėjo apie Šiluvą: „mūsų tautinė šventovė Šiluva galėtų būti dar labiau sutvarkyta: tarp bažnyčios ir koplyčios padaryta aikštė, iš abiejų pusių portikai su stogu. Pastatyti viešbutėlį, iškelti kapines iš koplyčios šventoriaus.

Padaryti viską meniškai, skoningai“. *XX amžius*, 1937, XII. 11, Nr. 280 (paimita iš: LKMA, *Arkivyskupas Teofilius Matulionis laiškuose ir dokumentuose*, Vilnius 2002, 169). Džiugu matyti, kad beveik po 70 metų ši Dievo Tarno tuomet išsakyta vizija pradeda pildytis: Šiluva iš tiesų pasipuošė naujais dvasiniais akcentais, įgavo naujos erdvės evangelinės žinios sklaidai. Gimsta viltis, kad iš čia ir visas kraštas įgaus naujo dvasinio polėkio.

Melsti dorinio tautos atgimimo ragina mus taip pat ir tautinis šios dienos akcentas, nes rugsėjo 8-oji Lietuvoje siejama su neišsipildžiusiais lūkesčiais: šią dieną 1430 metais turėjęs įvykti Lietuvos didžiojo kunigaikščio karūnavimas Lietuvos karaliumi. Kaip žinome iš istorijos, Lietuvos valstybės politinio stiprėjimo viltims tuomet nebuvo lemta išsipildyti. Nepaisant

to, kunigaikštis Vytautas įėjo amžiams į mūsų tautos istoriją kaip krikščioniškų vertybių skleidėjas. Jo rūpesčiu vi-soje Lietuvos valstybėje buvo pastatyta apie 30 bažnyčių, tituluotų Dievo Motinos Marijos garbei, ir įkurta keletas vienuolių (Maziliauskas Stasys, *Lietuvos kelias krikščionybėn*, Vilnius 1992, p. 147–148). Išugdyta meilė ir pagarba Švč. M. Marijai padėjo tautai nepasimesti politinių okupacijų sutemose ir kantriai bei su viltimi laukti naujo prisikėlimo ryto aušros.

Popiežius Benediktas XVI, žvelgdamas į Švč. M. Marijos asmens didingumą, pavadino ją „Bažnyčios, savo iščiose per istorijos kalnus nešančios pasaulio viltį, įvaizdžiu“ (Benediktas XVI, Enciklika *Spe salvi*, 50). Žvelgdami į pranašo Izaijo žodžius, atkartotus evangelisto Mato – „Štai mergelė nešios iščiose ir pagimdys sūnų, ir jis vadinsis Emanuelis, o tai reiškia: *Dievas su mumis*“ (Mt 1, 23), mes pilni pasitikėjimo skubame prie Šiluvoje stebuklais garsios Dievo Motinos ir, niekad neprarasdami vilties, meldžiame naujos dvasinio atgimimo bangos, naujos pradžios ir pašaukimo tarnauti Dievo Motinos Marijos pavyzdžiu. Jei jau žemės karaliai ir valdovai, švęsdami savo gimtadienį, pavaldiniams suteikia daugiau malonių, tai juo labiau švęsdami savo Dangiškosios Motinos gimtadienį tikimės neįprastos malonių gausos Bažnyčiai, Tėvynei ir sau. Tikėkime, kad per Marijos užtarimą ten, kur šiandien vis dar „ariama ir sėjama“, bus garbinamas Dievo Sūnus Jėzus Kristus.

„Darykite, ką tik jis jums lieps“ Jn 2, 5

Šiaulių vyskupo Eugenijaus BARTULIO homilija 2008 m. rugsėjo 9 d. Šiluvoje švenčiant Lietuvos kariuomenės šventę

Mieli kariai, brangūs partizanai, šauliai, gerieji broliai ir seserys! Kupinomis džiaugsmo širdimis susirinkome pašlovinti Viešpatį ir padėkoti Dievui už dangiškąją Motiną Mariją, prieš keturis šimtus metų pasirodžiusią Šiluvoje.

Šiandien giliau pažvelkime į Galilėjos Kanos vestuvėse ištartus jos žodžius. Tada, jaunavedžiams per vestuvių pokylį pristigus vyno, dangiškoji Motina apie tai pasakė savo Sūnui, o tarnams nurodė: „Darykite, ką tik jis jums lieps“ (Jn 2, 5).

Daryti, ką liepia Kristus – tai tikėti ir pasitikėti Juo. Įsivaizduokime, jog skamba nuostabioji Schuberto *Ave Marija*, tačiau jei nebus nė vieno žmogaus, besiklausančio šios melodijos, ji skambės tuščiai. Taip ir Dievas negalės veikti mūsų širdyse ir gyvenime, jei mes nepriimsime Jo patarimų ir nurodymų, jei netikėsime ir nepasitikėsime Juo. O pasitikėti Viešpačiu verta ir teisinga, nes tik Jis vienas viso pasaulio žmonijai siūlo meilės programą, kurią įgyvendinus žemės keleiviai tampa laimingi žemėje ir pasiekia savo tikslą: Dievą, dangų, amžinybę.

Tad šiandien su Marija drąsiai ištarkime „taip“ Dievo meilės planui ir Jo sumanymams, kad kuo greičiau išsipil-

dytų meilės ir ramybės sklidina Viešpaties valia, nes neištarę „taip“ Dievui, kuris yra meilė, turėsime jį ištarti aklam ir šaltam būtinumui bei lemčiai. O juk Viešpats primena: „Kas tik vykdo Dievo valią, tas man ir brolis, ir sesuo, ir motina“ (Mk 3, 33–35). Argi ne nuostabi meilės bičiulystė atsiveria žmonėms? Koks džiaugsmas atrasti Dievą, kurio keliai – ne mūsų keliai ir mintys! Tai ne mūsų mintys, bet būtent dėl to Jis leidžiasi save pažinti tokį, koks yra: šventą, tobulą, išmintingą ir gailęstingą Dievą. Klausydami Viešpaties balso, atrandame visavertį gyvenimą, kupiną ramybės, vilties ir džiaugsmo. Kaip gerai palikti savo varganą, tamsią, drėgną, netikrumo pilną savo lūšnelę ir persikelti į visomis Dievo gėrybėmis aprūpintus meilės namus! Tai mūsų žmogiškasis „aš“ yra ta vargana lūšnelė, palyginti su Kristaus mums dovanotais tiesos ir meilės gyvenimo rūmais.

Tad ryžkimės šiandien tikram meilės šuoliui. Įsivaizduokime, jog mes – ant plausto, kurį neša stipri patvinusios gyvenimo upės srovė; artėja jūra, kurioje jau nebebus išsigelbėjimo, ir stauga vienu vingiu plaustas priartėja prie tiesos kranto; kitos progos galbūt nebepasitaikys. Laimingas žmogus, kuris pasitikėdamas Dievo meilės planu

nušoka nuo plausto! Jis stoja ant tvirtos tikėjimo ir meilės uolos, kuri yra Kristus. O su Kristumi ir tamsiausią Getsemanės naktį gebėsime ištarti „taip“ dangaus Tėvo valiai. Juk tikėti reiškia nuolat sakyti „taip“ Dievo valiai. Ir, žvelgdami į Mariją, matome, jog Dievas ją taip išaukštino dėl to, kad ji visiškai atsidavė Jam ir kiekvieną akimirką tarė „taip“ Dievo valiai. Jis kviečia ir mus eiti tuo keliu, norėdamas parodyti savo troškimų mūsų labai didybę. Tačiau mes ne kartą leidžiamės užvaldomi nerimo, skubotumo ir streso, tarsi atstumdami Jėzų į šalį ir sakydami Jam: „Dabar negaliu tavimi pasitikėti, turiu įveikti šiuos sunkumus.“ Labai svarbu, kad mūsų neapimtų panika, kad sieloje viešpatautų tikėjimo teikiama ramybė. Juk yra tikroji Kristaus ramybė ir Kristaus džiaugsmas, kuris gimsta mumyse kaip tikėjimu besiremianti pastovi vertybė. Žmogui pristigus šios ramybės, atsiranda neurozės sukelti baimė.

Žmogus nerimauja, kad tik neprarastų kieno nors pripažinimo, palankaus žvilgsnio, menkučio pritarimo savo darbams. Taip nejučiomis mes tampame priklausomi nuo žmonių užgaidų ir nuotaukų, nuo to, ką mums perša ši diena, ką duoda pasaulis.

O Kristaus teikiama ramybė – tai Jo paties artumas. Per tikėjimą priimti Kristaus ramybę reiškia plačiai atverti Jam savo širdies duris. Tokio pasirinkimo pagrindą sudaro svarbiausias dalykas – *tikėjimas meile*. Ko Jėzus laukia iš mūsų, ko nori? *Jis trokšta, kad, mylėdami Jo valią, siektume gėrio pasaulyje.*

Ne kartą mes elgiamės tarsi maži vaikai. O juk vaiką reikia versti mokytis, valgyti, apsirengti, nes jis nemoka savęs mylėti. Tai tėtis ir mama myli jį ir rūpinasi juo. Tik mylėdami Dievo valią, Jo meilę ir rūpinimąsi mumis, mes mylime save tyrai ir nesavanaudiškai.

Tikėti ir mylėti Kristų reiškia mylėti tai, ko Jis nori, mylėti Jo valią.

Taip patvirtindami savo pasirinkimą tikėjimo išmėginimuose, patirsime ramybę ir tikrą džiaugsmą, kurių niekas iš mūsų negalės atimti.

„Todėl nesvarbu, ką darai, – sako popiežius Jonas Paulius II, – svarbu, kas esi.“ Juo daugiau turėsime savyje gėrio, juo ištikimesni būsime Dievo malonės veikimui, juo stipriau veiksime kitus. Jei žmona nori atversti klystantį vyrą, ji turi pradėti nuo savęs. Tik tada, kai joje pradės augti Dievo malonė, stiprėti atsivertimas ir meilė, auganti gėrio jėga privers situotkinį sugrįžti į tikrąjį meilės kelią. Juk šventieji, norėdami pasaulį padaryti geresnį, stengėsi patys atsiverti. Pranciškui atsivertus, tapus perregimam, ėmus atspindėti Kristaus veidą, Europa pradėjo keltis iš nuopuolio. Pranciškaus šventumo galia Kristus kėlė savo Bažnyčią iš tikėjimo „mirties“.

Brangieji, kiekvienas mūsų geras darbas veikia kitus. Mūsų ištikimybė – tai stiprybė tų, kuriuos mes mylime; jūsų priimta šventoji Komunija ne tik stiprina jus, bet ir yra dvasinis maitinimas jūsų situotkiniams, vaikams, broliams ir seserims, draugams, parapijai ir mūsų brangiajai Tėvynei. Dievas trokšta, kad per mūsų šventėjamą tobulėtų aplinka, artimieji, mūsų Tėvynė ir visas pasaulis. Juk be Kristaus mes nepajėgime nieko ir nė vieno mylėti, netgi savęs pačių. Mūsų meilės tėvas yra tikėjimas, o mūsų mylimasis Kristus pamaitins savimi ir suteiks jėgų bei

malonės mylėti taip, kaip Jis mylėjo. Jei turėsime drąsos gyventi ir mylėti vaiko širdimi, pasaulis pasikeis. Priėmę Meilę, turime dalytis Ja su kitais, tai yra besąlygiškai priimti kitą žmogų. Priėmimas leidžia suprasti kitam, kad jis mylimas. Parodę meilę kitam, galime dovanoti ir tos meilės vaisius – švelnumą, užuojautą, nuoširdumą ir supratimą, o tai reiškia, jog gebėsime įžengti į žmonių širdžių gelmes, kuriose rasime Dievą, ir Jis išmokys mus išardyti visas mylėti trukdančias pinkles. Tiesa, žmogus nemylės nei Dievo, nei artimo, pirmiau nepamilęs ir nepriėmęs savęs kaip unikalaus, niekuo nepakeičiamo asmens, kurį myli Dievas. O Dievas mus myli ne dėl to, kad mes geri, bet dėl to, kad Jis geras. „Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris jį tiki, nepažūtų, bet turėtų amžiną gyvenimą“ (Jn 3, 16). Tokia mūsų vertė, tačiau šiuolaikinis žmogus, ypač jaunimas, nepajėgia to suprasti. Ką daryti?

Atsakymas vienas – skelbti linksmąją Evangelijos Naujieną savo gyvenimu. Jei visi nelaimingieji pamatytų Kristaus meilę, spindinčią tikinčiojo žmogaus akyse, jie būtų išgydyti. Kristus vėl taptų regimas.

Pamažu žmogus ima suprasti, kad tik per Jį, tik gyvenant pagal Dievo meilės planą, galima išspręsti mūsų tragiškų dienų problemas. Dievo alkis bus numalšintas, kai žmogus supras esąs mylimas, mylimas kaip draugas, kaip brolis Kristuje. Mes turime leisti kitam suvokti, kad jį mylime. Per tai jis sužinos, kad jį myli Dievas. Žinodamas esąs mylimas Dievo, jis daugiau nebealks. Pranašas Izaijas primena Viešpaties laidavimą: „Nebijok, nes aš išpirkau tave; pašaukiau tave vardu, ir tu esi mano. Kai brisi per gilius vandenis, aš būsiu su tavimi, – upėse tu nepaskęsi. Kai

eisi per ugnį, – nesudegsi, ir liepsnos tavęs neprarys, nes aš esu Viešpats, tavo Dievas, Izraelio Šventasis, kuris tave gelbsti“ (Iz 43, 1–3). Jis žinos, kad Dievas padengė jam stalą ir pakvietė į puotą gerti vyno ir valgyti duonos, kuri yra Jis pats. „Aš esu gyvoji duona, nužengusi iš dangaus. Kas valgys šią duoną, gyvens per amžius. Duona, kurią aš duosiu, yra mano kūnas už pasaulio gyvybę“ (Jn 6, 51); „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti: aš jus atgaivinsiu!“ (Mt 11, 28). Reikia liautis neapkentus tikrojo pažinimo, tikrosios išminties, kuri yra pats Dievas, ir imti karštai jos trokšti. Juk meilė miršta žmonių širdyse dėl to, kad jie atsisako Dievo meilės. Iš tikrųjų jie atsisako paties Dievo. Nepamirškime, brangieji, jog Dievas mus pirmas pamilo ir myli kiekvieną iš mūsų amžina meile. Todėl, norėdami panaikinti kerštą, apgaulę, melą, karus, atomines bombas, abejones ir baimę, žmonės turi meile atsiliiepti Dievui ir visiems žmonėms. Tada meilės šviesa ir ugnis bus tokia neaprepiama, kad nė vienam nebereikės bijoti nei atominių bombų, nei savo brolio neapykantos. Kaip primena pranašas Izaijas: „Visame mano šventajame kalne nebus vietos jokiai skriaudai, nė jokiai niekšybei, nes žemė bus kupina Viešpaties pažinimo, tarsi jūros vandenų apsemta“ (Iz 11, 9).

Mielieji broliai ir seserys! Pažinę Dievo meilę, su džiaugsmu darykime tai, ką mums įsako Viešpats ir pataria apaštalas Paulius, sakydamas: „Pagaliau, broliai, mąstykite apie tai, kas teisinga, garbinga, teisu, tyra, mylėtina, giriama, – apie visa, kas dorybinga ir šlovinga.<...> ir ramybės Dievas bus su jumis“ (Fil 4, 8–9).

Pašauktųjų degimu gelbstimas pasaulis

Panevėžio vyskupo Jono KAUNECKO homilija Šiluvoje 2008 m. rugsėjo 10 d. švenčiant Kunigų ir vienuolių šventę

Brangieji, Šiluva taip nepaprastai išgražėjusi, čia kuriama maldos nuotaika. Jūs, mieli *Marijos radijo* klausytojai, to negalite matyti, bet liudiju, kad čia yra Marija, kuriai mirdamas Jėzus pavedė mus kaip savo vaikus: „Moterie, štai tavo Sūnus!“ Čia visi jaučiasi Marijos sūnūs ir dukterys, visi – ir valdžios, ir eiliniai žmonės, ir kunigai, ir vienuoliai, ir kiti pašvęstojo gyvenimo nariai. Džiaugsmas apima, norisi melstis: Švč. M. Marija, mes visi, Dievo vaikai, tapome tavo Sūnaus Jėzaus Kristaus pavedimu priešmirtinę valandą ir tavo vaikai.

O Motina, šiandien, Kunigų ir pašvęstojo gyvenimo dieną, matydami nedorybėse žūstančią savo tautą, kurioj taip daug girtavimo, blogybių, palaidumo, skleidžiamo per televiziją, maldaujame tavęs čia, stebuklais garsioje Šiluvoje: gana, jau, Marija, pilnų kalėjimų, gana pražūtingų instinktų klestėjimų, gana jau, Marija, kai sąžinė merdi, o kumštis atgyja. Gana jau, Marija, knygų, tokių pat varganų dainų. Gana jau, Marija, mes meldžiam, vaitojam. Ir, rodos, iš mūsų vaitojimą atsiliepia priešmirtinis Jėzaus šauksmas: „Štai tavo motina!“

Mums visiems, ne tik apaštalams, nuskambėjo tas Jėzaus šauksmas ir liepia kiekvienam savęs paklausti, o kaip mes žvelgiame į kenčiančias motinas? Tas Jėzaus šauksmas aidi, niekada nenuityla milijonuose širdžių, vis šaukia ir šaukia. Nes verkia vaikų nuodėmių iškankintos motinos.

Vis atsiliepia į Viešpaties šauksmą jo pašauktieji: „Prižadintas vidurnaktį beviltiško verkimo, klaikios girtų dainos/skubu pas jus nebodamas likimo/pas jus, vaikai, manos tautos. Skubu pas motiną bežadę, pravirkdytą girtų vaikų/skubu pas tuos, kur sąžinę praradę,/ pas jus, vaikai, manos tautos.“

Tą skubėjimą – pašauktųjų širdies degimą – pas nuodėmėse paskendusius žmones jų gelbėti pastebėjo komunistinio meto spauda. Antai „Nemuno“ žurnalas aprašė, kaip vienas jaunuolis, po daugelio metų nesėkmingo stojimo į seminariją pagaliau

priimtas, įeidamas į ją pabučiavo slenksčius. Žurnalistas su nuostaba klausęs: „Ar vertėjo?“ Kažin ar vėliau jis nemes kuni-gystės? Kažin ar vertėjo šitaip?

Ir dažnai kunigo, vienuolio ar vienuolės gyvenime daugelis sako: neverta. Reikia lengviau gyventi. Štai pasakojimas apie kunigą Paulių Šmitą lageryje – juk nėra Lietuvoje šeimos, kurioje kas nors iš artimųjų nebūtų buvęs lageryje ar tremtyje. Velykų rytas. Visi nepaprastai prislėgti. Kun. P. Šmitas sako: „Nesąmonė, kad Velykų rytą būtume tokie liūdni. Kai išvargs mus patikrinimo, aš pasakysiu jiems pamokslą.“ Draugai sako: „Tai neįmanoma. Tave iš karto užmuš.“ Kai visi išvaromi patikrinti, pasigirsta skardus balsas:

„Kristus kėlės, ir mes kelsime, amžinai gyven-sime. Aleliuja!“ Pasigirdo smūgiai, kunigas krito. Ir štai liudijimai tų, kurie tą Velykų rytą matė jo mirtį ir vietoj jo veido – tiktai kraują. Jie sakė: „Nebegalėjome būti netikintys, nebegalėjome būti liūdni. Tai trumpiausias ir pats įstabiausias pamokslas mūsų gyvenime.“

Sakykit, ar neverta buvo šitaip mirti? Ar nereikėjo taip mirti, kad būtų pažadinta tų prislėgtų kalinių dvasia: nenusiminti ir amžinai gyventi, pažvelgti į savo sąžinę, kad būtų verti amžinojo gyvenimo?

Tikriausiai visiems žinoma B. Heringo knyga „Kunigas šiandien“ (jau yra ir lietuviškai). Karo metais jis, jaunas kunigas, buvo išsiųstas į frontą sanitaru. Vieną pavakarę girdi šauksmą, bet – tai ne jo zona. Nudiegia širdį. O gal ten mirštantis, reikalingas kunigo? Nors kulkos šaudė, jis eina ir randa sprogimų visiškai sudraskytą, bet dar gyvą kareivį. Sako: „Brolau, aš kaip sanitaras per vėlavai atėjau, kad tave išgelbėčiau, bet gal tau reikia pagalbos

einant į amžinąjį gyvenimą? Aš esu kunigas.“ Kareivis pravirko: „Ar galėjo Dievas man tokiam mano mirties valandą atsiųsti kunigą? Juk mama išverkė akis, kad aš atsisakiau tikėjimo, keikiau Bažnyčią.“ Ir štai dabar prieš mirtį jis susitaikė ir tikriausiai yra danguje.

Argi daugeliui kunigų, kaip B. Heringui, panašiai nenudegia širdies, kai mato klaidose gyvenantį ir mirštantį žmogų? Argi neskuba kunigai ir nakties valandą pas tokį, kad išgelbėtų? Neskuba su širdies virpuliu ir skausmu?

Argi nesimeldžia motinos, argi nesimeldžia už tokius vienuoliai, kiti pašauktieji? Daugeliui skauda širdį matant žmones ant pražūties slenksčio.

Labai gražiai šitą pašauktųjų skausmą apibūdina Romenas Rolanas: „Pasaulis nuskurs, kai jame nebeliks jūsų skausmo. Šiame bailių amžiuje, bailių, kurie dreba tik pagalvoję apie kentėjimus, kurie triukšmingai reikalauja sau teisės į laimę, kuri dažniausiai yra teisė į kitų nelaimę, mes turime išdrįsti pažvelgti skausmui į akis.“

Teisus rašytojas. Šiandien pasaulis nuskursta, nes šito skausmo dėl klystančių mažėja. Šiandien pasaulis yra be galo nuskurdęs ir vis daugiau skursta, nes krinta iš nuodėmės į nuodėmę, iš nedorybės į nedorybę. Toks pasaulis visada šaukia: neverta tapti kunigu, vienuoliu ir net pasiryžusį jauną žmogų išvadina kvailiu. Todėl pašauktųjų gretos siaubingai mažėja.

Brangieji, bet ir anuomet, prieš 400 metų, kai čia pasirodė Švč. M. Marija, padėtis buvo panaši. Marija pasirodžiusi prikėlė Lietuvą. Argi šiandien galėtume tuo abejoti? Tad šiandien žvelgdami į ją įsiklausykime, ką ji yra pasakiusi: „Darykite, ką tik jis jums lieps.“ O Viešpats liepia ieškoti darbininkų į jo pjūtį, nes žmonės suvargę, lyg avys be piemens. Taigi pats Viešpats Jėzus liepia mums melstis.

Dieve mano, Lietuvoje taip menksta malda. Daugelyje šeimų nebėra kasdienės maldos, nebėra nei poreikio daugeliui dalyvauti šventadienio pamaldose.

Be maldos negali augti pašaukiami. Ir liūdna, ir baisu. Tad visi čia

susirinkę ir esantys prie *Marijos radijo*, pažadėkime stebuklingai Šiluvos Marija. Mūsų Motinai: savo ir vaikų bei anūkų šeimose atkursime kasdienę maldą, rūpinsimės, kad mūsų šeimos dalyvautų šventadienio Mišiose. Ir dar vieno pažado iš visų noriu. Norint sąmoningo tikėjimo, reikia jį lavinti. Pasirūpinkime, kad visose šeimose būtų Šventasis Raštas, religinė knyga. Labai skaudu, kad knygynuose niekalus perka dešimteriojai daugiau kaip religines knygas. Marijos žemėj Lietuvoj šitaip negali būti. Pažadėkim, kad prenumeruosim katalikišką periodinę spaudą: „Artumą“, „XXI amžių“, vaikams „Kregždutę“, „Bitutę“. Ne, pasakysim sau. Negalim gyventi be religinės spaudos.

Pernai, gruodžio 8 d., per Nekaltąjį Prasidėjimą, Popiežiškoji dvasininkų kongregacija, matydama siaubingą pasaulio skurdą, pasiaukojimo mažėjimą, paprašė visose vyskupijose rengti adoracijas, nenutrūkstamas maldos grandines, kad išmelstume kunigų ir visų pašauktųjų šventėjimo. Ši kongregacija prašo ir dvasinės motinystės, t. y. kad kiekvienas tikintysis dvasiškai išsūnytų kokį nors kunigą. Pasiryžtų už jį kasdien, be paliovos, melstis, netgi tam kunigui nežinant, ypač jei pastebimi kokie nors jo trūkumai. Kongregacijos įsitikinimu, istorija liudija, kad tokia dvasinė motinystė daro kunigus daug šventesnius ir augina pašaukimus. Daugelis, Marijos akivaizdoje prisiminę Jėzaus žodžius: „Štai tavo Sūnus!“, „Štai tavo motina!“, pažadėkime melstis už kokį nors kunigą tarsi už savo sūnų. Pažadėkime dabar, brangieji, pačiai Dievo Motinai, visų mūsų Motinai.

Tegu Marija mums parodo kelią

Telšių vyskupo Jono BORUTOS SJ homilija 2008 m. rugsėjo 11 d. Šiluvoje švenčiant Katalikiškųjų bendruomenių šventę

Mieli broliai ir seserys, atvykstate į šią brangią vietą, turbūt dauguma šiandien darbo dieną atvykusių atvykstate ir kasmet, ir turbūt ne po kartą į didžiuosius Šiluvos atlaidus. O šiemet ypatinga proga, kai švenčiame praeityje šios šventovės istorijoje buvusį įvykį – Marijos apsimetimą.

Pasaulyje Bažnyčios ištirtų ir išanalizuotų Marijos apsimetimų – kaip paskutiniai duomenys liudija (Prancūzijoje išleistas garsus žinynas) – 2400 per 2 tūkst. krikščioniškos eros metų. Ir vienas jų, iš tokios gausybės, čia minimas. Aišku, mūsų kraštas dar nebuvo tuomet tvirtai įaugęs į krikščioniškąją kultūrą, dar neturėjome mokyklų, sąžiningų, rūpestingų metraštininkų, ano laiko istorikų. Bet vis dėlto mus yra pasiekęs vienas XVII a. vidurio dokumentas, kelių versijų nuorašas. Jį ne kartą vienaip ar kitaip girdėjome atpasakotą; norėčiau jį perskaityti (čia ganytojas perskaitė apsimetimo istoriją, apie 1651 m. užrašytą kan. M. Sviekausko – red. past.).

Šiluvos šventovė jau garsėjo ne tik Žemaičiuose, Lietuvoje, bet net ir anapus Nemuno, Prūsijoje. Turime išlikusį liudijimą, dabar saugomą Vokietijo-

je, Getingeno universiteto bibliotekoje (buvo Karaliaučiaus bibliotekoje iki II pasaulinio karo pabaigos). Tai garsaus mūsų krašto, raštijos ir krikščionijos veikėjo, Ragainės liuteronų pastoriaus Martyno Mažvydo 1551 m. laiškas. Jame skundžiasi Prūsijos kunigaikščiui, kad jo parapijiečiai, nors jau gana daug laiko praėjo, kai įvesta reforma, kai jie tapo ar buvo paversti liuteronais, vis dar plaukia per Nemuną į žemaičių pusę ir ten ieško katalikų parapijų, kunigų ir krikštija savo vaikus, tuokiasi ir kitus sakramentus priima. Toliau taip rašo: „Jie turi dar ir tokią didelę ydą. Žinodami labai seną popiežių, tai ir katalikų, paprotį, Lietuvos ir Žemaitijos parapijose, esančiose netoli nuo mūsų kunigaikštystės sienų, yra švenčiami kokio nors šventojo atlaidai, pvz., Šv. Onos – Batakių miestelyje, Šv. Jokūbo – Švėkšnoje, Garbingosios M. Marijos Gimimo – Šiluvoje, Šv. Kryžiaus – Jurbarke, Kristaus Kūno – Tauragėje, Dangun Žengimo – Veliuonoje ir kituose miesteliuose. Taigi tada tie mano parapijiečiai, kuriems patinka tokios popiežiaus įvestos apeigos, ten keliauja ir nusikalsta bjauriausia popiežininkų stambeldyste. Dar kiti, nors ir nevyksta į tokias vietas, tačiau namie,

užsidegę vaškinės žvakes, prie sienos šaukiasi šventųjų globos, kaip kokie stambeldžiai švenčia jų šventes. Todėl būtų labai pageidautina, kunigaikšti, kad tavo šviesioji aukštybė savo ediktu uždraustų jiems tokias keliones ir užkirstų kelią, jei kokiu nors būdu būtų įmanoma, tokiai jų išpažįstamai stambeldystei. O aš laikysiuosi savo pareiga, kaip dabar darau, su dideliu uolumu per visus savo pamokslus atitraukti juos nuo popiežininkų stabų garbinimo.“

1551-ieji. Šiluva irgi paliesta reformacijos, buvo jos šalininkų, augo ir jų mokykla, ir bažnyčia, bet dar katalikų bažnyčia veikė (tik paskutinius metus gyvavo, o vėliau buvo nugriauta). Taigi lietuviai iš anapus Nemuno, iš dabartinės Kaliningrado srities, perplaukdavo Nemuną (tiltų nebuvo) ir toliau pėsčiomis, daugiau kaip 100 km, kai nebuvo nei plentų, autostradų, miškų takeliais ir keleliais, jie, kadaise buvę katalikai, paversti protestantais, keliavo į šią vietą, kad dvasia atsigautų pas savo dangiškąją Motiną.

Taip, mūsų istorijoje buvo susidaręs mitas, kad nuo Lietuvos, žemaičių krikšto iki pat reformacijos, poreformacinių laikų mūsų žmonės skendėjo pagonybėje ir toliau, kad krikščionybė neįsitvirtino. Tad kaip galėjo tiek, kiek įvardyta šiame laiške, Žemaičių vyskupijos parapijų turėti tokio garso atlaidus, kad į juos trauktų net iš kitos valstybės, per Nemuną perplaukdami, liuteronais jau paversti mūsų tautiečiai? Nebuvo taip, kad iš tenai atvykę tik jie vieni Mariją norėjo garbinti, prie jos dvasia prisiglausti; matyt, Žemaitijoje nebuvo tada tokia tragiška padėtis. Krikščionybė jau buvo įleidusi šaknis, katalikiškas tikėjimas, šventės, apeigos jau tuomet buvo pažįstami mūsų protėviui ir branginami.

Turbūt apsimetimo istorijoje nuostabiausia, kad tai, kas įvyko Šiluvoje

prieš maždaug 400 metų, savotiškai atsikartoja ir XX a. pabaigoje – XXI a. pradžioje, kai mums irgi vietoj krikščionybės buvo primetamas marksistinis ateizmas, uždarinėjamos bažnyčios, griaujami kryžiai, kitos mums, krikščionims katalikams, brangios

vietos. Panašiai kaip katalikams XVII a., kai praėjus maždaug 80 metų Šiluvoje vėl buvo pastatyta bažnyčia, 1940–1989-tieji buvo tik šiek tiek trumpesnis laikotarpis. Kad ir labai galinga imperija stovėjo už tos mums primetamos bedievybės, dangaus pagalbos dėka atgavome laisvę ir tikėjimą, krikščioniško gyvenimo laisvę.

Ižanga į šią laisvę buvo 1988 m., popiežiaus Jono Pauliaus II paskelbti Marijos metais. Nuo jų prasidėjo Atgimimo laikai, kūrėsi Sąjūdžio grupės. Šiandien turime tikėjimo laisvę, tik kažin ar ją branginame. Ar ją mokame ginti nuotų, kurie vėl nori tikėjimo išpažinimo laisvę vienaip ar kitaip suvaržyti, nuo šimtmečiais mūsų protėvių branginto tikėjimo vėl mus atitraukti?

Šiluvos šventovė įspūdinga šia savo istorija ir ta ankstesniąja, nuo Žemaičių krikšto iki tada, kai čia įvyko Bažnyčios atgimimo stebuklas. Savo krašte turime daug Marijos šventovių – garsesnių ir ne tokių garsių. Tais sunkiais laikais, kai tikėjimas krašte buvo persekiojamas, išėivijoje nuskambėjo tada mus visus jaudinusi ir tebejaudinanti giesmė apie Šiluvos Mariją „Nenužen-

nuo akmens, o Marija“. Ši giesmė, kaip ir kitoms šventovėms skirtos giesmės, kalba apie jų esmę. Pvz., Pivašiūnų šventovė turi savo giesmę nuostabiais žodžiais: „Savo sostą čia iškėlei dzūkų žemėj tarp vargelių...“ Iš to paties XVII šimtmečio Žemaičių Kalvarijoje mes, žemaičiai, turime garsią giesmę „Dangaus Karaliaus Motina šventoji“, kurioje taip giedama: „Tu mūsų kraštą visada mylėjai, jį savo garbei skirti panorėjai...“

Ar visi sugrįšime ir šiandien suraminti, sustiprinti tikėjime, pasitikėjime Dievu ir Marijos užtarimu? Prieš metus, kai čia, Šiluvoje, buvo švenčiami didieji atleidai, tuo pačiu metu popiežius Benediktas XVI lankėsi garsiojoje Austrijos (Mariacelis) Marijos šventovėje. Per Vatikano radiją buvo perduoti popiežiaus nusiteikimai šios šventovės atžvilgiu, ką jis ten lankydamasis patyrė (pirmąkart ten lankėsi 2004 m. spalio 2 d. dar kaip Tikėjimo kongregacijos prefektas). Apsilankymas popiežiui paliko gilų įspūdį. Prieš 3 metus lankydamas šią šventovę popiežius patyrė gilių išgyvenimų. Mariacelio šventovė nėra sensacijų vieta, čia nėra apreiškimų ar stebuklų, kuriais būtų galima užpildyti laikraščių puslapius. Joje nerengiamos jokios ypatingos apeigos, jokia atskira žmonių grupė jos nesisavina, šventovė atvira visiems Austrijos ir viso pasaulio tikintiesiems, atitinkanti labai paprastą čia gyvenančių vienuolių benediktinų gyvenimo būdą, pašvęstą maldai. Šventovė yra visų namai. Čia jau 850 metų skelbiama Evangelija, aukojamos šv. Mišios, klausoma išpažinčių. Daugelį žavi šventovės išorinis vaizdas Dievo kūrinijos, kalnų gamtos fone, kartais paskatinantis lankytoją atsigręžti į savo sielos gilumą ir netgi susitikti su Dievu. Bet tai įvyksta tuomet,

kai piligrimas šventovės viduje išvysta švytintį, labai paprastą Marijos su Kūdikiu drožinį, nedidelę vos 48 cm aukščio liepos medžio statulėlę. Ji vaizduoja Mariją, ranka rodančią į savo Sūnų Jėzų Kristų. Tikinčiam ši žinia negali būti aiškesnė ir paprastesnė. Marija rodo: žvelkite į Kristų! Jis yra mūsų tikėjimo ir gyvenimo centras. Jis yra kelias, tiesa ir gyvenimas. Būtent jį yra kviečiamas liudyti tikintysis, iš piligrimės kelionės sugrįžęs į kasdienį gyvenimą.

Kas būtų svarbu apsilankiusiems šioje šventovėje, kuri taip pat apsupta gamtos grožio, pušynų, miškų, kalvų? Svarbiausia, kad nuramintume savo širdį, apvalytume sąžinę išpažintimi, nuširdžiu dalyvavimu Kristaus aukoje, šv. Mišiose, susivienydami su juo Komunjijoje; kad išsineštume tą patirtį, jog Marija ir anais laikais, ir dabar nori visiems parodyti Kristų, jo Evangeliją; kad ieškotume patarimo, išminties, kaip spręsti visas – ir mūsų asmenines, ir mūsų krašto, visuomenines – problemas Marijos Sūnaus Kristaus į šį pasaulį ir į mūsų žemę atneštoje Evangelijos šviesoje.

Šiomet ne tik Šiluvos šventovės jubiliejiniai metai. Šiomet išgyvename Šv. apaštalo Pauliaus metus. Apaštalo Pauliaus laišakai, į kuriuos turėtume šiomet įsiskaityti, mums padės geriau pažinti Evangeliją. Tegu Marija mums parodo šį kelią pažinti jos Sūnų ir su juo einant per gyvenimą nebebijoti nieko, net ir pačios mirties. Svarbu, kad būtume jam ištikimi, ir nepražūsime.

Marija kviečia mokytis dėmesingumo silpniausiems

Vilkaviškio vyskupo Rimanto NORVILOS homilija 2008 m. rugsėjo 12 dieną Ligonių ir medicinos darbuotojų šventėje Šiluvoje

Mieli Ekscelencijos, broliai kunigystėje, savivaldybių vadovai, medikai, švietimo institucijų darbuotojai (visų jų yra atvykusių ir iš Vilkaviškio vyskupijos), maltiečiai, visi mieli pilgrimai, įvairiais keliais iš įvairių vietų čia atvykusieji.

Kad ir iš kur atvyktume į Šiluvą, pravažiuojame aplinkinius miškelius, šilus. Gražioje kalvelėmis pabanguotoje apsuptyje lyg kokioje oazėje Jėzaus Motina Marija prieš 400 metų pasirodė anuomet gyvenusiems žmonėms. Esame labai privilegijuoti, kad tokią ypatingą, kaip esame įpratę sakyti – šventą, vietą turime tėvynėje.

Ši šventovė, jos istorija, per keturis šimtmečius nenutrūkstantis maldininkų srautas mums byloja ne apie išgalvotas, įsivaizduojamas, bet tikras Marijos, Jėzaus Motinos, užtarimu Viešpaties teikiamas įvairiausias malones, paguodą, sustiprinimą.

Ir mūsų dienomis pamaldumas Šiluvoje nesunykęs. Daugelis jūsų, kurie čia dažnai lankotės, esate liudininkai, jog kiekvieno mėnesio 13 dieną, net žiemos laiku, į Šiluvą atvyksta gausus piligrimų būrys ir Bazilika būna beveik pilna. Švč. M. Marijos aštuondienio metu rugsėjo mėnesį vien pagrindinę dieną, žiūrėk, suplaukia ir keliasdešimt tūkstančių tikinčiųjų. Per visą aštuondienį vien šv. Komunijų išdalijama apie 30 tūkstančių. Be abejo, Švč. M. Marijos apsireiškimas, kurį galėtume nusakyti kaip dangaus šviesos spindulį, anapusinės realybės dvelksmą šioje vietoje, labiausiai traukia maldininkus ir yra čia atvykstančių dėmesio centre. Kiekvienas čia atvykęs būtinai apsilanko Apsireiškimo koplyčioje. Be to, jau pats Šiluvos vardas daugeliui pirmiausia siejasi su Dievo Motinos ap-

sireiškimu. Svarbi pamaldumo vieta ir Bazilika su garsiuoju popiežių vainikuotu stebuklingu paveikslu.

Kaip mini Šiluvos istorijos tyrinėtojai, čia dar prieš Marijos pasirodymą, jau XV a., gausiai lankydavosi maldininkai net iš tolimesnių vietovių. Šią praktiką nutraukė tai, jog XVI a. viduryje, dėl protestantizmo įtakos, katalikų bažnyčia buvo uždaryta. Nors katalikai mėgino atgauti nusavintą žemę ir atkurti maldos namus, laimėti bylą buvo sunku.

Tokia padėtis tęsėsi daugiau kaip pusę amžiaus. Būtent šiuose išbandymuose į pagalbą atėjo pati Švč. M. Marija. Kaip pasakoja seniausi mus pasiekę rašytiniai šaltiniai, apsireiškusią Dievo Motiną pirmiausia pamatė piemenys, gandydami bandą bažnytinėse žemėse. Jie pastebėjo ant didelio akmens mergelę, laikančią ant rankų vaikėlį ir graudžiai verkiančią. Apie tai jie pranešė protestantų kalvinų katechetui, gyvenusiam Šiluvoje. Šis, kartu pasikvietęs mokytoją vardu Saliamonas, nuskubėjo prie akmens ir pamatęs verkiančią

mergelę klausė jos: „Mergaite, ko verki?“ Ji atsakiusi: „Verkiu dėlto, kad prieš tai šioje vietoje buvo garbinamas mano Sūnus, o dabar čia ariama ir sėjama.“ Garsas apie Marijos pasirodymą pasklido greitai ir plačiai. Tai liudija ir mus pasiekęs įrašas, jog po Marijos apsireiškimo, atkūrus bažnyčią, per piligrimystę į šią vietą 1629 m., t. y. prabėgus 21 metams po Mergelės pasirodymo, atlaidų dienomis išdalyta 11 tūkst. Komunijų. Turint galvoje to meto susisiekimą priemonės tai buvo tikri pilgrimai.

Dievo Motinos žodžiai prieš 400 m. nuskambėjo kaip prašymas, kad čia vėl atsirastų Dievo namai ir kad šioje vietoje svarbiausias būtų jos Sūnus Jėzus. Tuo tarpu pati Marija, kaip ir Galilėjos Kanoje, kaip kitais svarbiais išganyto istorijos momentais, nepabrėžia savo vaidmens, nesureikšmina savo tarpininkavimo, bet pirmiausia rodo į savo Sūnų, mūsų Atpirkėją Jėzų Kristų.

Įsiklausydami į anuometinę Marijos žinių prabėgus 4 amžiams, suprantame, kad ši žinia universali, svarbi visais laikais, taigi ir šiandien. Marija ir mūsų dienomis žmonėms rodo į Jėzų. Taip ji rūpinasi mūsų išganymu. Tad Švč. M. Marijos apsireiškimo Jubilėjyje drauge su ankstesniais amžiais čia gyvenusiais ir besilankiusiais žmonėmis išgyvename paraginimą įsiklausyti į jos žodžius, kreipiančius ir mus prie jos Sūnaus, mūsų Atpirkėjo Jėzaus Kristaus. Kartu, susidūrus su gyva 400 m. pamaldumo istorija ir tradicija,

nenutrūkusia net ir persekiojimo laikais, esame skatinami naujai pažvelgti į savo santykį su Kristumi ir jo Motina.

Kad priimtume šią dangaus žinią ir paraginimą, svarbus tikėjimas, išreiškiantis mūsų santykį su Dievu. Tikėjimas ne tik pripažįsta antgamtinę tikrovę, bet ir laiduoja vienybės su Dievu tęstinumą, užtikrina galimybę naudotis įvairiomis Viešpaties malonėmis, dovanomis, ypač svarbiausiąją – išganymo dovana.

Tikėjimas yra ištis reikšmingas ir turi didelę įtaką mūsų gyvenimui. Lankydami Šiluvos šventovėje kaip piligrimai tikėjimo bendrystėje su vi-

sais čia susirinkusiais mokomės būti vienybėje su Dievu, gyventi tikėjimu.

Žinome, kad Šiluvos šventovė taip pat garsėja kaip dvasinio, vidinio išgydymo vieta, ypač per Marijos užtariamą. Tas garsas liudija, kad Dievo Motinos globa nebuvo vienkartinė, padėjusi atkurti sugriautą bažnyčią, kur vėl turėjo būti garbinamas jos Sūnus. Šiluvoje nesunkiai matome nuolatinę Marijos rūpestį Bažnyčia, ypač ligoniais, silpnaisiais, tais, kuriems labai reikia jos pagalbos. Ši globa tęsiasi jau 4 amžius. Tokią globą dažnai vadiname labai jautriai – motiniška. Taip sakome ir dėl to, kad Marijos, kaip ir kiekvienos rūpestingos motinos, dėmesingumas, meilė visada pirmiausia krypta į savo vaikų, ypač silpniausiųjų, pusę.

Marija, visų mūsų dangiškoji Motina, su rūpesčiu ir meile žvelgia į mus, ypač tuos, kurie labiausiai prislėgti, išgyvena dėl kokių nors gyvenimo sun-

kumų, iššūkių, yra palūžę, silpnos sveikatos. Dėl tokio dangiškosios Motinos dėmesingumo ištisos kartos nenusivilia, nuolat prašydamos jos pagalbos, motiniškos meilės, sveikatos ir sulaukdamos atsako. Tai nuolat vyksta ir mūsų dienomis. Todėl ši atlaidų diena ypač pabrėžia Marijos motinišką dėmesį, yra skirta ne tik Vilkaviškio vyskupijos tikintiesiems, bet ir medikams, slaugytojams, ligoniams, visiems čia atvykstantiems piligrimams. Tikėdamiesi šios piligrimystės vaisių, pirmiausia vis dėlto galvojame apie save, siekiame asmeninės savo pačių dvasinės brandos, dvasinių malonių. Marija savo pavyzdžiu kviečia mus per-

žengti tą asmeniškumo ribą ir mokytis iš jos pačios dėmesingumo silpniausiems, vis labiau matyti šalia gyvenančius ligos, negalios sukaustytus savo brolius ir seseris. Tokia meilė ir rūpestis mums tampa pavyzdžiu, mus auklėja ir augina. Tai ypač aktualu mūsų laikais, kai daugelis

savo ateitį mėgina grįsti vien materialine gerove, asmenine nauda, kai auga susvetimėjimas, o ligos ir kančios, jei ji nesava, nenorima ir matyti.

Šiluva primena, kad niekada neprištigsime ligonių, kenčiančių, silpnųjų. Nors medicina padeda išgyti ar pristabdyti daugelį ligų, sumažina kančias, kas, be abejo, yra ir labai kilnu, ir gera, ji nėra pajėgi visiškai nugalėti žmogaus kūno silpnumo ir mirties. Nepakylančius iš patalo ar invalido vežimėlio, prislėgtus psichinės negalios ar sergančius kokia nors nepagydoma liga, visus kenčiančius ir negaluojančius šiandien, sekdami Marijos motinišku pavyzdžiu, čia mokomės apsupti didesne meile ir rūpesčiu. Neatstumti kaip kažką atgyvento, nereikalingo. Kaip Dievo Motinos malonės ir meilės spindulėlis pradžiugina mus, taip ir mūsų įkūnytas gerumas pradžiugina daug silpnesnius, vienišesnius brolius ir seseris Kristuje. Savo gerumą iš-

reiškiamo tiesiog padėdami kuo galime, slaugydami, gydydami ar aplankydami, paguosdami, suramindami ar pakalbindami, parodydami kitiems dėmesį, meldamiesi už juos.

Daugelis čia esančių medikų, slaugytojų tai daro nuolat, dėl to gerbiami, vertinami. Norisi šia proga padrąsinti, palinkėti nepavargti ar nenusiminti nesėkmės ar nesupratimo atvejais, kartu siekti dar didesnio tobulumo. Čia norisi priminti ir kelis išgarsėjusius, per daug žiniasklaidos išpūstus atvejus, kai savanaudiškumas galėjo atimti viltį medikams, slaugytojams. Juk jei nėra blogos valios, įvyko netobulumas, klaida, neturime skubėti smerkti: juk klaidų daro visi dirbantieji, niekas nuo jų neapsaugotas. Tegul šia proga tuos, kuriems teko patirti kokio nors kartėlio dėl priekaištų, dėl dažnai perdėtos ir nepelnytos kritikos, Marija šiandien sustiprina, padrąsina vėl tą gerumą savo tarnystėje atgaivinti.

Augti ir stiebtis visada bus kur. Net ir labai didelėmis pastangomis Marijos niekada nepranoksime. Bet stengtis skatina tai, kad tokios pastangos palaimingos, Dievo pastebimos. Apie tai patraukliai kalba gerumo apaštalė Motina Teresė: „Skirk laiko galestin-gumui – tai raktas į dangų.“

Mielieji, dvasinio pakilimo momentais, tokiais, kaip šioje piligrimystėje, kai Dievą patiriame daug arčiau, nei apimti kasdienybės rūpesčių ar veikiami visokiausių įtakų; kai pasinaudojame Sutaikinimo sakramentu ir sieloje ramu bei gera, geriausiai suprantame, kas, evangeliškai tariant, yra pelai ir kas grūdai mūsų gyvenime, aplinkoje, ar tai būtų pagarba Dievui, ar mūsų vertybės, siekiai, moralė, ar santykiai su kitais. Tokiomis akimirkomis širdies gilumoje geriausiai suvokiame, kad be Dievo žmogaus gyvenimas niekada nebus išbaigtas ir visada kažko trūks. Tokie vidiniai atradimai turi didelę vertę. Dėl jų taip pat verta čia atvykti. Tokių atradimų skatinami viduje brandinkime vis stipriau besiskleidžiančią amžinybės viltį, kasdien savo gyvenimui taip suteikdami vis daugiau prasmingumo.

Tegul Dievo Žodis tampa mūsų gyvenimo žibintu

Kardinolo Audriaus Juozo BAČKIO homilija 2008 m. rugsėjo 13 d. Šiluvoje švenčiant Šeimų šventę (perskaitė Vilniaus arkivyskupo augziliaras vyskupas Juozas Tunaitis)

Brangieji,

ką tik girdėjome Dievo žodį. Jūs pagalvosite – mes dažnai susitinkame su Dievo žodžiu: klausomės jo sekmadieniais bažnyčioje, skaitome namuose, girdime komentarus. Dažnas jau ir mintinai išmokęs kai kurias Šventojo Rašto vietas, ryškesnius posakius. Ar šito pakanka? Ar iki galo suvokiame apreišktojo Žodžio vaidmenį mūsų bendruomenėje ir gyvenime? Ką iš tiesų reiškia Dievo žodis Bažnyčioje?

Klausytis Dievo žodžio arba jį skaityti – tai girdėti jį veikiamiems Šventosios Dvasios. Ji nušvietė Bažnyčią Sekminių dieną ir šiandien yra su mumis lygiai taip pat, kaip tuomet, kai pirmą kartą ugnies liežuviomis leidosi ant apaštalų pripildydama juos savo jėgos.

Šventasis Tėvas Benediktas XVI Pasaulio jaunimo susitikime Sidnėjuje sakė: „Priimkite į savo širdis ir protus septyneriopą Šventosios Dvasios dovaną! Atpažinkite Šventosios Dvasios galią savo gyvenime ir įtikėkite ją!“

Šventoji Dvasia Dievo žodį daro gyvą ir išsipildantį mūsų gyvenime. Šiandien girdėjome Šventosios Šeimos

gyvenimo epizodą. Ar tai tik graži senovinė istorija? Ar joje nusakytas tik šventų asmenų gyvenimo būdas? Ne. Mums buvo suteikta gyva ir veiksminga pagalba, buvo duota tai, kas veikia, kas įgyvendinama čia ir dabar.

„Štai mergelė nešios išciuose ir pagimdys sūnų, ir jis vadinsis Emanuelis, o tai reiškia: „Dievas su mumis“ (Mt 1, 23), – taip baigiasi šios dienos Evangelija. Ką ji mums sako? Geroji žinia, kuri gali pakeisti mūsų gyvenimą, ši: DIEVAS YRA SU MUMIS. Tai ne praeitis, ne istorija, o mūsų dienų tikrovė. Tai pagalba visuose gyvenimo sunkumuose ir varguose. Kokių būdu mes galime gyventi su Dievu? Žvelkime, kaip tai darė Marija.

Marija buvo paprasta moteris, užsiėmusi namų ruoša, daugybe nesiėmusi darbų ir rūpesčių. Tačiau Ji surasdavo laiko kalbėtis su Dievu,

mokėjo įsiklausyti į Jo balsą. Ji buvo įpratusi melstis ir klausti Dievo: *Kam mane sukūrei? Koks Tavo planas mano gyvenimui? Ką aš turiu daryti?* Marija išgirdo angelo apreiškimą, nes buvo parengusi savo širdį priimti Dievo jai skirtą misiją.

Šiandien dažuose namuose yra daugybė priemonių, kurios palengvina buitį. Nereikia eiti į šulinį semtis vandens, užtenka atsukti čiaupą, ir jis bėga. Daugelis šeimų turi indų plovimo ir drabužių skalbimo mašinas, kurios taupo laiką. Neretas išgijęs automobilį, kuris pagreitina susisiekimą. Tad kodėl mums taip trūksta laiko maldai ir susikaupimui? Kas trukdo tyliai ryto valandėlei, kuomet pakeliame savo širdį į Viešpatį pavesdami Jam savo dieną, idant Jis būtų drauge mūsų darbuose, mūsų rūpesčiuose ir mūsų džiaugsmuose? Kokios palaimintos tos šeimos, kurios rytą pradeda kryžiaus ženklų: Vardan Dievo... Tai reiškia, kad visa, ką šią dieną darysime, ką patirsime, priimsime *Dievo vardan*. Kokie laimingi vaikai, kuriuos tėveliai nuo kūdikystės moko pakelti tyras ir nekaltas akis į Dievą ir pavesti Jam savo gyvenimo rytmetį.

Visi, kurie atsigręžia į Dievą ir Jį prakalbina, gauna Jo atsaką savo gyvenimui. Patiria Dievo apreiškimą, kaip

Jį gavo Marija, nes Dievas be galo myli kiekvieną žmogų ir sukūrė jį tam, kad žmogus būtų laimingas. Dievas trokšta dalyvauti kiekvieno mūsų gyvenime, idant galėtume atlikti mums skirtą misiją ir pasiektume pažadėtąją laimę.

Marija, išgirdusi angelo apreiškimą, nelabai suprato laukiančios misijos.

Tačiau Ji taip mylėjo Dievą, taip juo pasitikėjo, kad nesvyruodama ištarė: „tebūna man, kaip tu pasakei“ (Lk 1, 38). Tai Marijos gyvenime nebuvo vienkartinis „taip“. Nuo pirmojo „tebūnie“ Ji kasdien vis iš naujo ir iš naujo turės kartoti: „taip“ Dievo valiai.

Pažvelkite į savo gyvenimą apreiškimo Marijai šviesoje. Regėkite ne vien tik įvykius, bet ir Jos tikėjimą, meilę, ištikimybę, drąsą. Ir pamatysite, kaip Dievas veikia Motinoje vis labiau ir labiau įtraukdamas ją į savo gyvenimą. Dievas mums davė Mariją, kad Jos padedami galėtume dalyvauti Dievo gyvenime ir leistume Dievui apsireikšti mūsų gyvenime. Marija vadinama „Malonės pilnoji“, nes visa, ką Ji darė, visa, ką patyrė ir ištvėrė, įvyko malonės dėka. Maža mergaitė Marija priėmė duotąsias malones iš meilės Dievui ir begalinio pasitikėjimo Dievu. Būdamą visų mūsų motina, Ji stengiasi padėti kiekvienam iš mūsų drąsiai priimti Dievo skirtąsias malones, kurias išlieja Šventoji Dvasia. Tas dieviškas motiniškumas turi būti regimas

mūsų Bažnyčioje! Kreipiuosi ne vien į šeimos motinas. Kreipiuosi ir į vyrus, nes jų tėvystė yra kilusi iš Dievo malonės gelmių. Kreipiuosi ir į kunigus bei vienuolius ir vienuoles, nes jų dvasinė tėvystė bei motinystė ištrykšta iš Dievo meilės šaltinio.

Kiek daug laimės ir džiaugsmo kultų mūsų šeimose, parapijose, bendruomenėse, jeigu mes išdrįstume priimti šią Dievo mums siūlomą malonę! Todėl Marija nuo amžių kalba savo vaikams, kaip Ji kalbėjo čia, Šiluvoje: *Mano Sūnus yra apleistas. Jis negali rasti sau vietos žmonių širdyse, nes jie yra per daug užsiėmę savo reikalais.*

Priimk, mano vaikeli, Jėzų į savo gyvenimą. Priimk tau Dievo siūlomą malonę, per kurią Jis pats ateina į tavo šeimą, tavo parapiją ar tavo bendruomenę.

Neišvarykime Jėzaus, kaip anuomet pasielgė jo tėvynainiai. Nepaverskime Jo vien istoriniu asmeniu arba legenda. JĖZUS GYVAS! Jis gyvas Dievo žodyje, Jis gyvas sakramentuose, ypač Eucharistijoje, Jis gyvas kiekviename mūsų meilės geste. Leiskime Jėzui gyventi tarp mūsų. Veskime vaikučius prie Jėzaus, kad Jis juos laimintų. Prašykime Jo globos mūsų jaunimui, kuris trokšta ir ieško tiesos – Jėzus yra tiesa, kelias ir gyvenimas. Kvieskime Jį į mūsų šeimas – Jis yra tikrosios meilės Šaltinis. Meilės, kurios neišsekina jokios negandos, nesusipratimai, sunkumai. Meilės, kuri visa pakelia ir ištvėria. Meilės, kuri moka atleisti ir teikti save kaip dovaną.

Šventų Mišių aukoje Jėzus ateina susitikti su kiekvienu iš Jūsų. Melskime Motiną Mariją, kad Ji padėtų mums pasitikti Kristų, Jį priimti ir Jo nepalikti. Prašykime, kad Ji mokytų mus kiekvienoje gyvenimo situacijoje pasirinkti bendrąjį gerį ir Dievo valią, sakyti „tebūnie“ Jo siunčiamoms malonėms. Sakyti „tebūnie“ sutuoktiniui ir sutuoktinei, sakyti „tebūnie“ vaikams, kuriuos Dievas teikia kaip gyvybės dovaną. Sakyti „tebūnie“ gyvenimui, kuris ateina iš Kūrėjo rankų

ir veda į Tėvo namus. Tuomet mūsų šeimose liepsnos negęstanti meilės ugnis, pajėgi įveikti visas negandas. Tuomet mums bus nebaisūs jokie gyvenimo iššūkiai, nes meilė yra tikrasis atsakas į gyvenimo dovaną. Melskimės drauge su psalmistu: „Viešpatie, duok man gyvenimą pagal tavo žodį“ (plg. Ps 119, 107). Lai Dievo Žodis, įsikūni-

jęs Marijoje, tampa ir mūsų gyvenimo žibintu, kuris išsklaidys visas baimės tamsas ir nušvies mūsų kelią net pačiomis sunkiausiomis akimirkomis. Emanuelis, o tai reiškia: „Dievas su mumis“ (Mt 1, 23), yra Bažnyčios stiprybės ir jos misijos garantas.

Baigti norėčiau Šventojo Tėvo Benedikto XVI malda:

*Šventoji Marija, Dievo Motina,
Tu dovanojai pasauliui tikrąją šviesą,
Jėzų, savo Sūnų – Dievo Sūnų.
Tu visą save atidavei šaukiančiam Dievui,
taip tapdama versme gerumo,
kuris iš Jo teka.
Parodyk mums Jėzų. Vesk mus pas Jį.
Išmokyk Jį pažinti ir mylėti,
kad patys įstengtume tikrai mylėti
ir ištroškusiame pasaulyje
taptume gyvojo vandens šaltiniais.*

Neatiduoti savo namų mirties kultūrai

Kauno arkivyskupijos augziliaro vyskupo Jono IVANAUSKO homilija mokytojams, švietimo ir kultūros darbuotojams 2008 m. rugsėjo 13 d. 16 val. Šiluvos aikštėje

*Laiminga tu,
Švenčiausioji Mergele Marija,
Ir verta garbės visokios,
Nes iš tavęs užtekėjo teisingumo saulė –
Mūsų Dievas, Kristus.*

Mieli mokytojai ir katechetai, švietimo darbuotojai, meno ir kultūros kūrėjai, brangūs Šiluvos piligrimai!

Dėkoju, kad atsiliepėte į kvietimą ir iš visų Lietuvos vietų susirinkote čia, į Šiluvą, drauge švęsti Švč. M. Marijos apsiareiškimo Šiluvoje 400 metų Jubiliejaus. Šia proga taip pat su dideliu džiaugsmu minime popiežiaus Dievo tarno Jono Pauliaus II apaštalinės kėlionės Lietuvoje 15 metų sukaktį.

Sveikinu jus visus atvykusius į Šiluvos šventovę! Giliai suvokdami jūsų pašaukimo svarbą ir atsakomybę, troškome jus pakviesti ir kartu su mumis melstis, kartu išgyventi Dievo vaikų pašaukimą ir jums tenkančią ypatingą misiją – būti jaunosios kartos auklėtojais, mokytojais, kultūros ir meno kūrėjais.

Šventojo Rašto Pradžios knyga pasakoja apie Dievo skirtą žmogui svarbią užduotį – valdyti žemę. Galėtume pasakyti, jog tai užduotis kurti civilizaciją ir kultūrą. Tačiau Rojaus gundytojas, pradėdamas Adomo ir Ievos nuopoliu, visais laikais troško šią užduotį iškreipti ir sužlugdyti. Visada siūlė ir siūlo planą kurti civilizaciją ir kultūrą be Dievo. Labai vaizdingai Šventasis Raštas pasakoja tokio bandymo pavyzdį – Babelio bokšto statybą. Popiežius Jonas Paulius II šio plano išraišką dabarties laikais yra pavadinęs mirties kultūra. Tai kultūra ir civilizacija, pirmiausia nukreipta prieš patį žmogų. Paneigusi objektyvią tiesą ir tiesą apie žmogų, išpuoselėjusi subjektyvizmą ir reliatyvizmą, suvaržiusi tikrąją laisvę ir toleranciją, visuomenės mąstymui įpir-

šusi pseudolaisvę ir pseudotoleranciją, dvasinių vertybių troškulį užvertusi vien medžiaginiaisiais siekiais, pasinaudodama civilizacijos pasiekimais mirties kultūra iš esmės kelia grėsmę visai žmonijai. Visuomenės gyvenime mirties postulatai net įteisinami: atimama galimybė žmogui gimti ir natūraliai numirti, manipuluojama žmogaus genomu, nebeaišku tampa, kas yra šeima, leidžiama net eksperimentuoti sukryžminant žmogaus gyvybę su gyvūnu. Individo gyvenime tai reiškia: būti egoistu, gyventi tik dėl savęs, laikyti save aukštesniu už kitus, labai vertinti pinigus ir medžiaginius dalykus, svaigintis malonumais, valdžia ir jėga, vartotojiškumą laikyti gyvenimo būdu, būti pragmatišku, lytiškumą tiesiog vartoti, tikrovę keisti įvairiomis nerealiomis formomis, nuvertinti gyvybę ir prigimtį, atmesti šeimą kaip natūralią aplinką kiekvienam žmogui, galiausiai iš nevilties ir beprasmybės gelbėtis vartojant alkoholį ar narkotikus.

Šitokia gyvenimo perspektyva, kaip gerai suprantame, atneša daug blogio ir kančios: sugriauti žmonių gyvenimi-

mai, beprasmybės mirtys ar savižudybės, užteršta gamta, vyraujantis netikrumas dėl ateities. Galiausiai, sugriuvus žmogaus žemiškajam gyvenimui, nebelieka vilties amžinybei.

Pasiduodamas šitiems gundymams ir manydamas, jog be Dievo pats gali sukurti laimingą gyvenimą, žmogus daug kartų į Kūrėjo vietą statydavo save. Save suabsoliutinęs patikėdavo esąs visagalis ir, deja, pamiršdavo, kad yra netobulas ir nuodėmingas. Nepripažindamas, kad yra silpnas ir reikalingas Dievo, žmogus vis imdavo projektuoti ir kurti laimingą visuomenės civilizacijos ateitį. Tačiau, nusivylęs rezultatais, puldavo į nihilizmą ir liūdesį arba agresiją, totalitarine prievarta bandydavo įgyvendinti savo iliuzijas.

Šventasis Tėvas Jonas Paulius II susitikime su kultūros ir meno pasaulio atstovais Šv. Jonų bažnyčioje Vilniuje kalbėjo: „Pagal teisinės valstybės principus kurtose „demokratijose“ buvo ir dar šiandien galima pastebėti toleruojamus ryškius paprieštaravimus tarp formalaus laisvės, žmogaus teisių pripažinimo ir gausių neteisybių bei socialinės diskriminacijos. Iš tiesų čia turime

galvoje socialinius modelius, kur laisvės principas ne visada eina kartu su moraline atsakomybe. Demokratinėms santvarkoms gresiantis pavojus – tapti tam tikra sistema taisyklių, nepakankamai išsisknijusių valstybėse, kurių negalima atsisakyti, nes jos įdiegtos į pačią žmogaus esmę. Jos turi būti kiekvieno sambūrio pagrindas, ir jokia dauguma jų negali atmesti, nesukėlus žmogui ir visuomenei pragaištingų pasėkmių. Bažnyčia tvirtai kėlė balsą prieš tokį laisvės iškraipymą tiek politinėje, tiek ekonominėje srityje. Šia prasme nuo Leono XIII enciklikos „Rerum novarum“ kartu su socializmu buvo pasmerktas ir ekonominis liberalizmas, nepaisantis jokių ribų ir neatsižvelgiantis į solidarumo reikalavimus. Bažnyčia ir šiandien be atvangos priešinasi tiems visuomenės poslinkiams, kurie tariamos teisės į laisvę vardu tinkamai neapsaugo gimstančiųjų žmogiškos gyvybės ir silpniausių visuomenės klasių orumo.“

Toliau Šv. Tėvas kalbėjo: „Jūs, kultūros ir mokslo žmonės, labiau nei kiti esate atsakingi, kad protui nebūtų užvertas kelias, vedąs link paslapties. <...> Kerinčiai proto veiklai būdingas veržlumas, dėl kurio žmogus atsiduria tarp savo riboto suvokimo ir absoliuto troškimo. Todėl kai žmogus, giliai pasirėmęs tikslu protu, atvira širdimi „mąsto“, jau eina keliu, vedančiu link susitikimo su Dievu. <...> Todėl jei norime, kad mąstymas atneštų brandžiausių vaisių, ypač tada, kai ieškom metafizinių tiesų, būtina puoselėti mąstymo etiką, kuri

ieško ne vien loginio tikslo, bet proto veiklai sukuria dvasinį klimatą, pasižymintį nuolankumu, nuoširdumu, drąsa, garbingumu, pasitikėjimu, atidumu kitiems, atvirumu Paslapčiai.“

Galiausiai Šv. Tėvas kvietė nuolatiniam dialogui: „Naujame kultūros klimate, kurį dar reikia sukurti, esama atviros plačios erdvės tikėjimo pokalbiui su kultūra. Jis neapsiriboja vien tik religinėmis problemomis, bet taip pat palies artimai susijusias didžiąsias etikos ir antropologijos temas.“

Mokyklos ir universiteto suolas, tyrimų laboratorija ir institutas, architektūra ir dailė, literatūra ir muzika, teatras ir kinas – tai ugdymo, švietimo, kultūros ir civilizacijos kūrimo sritys, kuriose jūs atskleidžiate Kūrėjo duotus kūrybinius talentus. Jūs, būdami jautrūs gėriui ir grožiui, labai gerai suvokiate ir tiesos bei atsakomybės svarbą žmogaus kūryboje. Kaip žmonės ir kaip krikščionys, kartu su visais geros valios žmonėmis, drauge esame atsakingi už savo gyvenamąjį metą. Būdami Europos tautų šeimoje ir brangindami krikščioniškosios kultūros pamatus, mes negalime neprisiimti atsakomybės už savo namus, Europą. Mes neturime teisės atiduoti savo namų, kad juos sunaikintų mirties kultūra.

Pasaulį, kuriame mes gyvename, šimtmečiais vargina karai, prievarta, nesantaika, priešiškas, skilimai, suirutės... Tačiau šitą pasaulį, kuriame gyvena žmogus, myli Dievas. Dėl mūsų „Dievas taip pamilo pasaulį, kad

atidavė savo Sūnų“. Pamilo šį pasaulį! Pasaulis, kurį Dievas myli, yra ne idealus ar tobulas, bet konkretus, žmonių istorijos pasaulis, kuriame gėris ir blogis yra susimaišę. Dievo pasirinkta laikysena tokio pasaulio atžvilgiu yra meilė. Meilė, dovanojanti savo Sūnų Jėzų Kristų, mūsų Išganytoją! Kristus tapo žmogumi, atėjo į šį pasaulį, atėjo į mūsų pasaulį. Tapo panašus į mus viskuo, išskyrus nuodėmę. Atėjo, „kad kiekvienas, kuris jį tiki, neprazūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą“. „Dievas gi nesiunte savo Sūnaus į pasaulį, kad jis pasaulį pasmerktų, bet kad pasaulis per jį būtų išgelbėtas“ (Jn 3, 17).

Mieli mokytojai, švietimo darbuotojai, kultūros ir meno kūrėjai!

Mūsų pasirinkta laikysena šiame pasaulyje taip pat turi būti meilė. Dievas pirmiau mus pamilo, ir jo meilė įtikinamiausiai mums parodo, jog tai yra vienintelis teisingas kelias civilizacijai ir kultūrai kurti, vienintelė galia, nugalinti blogį. Tai giliai suvokęs, Tautų apaštalas šv. Paulius mums paliko meilės himną, prasmingos gyvenimo kultūros strategiją: „Meilė kantri, meilė maloninga, ji nepavydi; meilė nesidžiauja ir neišpuiksta. Ji nesielgia netinkamai, nieiško sau naudos, nepasiduoda piktumui, pamiršta, kas buvo bloga, nesidžiaugia neteisybe, su džiaugsmu pritaria tiesai. Ji visa pakeilia, visa tiki, viskuo viliasi ir visa ištveria. Meilė niekada nesibaigia“ (1 Kor 13, 4–8).

Kristaus Karaliaus ir jo Motinos pagerbimas

Kauno arkivyskupo Sigito TAMKEVIČIAUS homilija Romoje, 2008 m. lapkričio 23 d. šv. Mišiomis Švč. M. Marijos Didžiojoje bazilikoje švenčiant Šiluvos Jubiliejus užbaigimą

Paskutinį bažnytinių metų sekmdienį visuotinė Bažnyčia švenčia Kristaus Karaliaus iškilnę. Ši šventė – tai įsakmus priminimas, kad Jėzus Kristus turėtų būti kiekvieno Bažnyčios nario Alfa ir Omega, pradžia ir pabaiga. Jėzus save paaukojo ant kryžiaus, kad įkurtų, kaip meldžiamės Mišių prefacijoje, „tiesos ir gyvybės karalystę, šventumo ir malonės karalystę, teisingumo, meilės ir taikos karalystę“. Tik tas turi teisę Kristų laikyti savo Valdovu, kuris jo karalystės principais – tiesa, teisingumu, meile, taika ir šventumu grindžia savo kasdienį gyvenimą. Jei šių principų nesilaikoma, tikintis žmogus išduoda savo Karalių, netinkamu liudijimu sudarydamas progą pasaulio vaikams niekinti Kristų.

Šiandien mes – Lietuvos vyskupai, kunigai, Dievui pašvęstojo gyvenimo žmonės ir tikintys pasauliečiai – atvykome į Amžinąjį miestą, kuriame yra šv. apaštalo Petro ir Pauliaus kapai ir kur daugybė pirmųjų amžių kankinių krauju paliudijo savo ištikimybę Kristui, pareikšti savo pasiryžimo ištikimais stovėti po Kristaus vėliava. Tik ši ištikimybė yra tikrasis Jėzaus garbinimas, apie kurį mąstėme švęsdami Šiluvos Dievo Motinos Jubiliejų.

Atvykome į Romą ne tik pasižiūrėti šio puikaus miesto, bet ir padėkoti Dievo Motinai Marijai už jos maloningąjį apsireiškimą Šiluvoje prieš 400 metų. Šį brangų Jubiliejų labai iškilmingai drauge su Šventojo Tėvo pasiuntiniu šventėme Lietuvoje, panašiai iškilmingai lietuviai jį minėjo Amerikoje nuo Čikagos iki Los Andželo, Kanadoje, Brazilijoje, net Afganistane bei kitose šalyse.

Užbaigti Šiluvos Jubiliejus susirinkome viso pasaulio katalikams brangioje Švč. M. Marijos Didžiojoje bazilikoje. Pasirinkome šios bazilikos Šv. Paulinos

koplyčią, nes jos altoriuje yra Marijos „Kelrodės“ ikona, pagal kurią tikriausiai XVII a. pradžioje buvo nutapytas Šiluvos Dievo Motinos paveikslas. Tikintieji labai brangina malonėmis garsų Šiluvos Dievo Motinos paveikslą, kuris yra tarsi šioje bazilikoje esančios Marijos „Kelrodės“ ikonos kūdikis.

Atrodo, kad po Marijos apsireiškimo 1608 metais, kai Šiluvoje buvo pastatyta nauja bažnyčia, jai buvo parūpintas „Kelrodės“ paveikslas. Šis paveikslas tiksliausiai atspindėjo žinią, kurią Marija anuomet pasakė Lietuvos žmonėms. Ji pasirodė su dieviškuoju Kūdikiu ant rankų ir verkė. Paklausta, kodėl ji verkianti, apsireiškusioji atsakė, kad šioje vietoje yra užmirštas jos Sūnus.

Šiluvoje pasakyti Marijos žodžiai ir ašaros nebuvo užmiršti ir bėgant amžiams vis iš naujo primindavo mūsų tautiečiams gyvenimą statyti ne ant smėlio, bet ant Kristaus uolos. Todėl 1993 m. į Šiluvą atvykęs popiežius Jonas Paulius II šitaip meldėsi: „Taikos Karaliene, gerbiama Šiluvos šventovėje, pagelbėk šiems su pasitikėjimu į Tave besikreipiantiems vaikams statyti savo ateities rūmą ne ant pasaulėžiūrų smėlio, bet ant Evangelijos uolos; paskatink visuomeniniame ir politiniame gyvenime vadovautis ne asmeniniu ar kolektyviniu egoizmu, bet meilės ir vienybės idealais.“

Kardinolas Vincentas Sladkevičius Nepriklausomybę atgavusią Lietuvą iškilmingai paaukojo Šiluvoje Nekalčiausiajai Marijos Širdžiai. Jo širdis nujautė, kad Lietuvai dar teks nueiti ilgą, sunkų prisikėlimo kelią ir nuolat reikės „Kelrodės“ pagalbos, kad nepasiklystume ir, svarbiausia, neužmirštume Jėzaus Kristaus.

Lietuvos vyskupai paskutiniame savo posėdyje nutarė ateinančius metus paskelbti Jubiliejinais Evangelijos

žinios tūkstantmečiui Lietuvai metais. Kai Lietuvoje bus minimas jos vardo tūkstantmetis, visą dėmesį sutelksime į naująją evangelizaciją. Iš tiesų tai bus tų pačių darbų, kuriuos vykdėme rengdami Šiluvos Jubiliejui, pratęsimas. Minėdami Marijos apsireiškimo 400 m. Jubiliejų, mes siekėme, kad Jėzus Kristus taptų centrine ašimi, apie kurią sukūsi visas mūsų gyvenimas. Minėdami pirmuosius Evangelijos žinios žingsnius Lietuvoje, dar kartą apmąstysime krikščionybės kelią nuo kankinio vyskupo šv. Brunono, išliejusio savo kraują dėl Evangelijos, iki mūsų dienų Bažnyčios Lietuvoje. Evangelijos sėkla išdygo šv. vyskupo Brunono krauju aplaistytoje žemėje. Tai įpareigoja kiekvieną iš mūsų. Klauskime kiekvienas savęs: kaip ištikimi jaučiamės stovėdami po Kristaus vėliava ir ką mums asmeniškai reiškia Evangelijos žinia? Maldoje ieškokime tiesaus atsakymo.

Kristaus Karaliaus Mišių Evangelijos žodžiai mums paaiškino, ką reiškia būti ištikimam Kristui. Tai reiškia mątyti silpnus, kenčiančius savo brolius bei seseris ir jų vargo akivaizdoje neužsidaryti savo egoizmo kiaute. Visuomet atminti Žmogaus Sūnaus žodžius, kuriuos jis pasakys savo atėjimo metu: „Kiek kartų tai padarėte vienam iš mažiausiųjų mano brolių, man padarėte“ (Mt 25, 40).

Šiluva – Dievo triumfo vieta

Kun. dr. Kęstučio KĖVALO homilija 2008 m. rugsėjo 14 d. šv. Mišiose Šiluvos bazilikoje

Brangūs broliai ir seserys, šiandien per šv. Mišias dėkojame Dievui už malones, amžiams bėgant patirtas Šiluvoje. Kokias malones čia žmonės patiria?

Pirmiausia, brangieji, malonė, kad mes turime šią vietą. Kai P. Gedgaidas 1457 m. įkūrė parapiją duodamas tuomet neįprastą Mergelės Marijos Gimimo titulą šiai bažny-

čiai, jis turbūt nenutuokė, kokie dalykai čia dėsīs ir kiek žmonių čia lankysis.

Ši vieta ypatinga, nes nuo pat įkūrimo pradžios traukia piligrimus. Pirmiausia traukia Dievo Motinos su Kūdikiu paveikslas, kurį matome šioje Bazilikoje ir kuris yra padabintas žmonių padėkos votais, įlietais į Mergelės Marijos rūbą, simbolizuojantį, kad čia žmonės patyrė ypatingas Dievo artumo patirtis. Tai Marijos pasirodymo vieta, kur priartėjo dangus. Pats Dievas neįprastu būdu šioje vietoje prakalbino žmogų. Čia žmonės atvykdavo, kad patirtų gelbstintį Dievo artumą.

Šiluva yra Dievo triumfo vieta. Nežiūrint istorijos audrų, šioje vietoje toliau garbinamas Dievo Sūnus. Kai skaitome Šventąjį Raštą, o paskui žvelgiame į žmones ir pasaulio istoriją, matome nuostabių paralelių. Mes atpažįstame tą patį maloningojo Dievo veikimo braižą. Mes matome Marijos atvirumą Dievo veikimui. Per ją pildosi pasaulio išganymo planas. Matome Juozapą, kuris išgirsta angelo „Nebijok“ ir veikia ne pagal savo supratimą, bet atsiduoda į Dievo rankas. Ir mes panašiai turime pasitikėti Dievu, nes

jei savo gyvenimo sūkuriuose vargus ir kančias atiduodame į jo rankas, jis turi turi galybę tai perkeisti. Dievą mylintiems viskas išeina į gera. Tas viskas kartais apima ir kančią, išbandymą bei persekiojimus, bet žmogaus ištvermė ir draugystė su Dievu leidžia jam sulaukti stebuklų.

Taigi Dievo garbinimas turėtų būti pirmiausias rūpestis žmogaus gyvenime, nes jis yra tas, kuris sukūrė žmogų. Štai kodėl svarbu savo gyvenimą modeliuoti taip, kad Dievas būtų ne priedas prie to, ką veikiu gyvenime, bet mano gyvenimo pagrindas ir tikslas. Aš esu sukurtas, brangieji, jam. Jūs kiekvienas esate čia, kad Dievas turėtų džiaugsmą ir malonumą žvelgdamas į žmogų. Taigi turime tapti to maloningojo Dievo veikimo, kuris keičia mus asmeniškai ir bendruomeniškai, liudytojais.

Šiandien stovime šioje susispaudusioje minioje ir sakome: argi Dievo negalime rasti tyloje, kur nors gamtoje, meldžiantis vienatvėje? Brangieji, mums reikia šitų susirinkimų, kad galėtume pabūti minioj, kad būtume perkeisti, pasijutę viena šeima, vieno Tėvo vaikai. Mums reikia pabūti iškilmingam būry, o tada, kaip sako psalmininkas, džiaugsmo prisipildo širdys ir mes tikrai tampam perkeisti. Kokia galybė buvo, kai sustojome Baltijos kelyje per visus kraštus ir pajutome, kad esame vienos minties – tai buvo liudijimas pasauliui!

Šiluva šiandien gali tapti liudijimo vieta Lietuvai, Dievo garbės liudijimo vieta, liudijimo, kad yra viltis, jog Dievas yra arti, mus myli ir nori, kad mes persiimtume jo garbinimo gyvenimu. Taigi suteiktume sau ir savo tautai vilties gyvenimą.

Šiandien, brangieji, jaučiame Lietuvoj nusiminimą: turim laisvę, bet tarsi neišsipildė visi lūkesčiai, ne visi elgiaisi taip, kaip norėtūsi. Nenusiminkite! Šiluva liudija, kad persekiojimas, netgi tankai ir naikintuvai neišgąsdina žmogaus, jei jis pasitiki Dievu ir išlieka viltyje. Kokia galinga šita viltis, visiškai perkeičianti pasaulio istoriją!

Šiandien, brangieji, Šiluvą galime drąsiai vadinti Lietuvos Betliejumi, kur Viešpats Jėzus pasirengęs gimti mūsų širdyse, perkeisti mus ir mūsų vargą.

Šiluva yra Dievo miesto statyba. Jūs matote atsinaujinusį miestelį su

nauja aikšte, Marijos, Jono Pauliaus II statulomis, kitomis statybomis. Šitie dalykai nėra vien žmogaus pastangos. Kitaip namai ir aikštė galėtų būtų ir tušti. Štai Jono Pauliaus II namuose, pastatytuose 2003 m., grupės pritrūks-ta laisvų savaitgalių rekolekcijoms. Tai tikri Dievo veikimo ženklai. Tikimasi,

kad Viešpats bendradarbiaus, ir toliau statysim šį Dievo miestą, kuris keičia mus, keičia Lietuvą ir pasaulį. Toliau planuose – Jono Pauliaus II piligrimų kelias, šio krašto plėtimas, kad kuo labiau būtų išpildytas Motinos Marijos kvietimas garbinti Dievo Sūnų.

Mums reikia šios vietos, kur galime pirmiausia padėkoti Dievui už malones, už jo artumą. Mums reikia to iškilmingo būrio, pabuvimo, maldos lavinimo mokyklos, mums reikia kančių perkeitimo vietos, kokia yra Šiluva. Mes atsinešame čia savo rūpesčius, prašome Mergelės Marijos užtarimo. Mums reikia vietos, kur atleidžiamos kaltės. Štai dėl ko čia atvyksta tiek kunigų klausyti išpažinčių, kad jūs, brangieji, patirtumėte nepaprastą susitikimo su Dievu džiaugsmą ir jėgą.

Taigi atvykdami į Šiluvą atsiliepiame į Mergelės Marijos kvietimą garbinti jos Sūnų. Tad kaip šiandienos šūkis sako: „Tebus per amžius garbinamas Dievo Sūnus!“

Dievas per šią vietą toliau dovanoja Lietuvai ir mums asmeniškai didelę viltį. Jis sako: aš esu labai arti jūsų, nepalieku be pagalbos išbandymų metu, pasirengęs jus apdovanoti taip, kad vėl išsipildytų šv. Pauliaus žodžiai: „Ko akis neregėjo, ko ausis negirdėjo, kas žmogui į mintį neatėjo, tai paruošė Dievas tiems, kurie jį myli“ (1 Kor 2, 9).

„Tegul Marijos apsireiškimo žodžiai skamba ir atgaivina“

LVK delegato užsienio lietuvių sielovadai prelato Edmundo PUTRIMO homilija 2008 m. rugsėjo 15 d. švenčiant Padėkos šventę Šiluvoje

Broliai ir seserys Kristuje, nuoširdžiai dėkojame Kauno arkivyskupui Sigitui Tamkevičiui už sutikimą skirti šią dieną 400 metų Švč. M. Mergelės Marijos Jubiliejui skirtuose Šilinių atlaiduose maldos intencijai už misionierius, savanorius, dirbančius Lietuvoje ir visame pasaulyje, už lietuvius, gyvenančius 40 pasaulio kraštų. Sveikinu kunigus, vienuolius ir vienuoles, katechetus, dirbančius užsienyje lietuvių katalikų sielovadoje, visus, dalyvaujančius šios dienos iškilnėse, piligrimus iš etninių žemių, taip pat užsienio lietuvius. Jūs atvykote čia drauge atšvęsti šio garbingo jubiliejaus Lietuvos Katalikų Bažnyčios istorijoje ir atnaujinti savo tikėjimo. Čia galime susitikti su paslaptiniais Dievo visagalybės keliais.

Tikėjimas giriasi silpnumu, kad pritrauktų Kristaus galybę. Ryškiausias to tikėjimo pavyzdys – Švč. M. Marija, kuri tikėjo, jog Dievui nėra negalimų dalykų, šlovino Viešpatį, nes „didžiųjų dalykų padarė man Visagalis, ir šventas yra jo vardas“.

Evangelijoje skaitome, kad prie Jėzaus kryžiaus stovėjo jo Motina. Taigi Jėzus, matydamas ją ir myliną mokinį, tarė Marijai: „Moterie, štai tavo Sūnus“, o mokiniui: „Štai tavo Motina.“ Nuo tos valandos mokins ją pasiėmė pas save. Prieš mirtį Jėzus pasirūpino savo Motinos ateitimi. Šios aplinkybės leidžia manyti, kad Motinos perdavimas apaštalo Jono globai turi ne asmeninę, bet visuotinę prasmę. Jėzus savo Motiną matė kaip visos žmonijos Motiną.

Motinos Marijos apsireiškimas Šiluvoje prieš 400 metų mums patvirtina jos vaidmenį Bažnyčioje, neatsiejamą nuo jos ryšių su Kristumi būnant Bažnyčios Motina ir išganymo istori-

joje padedant atskleisti Dievą visai žmonijai.

Kai Marija apsireiškė Šiluvoje keliems vaikūčiams ir aklam seneliui, ji graudžiai verkdamasakė: „Verkiu dėl to, kad prieš tai šioje žemėje buvo garbinamas mano sūnus. Dabar čia ariama ir sėjama žemė.“ Ji kalbėjo ne tik tiems liudininkams, kurie stovėjo pievoje prie akmenų, ir ne tik Šiluvos gyventojams, bet ir visiems krikščionims, visiems laikams.

Iki šios dienos jos pranešimo žodžiai atskleidžia kristocentrišką tikėjimo ir vertybių kelią, suteikia tvirtą gyvenimo pagrindą mūsų tautai, valstybei, bendruomenėms ir šeimoms. Anot filosofo prof. Antano Maceinos, tautos vienybė, jei nėra sukurta dirbtinai, yra teigiamas broožas. Antikristinė vienybė yra pagrįsta prievarta ir grėsme. O Kristaus vienybė remiasi laisve, meile ir auka. Antikristinė vienybė remiasi neapykanta, slepiama po meilės kauke. Krikščioniška meilė pasireiškia pasiaukojimu, laisvu pasirinkimu.

Per praėjusius metus įvairiose užsienio lietuvių katalikų parapijose, misijose, lituanistinėse mokyklose, jaunimo stovyklose buvo ir dar bus rengiami minėjimai ir šventės pagerbiant Švč. M. Marijos apsireiškimo Šiluvoje Jubiliejų. Pvz., Religinių reikalų tarybos prašymu JAV Kraštų valdyba paskelbė šiuos metus Šiluvos metais; Kanados lietuvių katalikų centro, Kanados lietuvių kunigų vienybės dėka Šiluvos Marijos paveikslo reprodukcija, kurią atvykęs į Kanadą pašventino Kauno arkivyskupijos augziliaras

vyskupas Jonas Ivanauskas, keliavo per visus lietuvių telkinius Kanadoje. Įspūdingai praėjo Los Andželo arkikatedroje Mišios ir šventė su tūkstantine minia, subūrusia ne tik lietuvius, bet ir svetimtaučius iš Los Andželo ir įvairių Kalifornijos apylinkių. Šiomis dienomis vyksta iškilmės įvairiose vietose, pvz., Sidnėjuje, Melburne (Australijoje), Nju Briteno mieste (JAV), Čikagos arkivyskupijoje ir kt. parapijose, misijoje, kur dalyvauja vietos vyskupai, dvasininkai ir lietuviai parapijiečiai. Džiugu, kad lapkritį iškilmėse Toronte (Kanada) arkivyskupas S. Tamkevičius oficialiai užbaigs Šiluvos Marijos metus Kanadoje.

Tokie dvasiniai renginiai skatina užsienyje gyvenančius puoselėti parapijų ir misijų bendruomeniškumą, atgaivinti asmeninę ir bendruomeninę tikėjimą toliau ugdant maldingumą Švč. M. Marijai, tarp lietuvių ir svetimtaučių skelbti Marijos apsisireikimą Šiluvoje.

Kunigas Stasys Yla savo knygoje „Šiluva Žemaičių istorijoje“ mini, kad 1776 m. vysk. S. Giedraitis rašte dėl Marijos paveiklo vainikavimo užrašė tinkamą šiandienai šūkį: *Salutate Mariam, quae multum laboravit in vobis* („Sveikinkite Mariją, kuri tiek daug Jums yra padariusi“).

Dėkokime Dievui ir Dievo Motinai, glbojusiai mūsų tėvynės vaikus, kurie buvo okupantų ištremti į tolimas Sibiro tundras ar išvyko į tolimus kraštus, kurie lieka ir toliau gyvena čia ir etninėse žemėse. Tegų Marijos pasakyti žodžiai per apsisireikimą Šiluvoje šiandien skamba, atgaivina ir numalšina mūsų dvasinį badą. Tegul jie padeda visiems Lietuvos žmonėms bei mums, kurie esame šios tėvynės vaikai, gyvenantys arba Europoje, arba Šiaurės ir Pietų Amerikoje, arba Australijos žemyne, išsaugoti ištikimybę Kristaus Evangelijai ir meilę, pagarbą savo lietuvių tautai.

Ne šio pasaulio Mergelė

Kun. Juliaus SASNAUSKO OFM homilija 2008 m. rugsėjo 10 d. Šiluvoje švenčiant Kunigų ir vienuolių šventę

Kai prieš 400 metų Švenčiausioji Mergelė pasirodė Šiluvos laukuose, ją pirmieji čia išvydo paprasti piemenys. Jie netoliese ganė sau bandą ir staigiai mato, vyskupo Motiejaus Valančiaus žodžiais tariant, „gražią mergaitę su kūdikiu rankose“, kuri verkė. Pasisekė piemenėliams vargdienėliams. Jiems visada tokiais atvejais sekasi. Dažnai būna sušalę, alkani, apiplyšę, bet kai dangus sumano kokį ypatingą dalyką, žiūrėk, atsiranda piemenys. Kalėdų istorijoje jie taip pat pirmieji buvo pakviesti prie prakartėlės. Ir pati Švenčiausioji Mergelė nuo ano Šiluvos stebuklo pamėgo prasčiokų draugiją. Paskui ir Lurde, ir Fatimoje, ir Medžiugorijoje buvo tas pat. Jai tinka piemenys, ji juk šlovino Viešpatį, kuris numeta galiūnus nuo sostų ir išaukština mažuosius. Niekas kitas turbūt nemokėtų taip teisingai į ją žvelgti. Iš nuostabos ir džiaugsmo išsiplėtusios akys. Nereikia nei ko svarstyti, nei klausinėti.

Man, žinoma, truputį apmaudu, kad Marija neapsireiškė tada kokiam garbingam tėvui bernardinui. Visai kita kalba šiandien būtų. Na gerai, bernardinai atsikėlė į Tytuvėnus šiek tiek vėliau. Tai galėjo pasirodyti bent jėzuitui, ku-

rių tuomet jau būta ne per toliausiai nuo čia, Kražiuose. Tačiau ir jie nepateko tą dieną į gražiosios mergaitės akiratį. Su-

prantama, vienuoliai bandos neganydavo, turėjo skelbti žemaičiams Dievo Žodį, evangelizuoti kraštą. Iš popiežiaus legato Tarkvinijaus Pekulo vizitacijų žinome, kas dėjosi XVI amžiaus pabaigoje Žemaičių vyskupijoje. Vargšės sielos šaukėsi ganytojų, nei kokios avelės pievose. Ir paskui kunigai bei vienuoliai vis užsiėmę labai svarbiais reikalais, nevaikštinėja laukais, nesidairo į dangų, ar bepatekės jau saulelė motinė. Taigi švenčiame šiandien kunigų bei Dievui pašvęstojo gyvenimo atstovų šventę ir, užuot gyręsi ir puikavęsi, turime visoj savo bažnytinėj iškilybėj nusilenkti žemaičių piemenukams, kurie tarsi užuodę palaimintosios Mergelės artumą ir nuo kurių liudijimo prasidėjo Šiluvoje malonių lietus.

Bet vis dėlto pasigirsiu. Prieš vykdamas čia dar užsukau į Vilniaus Katedrą ir pasitikrinau. Goštautų koplyčioje šalia tos pačios gražiosios mergaitės su vaikelio ant rankų stovi du vyrai rudais abitais. Ne šiaip sau vienuoliai, bet du mūsų ordino stulpai – Pranciškus ir Bernardinas. Šlovingas, kaip ir šiluviškis stebuklais garsėjantis ir aukso karūnomis vainikuotas, Dievo Motinos atvaizdas. Vadinamoji Sapiegų Madona. Buvęs mūsų bažnyčioje Vilniuje, paskui padovanotas seserims bernardinėms iš Šv. Mykolo vienuolyno. Švenčiausiąją Mergelę adoruojančių vienuolių veidai gal ne tokie apstulbę kaip piemenėlių, bet vis tiek jie abu žado netekę iš pagarbos, nusizeminę ir dėkingi.

Dabar jau galima lengviau atsidusti. Dabar jau prisimenu, kaip senosiose drobėse ir šv. Benediktas, ir Domininkas, ir didieji karmelitų šventieji nenuleidžia pamaldžių žvilgsnių nuo maloningosios Mergelės, o Vilniaus universiteto bibliotekos freskoje visa jėzuitų draugija susispietusi po jos užtarimo ir globos apsiaustu. Pašvęstojo gyvenimo atstovai, nors ir neprilygę piemenėliams apsiereikimui vietose, renkasi Dievo Motiną savo pašaukimo kelrode žvaigžde.

Galėtume patempti kurį nors iš jų už abito rankovės ir paklausti, ką reiškia tas prisirišimas. Pranciškus Asyžietis jai lenkėsi už visas šventąsias dorybes ir malonės pilnatvę. Šv. Domininkas nepaleido iš rankų jos dovanotojo rožinio. Ignacas iš Lojolos dėkojo jai už savo atsivertimą ir už pašaukimą tapti Kristaus riteriu. Šv. Bernardas šlovino ją kaip nusidėjėlių priebėgą, kaip neatskiriamą mūsų užtarėją. Amžiną atilsį tėvas Juvenalis Liauba, ne šventasis, tik šiaip darbštus ir pamaldus pranciškonas, duodamas kam dvasinius patarimus kartodavo: „Tu tik pas mamą eik. Mama viską sutvarkys.“ Jam pačiam tai buvo daugybę sykių pasitvirtinusi tiesa.

Bet šiandien labiausiai suklūstu klausydamasis kito vienuolio pasikalbėjimų su Dievo Motina. Griežtą tra-

pistų ordino regulą pasirinkęs Thomas Mertonas savo knygas ir užrašus išmargino maldomis Marijai. Vadino ją „sielų motina“ ir „langu į dangų“. Sakė: „Visas mano vidinis gyvenimas telpa tavyje“; „Man reikia tavęs, kad tu sukurtum mane, kaip sukūrei savo Sūnų, gydytoją, guodėją, gelbėtoją.“ O ypač gražus šis Mertono sakinytis: „Myliu tave ne įspūdingomis kalbomis ir gestais, bet būdamas vargšas, paprastas vienuolis trapistas, niekam nežinomas, daugiau ar mažiau kvailas, niekuo nepasižymėjęs. Nekreipk dėmesio.“

Tikrai Mertonas nebuvo nei kvailas, nei nežinomas, nei visai eilinis vienuolis. Bet per savo meilę Švenčiausiai Mergelei jis buvo suvokęs, kad dvasininko gyvenimas savo tikrumą įgyja atsikabinęs nuo šio pasaulio vertinimų, nuo to, kas mes esame tapę pasaulio akyse.

„Nekreipk dėmesio“ – labai autentiškas vienuolio prašymas. Ne su įspūdingais pasiekimais atsistoti Sielų Motinos akivaizdoje, bet su savo verkiančia siela. Mergelė Marija tarsi išsireikalauja, kad jos garbintojai ateitų pas ją visiškai nuogi ir bejęgiai, silpnučiai lyg kūdikiai, neturintys kur daugiau glaustis ir iš kur laukti pagalbos. Ji sugrąžina Dievui pašvęstuosius prie to, kas kitados ir pagimdė vienuolinį judėjimą – evangelinis priesakas būti ne iš šio pasaulio. Gyventi Dievo Karalystės tikrovėje ir jos tiesoje. Ne pasaulio.

Kada šiandien galvoju apie Šiluvą, apie tą visą slėpiną ir kupiną paradoksų malonės veikimą šioje vietoje, kaip vienuolis teperskaitau čia, ko gero, vienintelę didžią žinią pašvęstajam ar kunigiškajam gyvenimui. Žiūrėkite ir dėkitės į širdį tuos Dangaus Karalystės atvaizdus. Viskas nuo pat pradžių čia juda viena kryptimi – kad mestų iššūkį šio pasaulio išminčiai, galybei,

didingumui. Tie apstulbę piemenėliai. Marijos ašaros vietoj kokių grasinimų. Pats Šiluvos kaimas, paprastas Lietuvos užkampis, pasimetęs tarp miškų. Staiga pasipylę stebuklai. Galingas katalikų tikėjimo šuoras ten, kur buvo tik ariama ir sėjama. Paskui aukso karūnos, uždėtos Mergelei ir jos Kūdiškiui ant galvų mūsų valstybės žlugimo išvakarėse. Absurdas rūpintis tokiais dalykais, kada žlunga valstybės gyvenimas. Bet Mergelė yra ne iš šio pasaulio ir palikta kaip ženklas, kad šviestų priespaudos tamsybėse. Ir antrąkart panaši situacija. 1912 metais prelatas Maironis šventina naujosios koplyčios pamatus, ji bus statoma Pirmojo pasaulinio karo sumaištyje, sunkiai ir ilgai. Vilniečio architekto Antano Vivilskio kūdikis. Pats architektas paskui užsirašys savanoriu ginti Vilnių nuo bolševikų, peršals naktinėje sargyboje, gaus plaučių uždegimą, tyliai pasimirs. Jo Tris Kryžius ant Plikojo kalno po kelių dešimtmečių susprogdins tie patys bolševikai, dar vėliau jie sugriaus ir jo pradėtąją Jėzaus Širdies bažnyčią. Pasaulyje neliks nė vieno Vivilskio kūrinio, išskyrus Šiluvos koplyčią, tą

balčiausiąją bokštą, ugnies stulpą, vedusį Lietuvą į pažadėtąją laisvės žemę. Drebinusį imperijos galybę ir niekais vertusį jos pastangas atimti iš tautos Dievo Karalystės viziją.

Kaipgi čia nesudėliojus vėl apaštalo Pauliaus atrastos tiesos, kad Dievas pasirenka tai, kas pasauliui silpna, žema, kvaila, ko visai nėra, kad triumfuotų jo nukryžiuotasis Sūnus ir jo išmintis,

jo galybė. Šventoji Motina, kuri nuo pat pradžių visus tos istorijos įvykius svarstė savo širdyje, kuri giedojo savąjį *Magnificat* apie išaukštintus mažuosius ir stovėjo po kryžiumi, negalėjo atnešti kitos žinios: Dievo Karalystė skinasi sau kelią paniekindama šio pasaulio tvarką ir nebijodama atrodyti kitokia nei pasaulis.

Apie mus, kunigus ir pašvęstojo gyvenimo vyrus bei moteris, nesyk kalbėta, jog keliaujančioje Bažnyčioje esame pašaukti būti eschatologiniu ženklu. Tai yra nuoroda į Dievo Karalystės galutinę pergalę. Tarsi vis užbėgdami už akių, nepaisydami įvairiausių pasaulio vilionių bei gąsdinimų, skelbiame žinią, kad tai, kas pažadėta laikų pabaigoje, jau dabar tampa tikrove, jau dabar lemia mūsų gyvenimus.

Turbūt nėra tinkamesnės vietos už Šiluvą, kur sustoję ratu aplink maloningąją Mergelę ar susiglaudę po jos apsiaustu, kunigai ir vienuoliai galėtų iš naujo atpažinti šį nesikeičiantį savo pašaukimą ir dar sykį pasisemti drąsos bei ryžto siekti jo keliaujančioje Bažnyčioje. Šis uždavinys ir dovana per daug dideli, per daug šventi ir amžini, kad galėtume atsisakyti jų dėl vienadienių ir apgaulingų šio pasaulio pergalių. Ši pasiuntinybė per daug brangi dangui, kad turėtume išsigąsti, kai mūsų būna mažai ir kai mes tokie silpni.

Ir pabaigoje dar sakinyš iš Thomo Mertono maldų Dievo Motinai: „Melskis, kad aš su džiaugsmu priimčiau visa, kas būtina, idant nuplėščiau nuo savęs patį save ir tapčiau tikru jo mokiniu, pamiršdamas save ir pamildamas jo Karalystę, jo tiesą ir visa, ko jis atėjo išgelbėti savo šventuoju kryžiumi.“

„Turime būti žemės druska“

Lietuvos evangelikų liuteronų vyskupo Mindaugo SABUČIO žodis 2008 m. rugsėjo 11 d. Ekumeninėse pamaldose Šiluvos bazilikoje

„Pašventink juos tiesa. Tavo žodis yra tiesa.“

Mieli broliai ir sesės Kristuje!

Mes – Kristaus Bažnyčia – esame Kristaus prašymu šventinami Tiesa. Kokią tiesą mes šiandien esame kviečiami apmąstyti? Esame susirinkę vietoje, kuri ne visoms krikščionių bendruomenėms vienodus prisiminimus ar istorijos įvertinimus kelia, tačiau šiandien tampa santaikos vieta.

Ir šioje vietoje ypač jūs, Romos Katalikų Bažnyčios tikintieji, ypatingai gerbiate Dievo Motiną Mariją, kuri mums parodė patį gražiausią meilės ir, galima sakyti, tiesos pavyzdį, kokį žmonės gali parodyti.

Atsiliepdama į Dievo kvietimą Marija tarė: „Daryk su manimi, ką turi daryti. Aš tavo tarnaitė.“ Ir šiandien skaitome Jėzaus žodžius: „Aš už jus meldžiu.“ Kas gi yra toji dieviška tiesa? Mes galime tuo džiaugtis ir linksmintis, nes dieviškoji tiesa yra ne kas kita, kaip amžinoji Dievo meilė, mums parodyta Jėzuj Kristuje.

O kas yra toji meilė? Šiais laikais apie meilę mes pratę įvairiai kalbėti ir mąstyti. Ir dažniausiai meilė suvokiama kaip tam tikra emocinė būseną, kuri iškelia žmogų ir kuri greit praeina ar

galbūt vėl atsiranda, tačiau savyje neturi jokio įpareigojimo. Žmogus sako: „Aš myliu.“ Ir tai labai panašus žodis į tuos, kuriuos maži vaikai labai anksti išmoksta kartoti, ir reiškia: „aš noriu.“

Ir mes statome pasaulį aplink „aš, man“, ir toji meilė tampa visiškai neišskaidytas dalykas.

Tačiau žvelgdami į kryžių ir ypač pasirinkdami tai, ką Viešpats mums yra padaręs, suvokiame pačią didžiausią tiesą, kad tikroji meilė yra dalijimasis, savęs atidavimas.

Ir kai artinamės prie Kristaus, žinome, kad Viešpats mus pamilo ne taip, kaip mes šiais laikais pratę girdėti: vakar mylėjau, šiandien nebe ir pan. Mes žinome, kad Viešpats ant kryžiaus parodė meilę pats save atiduodamas; ir atiduodamas ne dalį savęs, ne dalį savo dievystės, ne dalį savo garbės, tačiau visą dievystę, visą garbę, visą širdį.

Kai apmąstome mūsų Viešpaties gimimą, jo pradžia, žvelgiame į Dievo Motiną kaip į tą, kuri dalijosi, kuri atidavė save, kad mes regėtume, patirtume ir džiaugtumės Evangelija, amžinuoju gyvenimu, kad tas, kuris neaprepiamas, taptų mums pažinusi, kad mes galėtume jį paliesti, pažinti, jį pamilti.

Ir štai čia mums, krikščionims, išskyla didžiausia gyvenimo užduotis. Mes daug šimtų metų įvairius bandymus darėme, kad vieni kitus paveiktume, kad mūsų tiesa kažkaip suklestėtų, neretai įsitraukdavome kalaviją, imdavomės kitų gudrybių, skėsdavome diskusijose ir pan. Išties nebe mūsų, kiekvienos konfesijos – visos krikščionijos atsakomybe leidome, kad pasaulis būtų užgožtas tamsybių, karų, naikinimo lagerių, pragaro pranašų, nes buvome labai stipriai prisirišę prie savęs ir mąstėme, ir rūpinomės daug šimtų metų, kaip įtikinti pamiršdami Kristaus žodžius apie tiesą: „Pašventink juos tiesoje.“

O kas yra toji tiesa? Tai meilė. Pamiršom, kad Viešpats ir mus yra įpareigojęs mylėti. O mylėti – tai ne žvelgti į vienas kitą su gailėsčiu ar sakyti, kad šie broliai gal ir ne prasti, gal pasitaisys. Ir aš manau, kad daugelio konfesijų dvasininkai giliai širdyje vienaip ar kitaip mąsto: patobulės, pasitaisys į vieną ar kitą pusę. Galbūt ir taip. Leiskime Šventajai Dvasiai veikti. Tebūnie pirmiausia tai, kam esame įpareigoti – dalytis.

Ir šiandien esu įsitikinęs, kad ne vienas mūsų žvelgiame į savo gyvenimo aplinką, į savo namus, šalį ir ieškome priežasčių, kodėl tiek daug bėdų, asmeninių ar valstybinių nesėkmių, tiek palaužtų likimų ir tiek tamsiais klystkeliais keliaujančių žmonių. Ir mes patys neretai pasiklystame. Ir atsakymo nėra politikoje, sociolo-

gijoje; atsakymas yra Kristuje. Jeigu norime, kad šis pasaulis pasikeistų, turime būti žemės druska. Vadina-
si, turime save atiduoti – pirmiausia savo artimiausiems žmonėms, paskui aplinkai, bendruomenei, parapijai, pažįstamiems ir nepažįstamiems žmonėms, draugams ir svetimiams.

Tuomet padarysime gerą prielaidą, kad žmonės, kurie Kristaus nepažįsta, jį pažintų – ne per mūsų žodį, ne per mūsų įrodinėjimą, tačiau per meilę, kuri atspindėtų Kristaus meilę, t. y. atidavimą.

Jūsų Ekscelencija arkivyskupe, ekscelencija vyskupe, visi dvasininkai ir svečiai, aš iš tiesų su didžiausiu džiaugsmu Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios vardu dėkoju už galimybę šiandien šiose pamaldose dalyvauti, prisiminti ir apmąstyti savo pašaukimą ir atsakomybę prieš Dievą, atsakomybę, kylančią iš pačios Dievo esmės, meilę, pasireiškiančią dalijimusi.

Todėl šiame pasaulyje, kur, sakome, labai mažai šviesos, kur krikščionija kai kuriose Vakarų Europos vietose beveik išnykusi, mes mąstome, ką daryti.

Dalykimės šiuo pasauliu, atiduokime save, ir tai bus liudijimas, nes esame ne vieni. Kristus yra su mumis. Kristus nori mūsų vienybės ir kad jo šviesa būtų atspindėta. O tie, kurie jo šviesą priima, nestokotų tikrojo džiaugsmo, nes Kristuje visa, visa tamsa nugalėta, o amžinybė mums atverta.

Todėl pašvęskime savo gyvenimus Kristuje ir tai, ką galime drauge daryti, darykime, tapdami šios žemės druska ir iš tiesų galėdami patvirtinti

Dievo žodžius: „Tavasis Žodis yra tiesa, tad pašvęsk ir vesk mus savo Žodžio šviesoje.“

*Viešpatie Jėzau,
Bažnyčia, kurią Tu įkūrei, yra
turtinga skirtingumų. Tavo
Evangelija tūkstančiais sąskam-
bių įkvepia mūsų ir mūsų brolių
bei seserų gyvenimus. <...>
Palaimintas būk, Viešpatie,
už šitą įvairumą!
Išmokyk mus jį priimti kaip
Tavo gerumo ženklą ir išsau-
gok mumyse vienybę. Tegul toks
mūsų turtingumas nesupriešina
mūsų, bet dar labiau suvienija,
kad pasaulis įtikėtų, jog Tu esi
siųstas Tėvo. Amen.*

Ekumeninių pamaldų Šiluvoje pabaigos malda

Gelbstintis Marijos ženklas

Mons. Artūro JAGELAVIČIAUS homilija šv. Mišiose Apsireiškimo koplyčioje
2008 m. rugsėjo 14 d. švenčiant Jubiliejaus iškilmes Šiluvoje

„Ir pasirodė danguje didingas ženklas: moteris, apsiautusi saule, po jos kojų mėnulis, o ant galvos dvylikos žvaigždžių vainikas“ (Apr 12, 1). Šie Apreiškimo knygos žodžiai

ragina mus pažvelgti aukštyn į dangų. Ten vyksta kažkas nepaprasto, kas mus žavi ir kartu kelia nerimą. Neramiam pasauliui, kuriame gyvename, mūsų baimėms ir rūpesčiams Šventasis Raštas parodo nuostabų vilties ženklą: Moterį, apsiautusią saule, po jos kojomis mėnulis, o ant galvos dvylikos žvaigždžių vainikas. Kad ir kokie grėsmingi debesys telktųsi pasaulio horizonte, kokios nelaimės slėptųsi už rytdienos durų, kad ir kiek priešišku jėgų rengtųsi palaužti ir sunaikinti žmogų, kiekvienas, kuris pasirinko savo gyvenimo atrama Dievą ir Juo pasitiki, gali būti ramus. Yra kažkas, kuris per visą pasaulio istoriją vis iš naujo ir iš naujo, kiekvienai kartai atskirai, ištisia savo galingą ranką, išsklaido išdidžios širdies žmones, numeta galiūnus nuo sostų, turtuolius tuščiomis paleidžia. Yra kažkas, kas išaukština mažuosius, alkstančius gėrybėmis apdovanoja, kas ištisia pagalbos ranką.

Galybe ir pagalba šio Visagalio, kurio vardas yra šventas, pirmoji savo asmenine patirtimi įsitikino nuolanki Viešpaties tarnaitė Mergelė Marija. Dievas pamatė Jos nusižeminimą ir paklusnumą ir padarė taip, jog nuo dabar palaiminta Ją vadins visos tautos. Dievo valia po sunkaus žemiškojo gyvenimo, kuriame Marija paaukoko savo Sūnų Viešpačiui, mirusiam už pasaulio išganymą, ji buvo apimta į dangų su siela ir kūnu. Marija yra mums

viltis tuo, kad Dievą mylintiems viskas galų gale išeis į gera.

Marija yra mūsų viltis, nes kelias, kuriuo ji ėjo, tai ir mūsų, krikščionių, kelias. Kiekvienam krikščioniui, tikinčiam į Kristų ir priklausančiam Bažnyčiai, yra patikimas, kaip kažkada Marijai, atsakingas uždavinys: nuolankiai ir su meile priimti Dievo valią, nors kartais ji sunki ir nesuprantama. Jeigu žmogus priims Dievo valią, visiškai juo pasitikėdamas, vadinasi, laimės. Net jeigu gyvenimo kelias eitų per dykumas ir tamsą, net jeigu ir tūkstančius priešų turėtų, toks žmogus laimės todėl, kad visada laimi tas, kas pasitiki Dievu. Toks žmogus, kaip ir Marija, anksčiau ar vėliau bus priimtas ten, kur danguje moteris, apsiautusi saule ir žvaigždėmis.

Ženklas ir garantija to, kas laukia kiekvieno krikščionio, priklausančio Kristui, yra būtent Marija, paimtoji į dangų. Joje Dievas įvykdė ir mums patvirtino savo nepaprastus pažadus. Danguje išaukštintos Marijos ženklas yra duotas ne vienam žmogui ar grupei žmonių, kurie rimtai vykdė krikščionio pašaukimo uždavinį; jis yra Bažnyčios ir viso pasaulio vilties ženklas. Tarp Marijos ir Bažnyčios yra nepaprastai glaudus ryšys. Kaip kažkada Nekaltai Pradėtosios M. Marijos misija buvo duoti Dievo Sūnui Jėzui Kristui žmogiškąjį kūną ir vėliau nuolankiai Sūnaus klausyti, taip ir Bažnyčia, trokšdama būti Dievo pažadų dalyve, privalo vis iš naujo prisiminti, koks yra Bažnyčios uždavinys. Ne tas, kad viešpatautų, apaugtų turtais ir val-

džia, nukreiptų savo jėgas tobulindama savo struktūrą ir organizacijas, bet tas, kad būtų žmogaus kelias pas Viešpatį. Pagimdyti žmogų Dievui ir Dievui jį išauklėti. Būti to žmogaus dvasine tarnaitė. Jeigu Bažnyčia tai supranta ir vykdo, tada ji gali būti rami. Tuomet nesvarbu, kad Bažnyčios istorija bus pažymėta persekiojimų, kryžių ir mirties. Nesvarbu, kad Bažnyčią stums iš visuomeninio gyvenimo, politikos, mokyklų, valdžios organų, iš meno ir kultūros. Nesvarbu, kad Bažnyčią lyg raupsuotąją išvarys į istorijos dykumas ir daug kas jos gėdysis. Bažnyčia atsilaikys visais laikais. Kol valdantys Bažnyčią ir jai priklausantys bus ištikimi savo misijai liudyti Dievą ir Jo valią, tol nepralaimės. Bažnyčią Kristus paskyrė būti kelrode žvaigžde žmoniui. Jėzus duoda Bažnyčiai, nežiūrėdamas į jos žmogiškąjį silpnumą, galimybę išsaugoti nusižeminimą, skautumą, nuoširdumą, tarnavimą ir begalinį pasitikėjimą Dievu, tą būtiną pasitikėjimą, kurio pavyzdžiu yra M. Marija.

Tačiau pasaulis yra be tikėjimo Dievu, be meilės, be taikos. Pasaulis žmonių, nekenčiančių vienas kito ir akiai siekiančių vienas kitą ir net išti-

sas tautas sunaikinti. Kaip tokiam pasauliui parodyti į dangų paimtos Marijos ženklą? Nes pati didžiausia šandieninio pasaulio nelaimė ir didžiausias pavojus yra tas, kad jis tiki tik į save, viską kuria tik tikėdamas savimi ir save patį laiko galutiniu tikslu ir aukščiausia gerove. Dar neišsigaravusios nuo ano meto ateistinio pasaulio supratimo žiniasklaidos priemonės ir

reklamos kasdien gundo žmones vertinti tik tai, ką galima suvartoti šiame gyvenime. Toks kelias yra į niekur. Dar blogiau: toks pasaulio kelias gali baigtis katastrofa.

Mes, krikščionys, esame laimingi. Laimingi todėl, kad kiekvienas žmogus turi tik žemiškąją motiną, o krikščionis – dar ir Dangiškąją Motiną, Užtarrėją, mūsų Maldininę, kuri meldžiasi už mus dangaus Tėvui visuose mūsų reikaluose. Jėzus yra mirtį nugalinčio gyvenimo versmė, o Marija – rūpestinga motina, kuri atsiliepia į savo vaikų lūkesčius gaudama jiems sielos ir kūno sveikatos. Tas atsispindi gausiuose Mariją vaizduojančiuose, visame pasaulyje pasklidusiuose paveiksluose. Vysk. M. Paliulionis 1886 m. rugsėjo 8 d., švenčiant Švč. Mergelės Marijos su Kūdikiu paveikslo vainikavimo šimtmetį, iškilmingai vainikavo Marijos apsišventinimo vietoje stovinčią statulą, vadinamą Ligonijų Sveikata.

Krikščionys, per šimtmečius krepdamiesi į ją kaip į Ligonijų Sveikatą, išmoko ir patys motinišku švelnumu apgaubti slaugomus ligonius. Kančia ypač suvienija žmones. Vyrai ir moterys, klausydami Dievo žodžio, meldamiesi ir švęsdami sakramentus, tampa lyg „viena širdis ir viena siela“, tarp jų ima išgalėti broliškas solidarumas ir dalijimasis gėrybėmis ir įgyvendinta tai, ką šv. Paulius primena Laiške koriančiams: „Jei kenčia vienas narys, su juo kenčia ir visi nariai“ (1 Kor 12, 26). Benediktas XVI sako: „Tegu Palaimintoji Mergelė, mūsų Motina, paguodžia sergančiuosius ir palaiko visus, kurie, kaip gerieji samariečiai, paskyrė savo gyvenimą kenčiančiųjų dvasinių bei fizinių žaizdų gydymui.“

Savo užtarimu vesdama tikinčiuosius arčiau prie Sūnaus Jėzaus Kristaus Marija pakartoja ko kvietimą: „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti: aš jus atgaivinsiu!“ (Mt 11, 28). Sunkiame gyvenimo kelyje kryptį mums rodo motiniškas Marijos balsas, nepaliaujamai skambantis iš Kanoje vykusių vestuvių: „Darykite, ką tik jis jums lieps!“ „Iš ko galime mokytis su-

tikimo? Iš Marijos, kuri Dievui pasakė „taip“, priimdama Nekaltojo Prasidėjimo slėpinį. Vienydami su Marija, vienijamės ir su jos „taip“ Kristui. Taip randame atsakymą į tuos tokius sunkius klausimus apie kančią, ligą ir mirtį,“ – sakė kard. Barragan.

Didingas ženklas danguje – moteris, apsisiautusi saule, po jos kojomis mėnulis, o ant galvos dvylikos žvaigždžių vainikas – į dangų paimtoji M.

Eucharistija: jau dabar dalyvauti Dangaus karalystės pokylyje

Parengta pagal Ruklos įgulos kapeliono kun. dr. Arnoldo VALKAUSKO konferenciją Šiluvoje 2008 m. rugsėjo 6 d.

Evangelijoje pagal Joną pasakyta: „Aš esu vynmedis, o jūs šakelės. Kas pasilieka manyje, ir aš jame, tas duoda daug vaisių; nuo manęs atsiskyrę jūs negalite nieko nuveikti“ (Jn 15, 5). Vienybė su Kristumi būtinai įima esminį momentą – dalyvavimą šv. Mišiose. Esame Dievo tauta, jo malonės bendruomenė, vieningai suburta apie Kristaus asmenį. Tik jis, Jėzus, yra visų mūsų asmeninių ir bendruomeninių klausimų atsakymas. Tam, kad šitai išgyventume, yra tam tikra Dievo malonės, jo ženklų kalba.

Marija yra Dievo ženklas šiam krikščioniškom vertybėm aklam pasauliui, kad yra kitos vertybės: kurti su Dievu ir Dieve. Išiklausyti į Dievo žodžius. Rimtai vykdyti Dievo įsakymus. Žmoguje būtina matyti daugiau nei vien jo kūną. Matyti žmogaus, kaip Dievo kūrinio, prigimtį ir orumą. Mums būtina pamatyti ir suprasti, kad mes visi, žmonės, priklausome didelei šeimai, kuri arba išmoks gyventi taikoje ir meilėje, arba pati sau parengs tragišką likimą.

Marijos gyvenimas, visa tai, ko ji buvo turtinga ir kuo išmintinga, už ką Ji buvo paimta į dangų, yra ir bus dovana ir pagalba pasauliui išlikti. Atsistoti po Marijos ženklų – tai žengti didelį vilties žingsnį dėl žmonijos ateities. „Darykite, ką tik jis jums lieps!“ – šie Marijos žodžiai, raginantys mus visada klausyti Dievo Sūnaus, yra ženklas, rodamas, kur yra tikrasis Dievo vaikų kelias. Mes turime vykdyti Dievo valią. Ir nesvarbu, ar mūsų gyvenimas skurdus ar turtingas, mes garsūs ar kuklūs, sveiki ar sergantys, ilgas ar trumpas mūsų gyvenimo kelias... Svarbiausia yra vienybė su Dievu ir mūsų meilė Jam.

Šv. Mišios arba Eucharistija, Šventoji liturgija, Viešpaties vakarienė, Duonos laužymas – šie ir daugybė kitų pavadinimų atspindi tą patį susivienijimą su Dievu slėpinį.

Susitikimas su Viešpačiu Eucharistijoje yra krikščionio gyvenimo viršūnė. Tai reiškia pripažinimą, jog krikščionis

yra pašauktas ir gali išgyventi susivienijimo su Dievu slėpinį. Ir tam reikia rengtis, bręsti ne vienus metus, įeiti į šį tikėjimo slėpinį savo mąstymu, gyvenimu. Ir ne tik protu pripažinti Duonos laužymą, Jėzaus buvimą čia, bet ir suvokti, ką tai reiškia mums asmeniškai – dalyvauti, kai pats Dievas save atiduoda. Ir šis išgyvenimas paskui turi tolesnius padarinius mūsų dvasiniame gyvenime, santykiuose su kitais.

Šv. Mišios – tai Pascha, perėjimas. Pirmajame laiške korintiečiams sakoma: „Išmeskite senąjį raugą, kad taptumėte nauju maišymu. Juk jūs esate nerauginti, nes jau yra paaukotas mūsų velykinis Avinėlis, Kristus“ (5, 7). Iš ko ir kur mes pereiname? Tai perėjimas į Dievo vaikų laisvę.

Šv. Mišios yra sandora, Naujosios sandoros pokylis. Tai susivienijimas su Kristumi ir su savo broliais: dar nesame iki galo, bet tampame esančiais vienybėje.

Šv. Mišios yra auka. Šv. Mišiose Kristaus auka yra sudabartinama. Kokiu būdu? Jėzui, kaip Dievui, laiko sąvoka neegzistuoja: jam nėra vakar ir šiandien. Jam visada yra dabar. Laužydamas duoną Jėzus žinojo, kad atiduoda – iš esmės – patį save. Jo, kaip Dievo, nukryžiuojamas įvykęs ir turi padarinius visiems laikams. Jėzus sako: jūs atpažinsite, priimsite mane. Dievas yra išgyvenantis savo buvimą čia ir dabar su visa kančia ir prisikėlimu. Tai Dievo

norėtas, pažadėtas būdas atiduoti save. Kodėl? Duona tampa kūnu, kuri atiduodama už mus. Vynas tampa krauju, kuris išliejamas už mus. Auka – įsamenintas Dievo kalbėjimas žmogui dėl jo gyvenimo konkretumo. Žmogui reikia užčiuopti, pajauti – tokio sąlyčio, kuris garantuotų absoliutų konkretumą. Kita vertus, jau čia, žemėje, esame Dievo karalystė, tik to nepajėgiam suvokti, nes esame pažėisti nuodėmės. Esam jau Dievo karalystė ir dar ne. Kovą už Dievo karalystę mums reikia užbaigti iki galo, pasiekti didžiausią vienybę su Dievu, aukščiausią asmeninį santykį su juo, didžiausią laimę. Tam Dievas peržengė, paaukojo save, kad ten, kur yra nuodėmė, tos nuodėmės nebeliktų.

Šv. Mišios yra pokylis. Koks jis? Jėzus atsisėda prie stalo su savaisiais. Duoda jiems maisto ir gėrimo – t. y. duoda patį save. Tuo pabrėžia: ne duodamas maistas ar gėrimas yra gyvybė, bet jis pats yra gyvybė (plg. Jn 15, 5). Drauge čia svarbus eschatologinis, t. y. galutinio išsipildymo, momentas: Dievas realiai, iš esmės yra su mumis, kad

atvestų mus pas save, mūsų gyvenimą padarytų prasmingą. Šis Mišių pokylis primena Dievo Sandorą prie Sinajaus kalno ir kitas sandoras. Ir tai yra labai žmogų guodžiantis dalykas.

Šv. Mišių išgyvenimu turime augti, neišsigašdami šiandienio jų suvokimo. Ne vienas pasako, kad pasimeldus asmeniškai palengvėja, o šv. Mišiose tik dalyvaujama. Tačiau tai nelyginami dydžiai. Turime išmokti būti su Dievu kasdien, o šv. Mišiose sujungti savo asmeninę patirtį su buvimu kartu ir su Jėzumi. O tam trukdo daugelis kultūrinių, neteisingi suprasto tikėjimo ir kiti dalykai.

Eucharistijos šventimas artina prie autentiško savęs suvokimo, kuris kyla iš prasmingiausio klausimo: kas aš esu? kam esu? Apibrėžimu „aš esu krikščionis“ prasideda identiteto augimo kelionė. Švęsti Eucharistiją – tai išgyventi, kad aš esu Dievo karalystės narys su kitais jos nariais, kurie semiasi jėgų ir drąsos iš asmeninio autentiško Dievo mums atiduoto buvimo. Eucharistinis buvimas kviečia: esate Dievo karalystės dalyviai, esate čia ir dabar pakviesti išgyventi vienybės, pakviesti priimti tą įtampą tarp to, kas esame, ir to, kuo

būti esame pašaukti. Per šv. Mišias sakome: Viešpatie, nesu vertas. Bet kokio Viešpaties meilė ir galybė, kad jis asmeniškai ateina ir padovanoja save!

Eucharistinis buvimas neleidžia būti bet kaip šiandienoje, kurioje gau su sutrikusių tarpusavio santykių, vertybių, nebematoma savo gyvenimo perspektyvos, nejaučiama atsakomy-

bės prieš Dievą. Kiekvienose Mišiose jis priverčia klausti savęs: kas aš esu? Tai tapatumo ieškojimas vis giliau išgyvenant save kaip Dievo kūrinį, kuriam Dievas padovanojo patį save, – šitai turi atvesti mus į šv. Mišias. Atvesti žinojimas: Dieve, tu tikrai mane myli, nori per mane daryti darbus, duodi man tokius pat netobulus brolius ir seses kaip uždavinį būti kartu, kad susitiktume pas tave. Šis Eucharistinis šventimas – tai viso buvimo žemėje keitimas ir aiški nuoroda į amžinybės išgyvenimą jau čia ir dabar. Taigi Viešpats kviečia mus į vis gilesnį asmeninį ir bendruomeninį santykį.

Šv. Mišios leidžia nuolat augti. Atename į jas išgyventi didžiausios vienybės su Dievu, gydyti santykių, nusiųteikę priimti didžiausią dovaną – dalyvauti Dangaus karalystės pokylyje. Šv. Mišios yra mums gyvenimo uždavinys: turime švęsti čia, o išėję į pasaulį drąsiai būti, nepritrūkti vilties: Jėzus yra mūsų gyvybė ir jis mus keičia.

Reikštis kaip sąmoningiems krikščionims ir aktyviems piliečiams

Ištraukos iš karinių oro pajėgų kapeliono kun. dr. Virginijaus VEILENTO konferencijos 2008 m. rugsėjo 9 d. švenčiant Lietuvos kariuomenės šventę Šiluvoje

Katalikų Bažnyčios katekizmas mus moko, jog tai, ką katalikų tikėjimas skelbia apie Mariją, remiasi tuo, kas tikima apie Kristų, o tai, ko šis tikėjimas moko apie Mariją, savo ruožtu nušviečia tikėjimą į Kristų (KBK 4487). Kalbėdami apie Mariją, mes ne tik nepaliekame nuošalyje Kristaus, bet dar labiau įsigiliname į jo gyvenimo ir mūsų išganymo slėpinius.

Šiandienės katechezės tema parinkti Marijos žodžiai Galilėjos Kanos vestuvių rengėjams ir patarnautojams: „Darykite, ką tik jis jums lieps.“ Marija nesako daryti, ką ji liepia, bet: „Darykite, ką tik jis jums lieps.“ Tuos pačius Marijos žodžius savo homilijos temai buvo pasirinkęs ir popiežius Jonas Paulius II prieš penkiolika metų čia, Šiluvoje, kalbėjęs: „Bažnyčia žvelgia į Mariją, kurioje mato Motiną ir Pavyzdį. Į Mariją šiuo reikšmingu savo istorijos metu su pasitikėjimu gali žvelgti ir Lietuva. Švenčiausioji Mergelė žino tikruosius ir svarbiausius naujam gyvenimui atgimusios Tautos rūpesčius.

Kaip Kanos vestuvių dieną, taip ir dabar ji mus kreipia į Kristų: „Darykite, ką tik jis jums lieps“ (Jn 2, 5).

Šiandien čia, Šiluvoje, Marijos apsiųreškimo jubiliejų švenčia kariuomenės žmonės – kariai ir karininkai, kartu su jais partizanai, šauliai, savanoriai.

Kaip mes atsiliepiame į Marijos raginimą daryti tai, ką tik Kristus liepia? Kaip suprantame, ką jis mums liepia?

<...> Kaip jau minėta, Bažnyčia, pasukusi atsinaujinimo keliu po Vatikano II Susirinkimo, jau daugiau nei 4 dešimtmečius itin stengiasi paskatinti aktyvų pasauliečių įsitraukimą į bažnytinį gyvenimą. Ne išimtis ir kariuomenės Ordinariatas, savo juridiniu statusu prilygstantis vyskupijai ir drauge su visa bažnytine bendruomene besistengiantis vykdyti gausius Magisteriumo raginimus šioje srityje. Kariuomenės žmonės, kaip ir visi kiti mūsų visuomenės nariai, yra veikiami tų pačių procesų, neišvengiamai paliekančių padarinių kiekvieno žmogaus dvasioje. Tai sakdamas turiu galvoje vadinamąjį nukrikščionėjimą, pasireiškiantį įvairiose gyvenimo srityse – pradedant šeima ir baigiant profesinės veiklos aplinka. Todėl ir įvardijau kaip didžiausią sielovados prioritetą krikščioniško požiūrio į gyvenimą ir į žmogų formavimą. Daug žmonių turbūt yra pamiršę, kad mūsų šiandieninė demokratinė valdymo forma ir socialinės rūpybos sistema yra kilusi iš daugelio nuostatų, kurias sudėję draugėn galėtume apibrėžti kaip

krikščionišką požiūrį į žmogų, savo ruožtu susiformavusį ilgame ir sudėtingame procese, sulydžiusiame į vieną visumą krikščioniškas nuostatas vienu ar kitu klausimu.

Žinome, kad demokratija yra visų piliečių atsakingas dalyvavimas bendrame gėryje, derinant teises ir pareigas. Nesunkiai pastebime, kad gerovė

žlunga tose visuomenėse, kur neatsakingai naudojamos socialinės padėties teikiamomis garantijomis ir privilegijomis. Krikščioniško požiūrio į žmogų formavimas ir savęs suvokimas mąstant tomis pačiomis kategorijomis, tampa moraliniais ir etiniais imperatyvais, padedančiais išvengti negerovių ir nukrypimų.

Nenorime būti monopolistais ar kam nors per prievartą piršti krikščioniško požiūrio į žmogų, tačiau stengiamės išryškinti, kad visuotinis išganyimo pasiūlymas Kristuje ir visuotinis žmogaus orumas yra labai glaudžiai susiję. Kristus vienodai rūpinosi vyrais ir moterimis, turtingais ir vargšais, jaonais ir senais. Jo veikime apleistieji ir išstumtieji už visuomenės ribų patirdavo ypatingą dėmesį.

Drįstame teigti, kad netgi tos pozicijos, kurios deklaruoja savo priešingumą krikščioniškam požiūriui į žmogų, tam tikra prasme statomos ant krikščioniško pamato. Mes turime pripažinti, kad susiformavo alternatyviniai ar net priešingi krikščioniškam požiūriui į žmogų principai, ir tai neretai dėl to, kad krikščionių gyvenime sunku buvo atpažinti krikščionybę

dėl elgesio nenuoseklumo, dėl nepakankamo išsigilinimo į šiandien apmąstomą Marijos raginimą mums: „Darykite, ką tik jis jums lieps.“ Mes, krikščionys, pripažįstame, jog kaip bendruomenė amžių bėgyje neišvengėme klaidų, tačiau atskaitos taško nepraradome. Juo visad buvo Kristus ir jo begalinė meilė žmogui.

Mes, kaip tikintys krikščionys, atliekame niekuo nepakeičiamą tarnystę, kai savo aplinkoje – visuomenėje ir kariuomenėje – iškeliamie viešumon visą ir visapusią krikščionišką požiūrį į žmogų, kai nebijome savo pozicijų apginti diskusijose, kai tole-

rantiškai žiūrime į kitaip mąstančius ir besielgiančius. Mes suprantame, kad tebeegzistuoja ir vergovė, ir prievartinis darbas, kad žmonės išnaudoja vienas kitą, kad net valstybės savo įstatymais įteisina priespaudą ir diskriminaciją. Tačiau tai tik dar labiau didina mūsų suvokimą, koks didžiulis paveldas patikėtas mums ir kur glūdi mūsų dvasinės ir kultūrinės šaknys. Taigi krikščioniškas požiūris į žmogų ugdo mūsų atsakomybę ir skatina reikštis

kaip sąmoningiems krikščionims ir aktyviems piliečiams.

Kaip kitus prioritetus šiandieninėje kariuomenės žmonių sielovadoje galima paminėti šeimų pastoraciją, į kurią įeity ir rūpestis vaikais vasaros atostogų metu, karių rengimą į krikščioninimo sakramentams, pilietiškumo ugdymą ir panašią veiklą. Galime drąsiai tvirtinti, kad šie sielovadiniai prioritetai remiasi krikščioniško požiūrio į žmogų formavimu ir ugdymu bei tų principų įgyvendinimu kasdienybėje. Tai konkrečios kasdienės pastangos daryti visa, ką Kristus mums sako.

Šiandien čia, Šiluvoje, Marijos apsi-reišimo jubiliejų švenčia ne tik kariai ir karininkai, partizanai, šauliai ir savanoriai, bet ir Lietuvos politikai, valdininkai, verslininkai, darbininkai, žemdirbiai ir žiniasklaidos darbuotojai. Nors nesurasime kokios nors bažnytinės institucijos, specialiai besirūpinančios politikų ar valdininkų, verslininkų ar žiniasklaidos darbuotojų sielovada, tačiau netrūksta Bažnyčios nubrėžtų gairių, kurių laikantis galima įvykdyti Dievo Motinos prašymą ir priesaką: „Darykite, ką tik jis jums lieps.“

<...> Visi mes – šiandienos kariai ir laivės kovų dalyviai, verslininkai – darbdaviai ir darbininkai, valdininkai ir žiniasklaidos darbuotojai buvome kviečiami čia Šiluvoje paminėti Švč. Mergelės Marijos apsi-reišimo 400 metų jubiliejus ir išgirsti jos kvietimą bei priesaką: „Darykite, ką tik jis jums lieps.“ Dabar mūsų eilė savo gyvenimu įrodyti, kad išgirdome ir supratome, ko Jis, mūsų Viešpats, nori iš mūsų ir ką liepia mums daryti.

Atpirktujų Motina, įsikurk savo vaikų namuose

Parengta pagal kun. Kazimiero BRILIAUS MIC konferenciją Šiluvoje
2008 m. rugsėjo 10 d.

Sunki Bažnyčios užduotis – parsivesti Švč. M. Mariją kartu su Sūnumi į namus, į kiekvienos šeimos kasdieną.

Dar tebegalime džiaugtis, kad senelių namų kasdienoje nestokojama Švč. M. Marijos. Jai meldžiamasi, stojama į jos Rožinio draugijas, tebekruta Gyvojo rožinio būreliai ir panašios, daugiau ar mažiau organizuotos grupės prie parapijų, vienuolynų. Ta pati jos mylėtojų armija tebemoka ir jos titului skirtų giesmių, maldų, nemažai įvairių pamaldumo Švč. M. Marijai būdų. Pastebimai gausesnė yra ir su Marijos titulais siejami atlydai. Vyresnioji karta tebėra pavyzdys tų, kurie parsivedė Švč. M. Mariją į namus ir priėmė į savo religinę ar net ir buitinę namų kasdieną.

Šiuose atlyduose taip iškilmingai ir su gausiomis maldomis, puošnia liturgija tariamas Švč. M. Marijos vardas, minimi jos titulai. Galima nesunkiai nuspėti, jog ir kitais metais čia ar kitoje jos vardo ar titulo šventovėje bus sėkmingai pakartotas panašus renginys. Šioje didybėje, šioje grožybėje, maldų gausybėje tebetūno Jėzaus nuo kryžiaus duoto pavėdimo užduotis: parsivesti Dievo Sūnaus Motiną į savo namus, į savo šeimą, į kasdienį šeimos gyvenimą. Pagarbinę jos vardą, apgiedoję titulus, sužavėti jos motinystės ir šventumo bei lydimi Šiluvoje išmelstų malonių, ryžkimės apgyvendinti ją ne tik močiutės maldaknygėse, paveikslėliuose, bet ir bręstančių paauglių religingume, būsimųjų žmonių skaitume, motinų religingume, vyrų tėvystėje, sužadėtujų meilėje.

Tai, kad krikščioniškosios teologinės tiesos, sakramentinė Bažnyčios tikrovė per marijinę teologiją, liturgiją, pamaldumą pasiekia Lietuvą ir įgauna katalikiškos kultūros bei dvasingumo formą, suvešėjo joje nuo viduramžių iki XX a. pradžios bei atlaikė XVI a. visą Europą

suskaldžiusią reformaciją, yra istorinė Dievo dovana ir Bažnyčios bei tautos pastangų vaisius.

Tai, kad XX amžius su savo agresyvia bedievybe sukūręs Dievą ignoruojančią kultūrą tikisi, jog daugiau nei 600 m. amžiaus krikščionybė Lietuvoje pasiliks tik kaip istorija muziejuose – irgi tiesa. Tikrai daug valstybinių pastangų ir vilčių sudėta puoselėjant muziejinę, kultūrinę krikščionybės formą bei viliantis, jog tik muziejuose jina ir pasiliks.

Tai, kad Švč. M. Marija, prieš 2000 m. patikėta mums tokiais nepaprastais žodžiais: „Moterie, štai tavo sūnus!“ (Jn19, 27) ir atėjusi prieš 600 m.

į mūsų protėvių namus, padarė juos ir Dievo Sūnaus namais – istorinė tiesa.

Tai, kad šiandieninis sūnus – Jonas ar Petras, kurį Jėzus perduoda Marijai kaip motinai, išdrįs ją parsivesti į savo šeimos, namų kasdieną, o tokie namai taps dorybės, skaistumo, tikėjimo, meilės namais – irgi tiesa.

Dievo Sūnaus Motina, visų atpirtųjų Motina, užėik į mūsų, savo vaikų, namus, nuskaistink mūsų širdis, išblai-vink mūsų protus, padaryk juos Dievo Sūnaus buveine!

Būkite pripildyti Viešpaties paguodos!

Parengta pagal kun. Ričardo BANIO konferenciją 2008 m. rugsėjo 12 d.
švenčiant Ligonių ir medicinos darbuotojų šventę Šiluvoje

Dievo Motinos solidarumas

Išgyvendami Šiluvos Motinos apsi-reiškimą jubiliejinius momentus, esame ypač skatinami išgyventi ir vieną iš pačių reikšmingiausių Švč. Mergelės Marijos bruožų – solidarumą su vargs-tančiais ir stokojančiais.

Šis bruožas atsiskleidžia ne vien apaštalo Jono evangelijos pasakojime apie Kanos vestuves (plg. Jn 2, 1–12) ir ne tik Marijos tapimo visų mūsų Mo-tina momente ant Golgotos kalno (plg. Jn 19, 25–26). Jos solidarumas su Die-vo tauta pastebimas ir paskutinėje Bib-lijos knygoje – Apokalipsėje. Marija kaip didingas dangaus ženklas ir esanti su kovojančiais prieš slibiną. (plg. Apr 12, 1–18). Šioje galutinėje savo Sūnaus

kovoje Marija nelieka nuša-lyje, bet, pasi-reikšdama kaip naujoji Ieva, yra sutrynusi Blogio gyvatei galvą.

Šventajame Rašte nėra daug medžiagos apie Marijos gyve-nimą, veiklą. Mažai turime pacituotų jos žodžių. Tačiau ir tas biblinės me-džiagos apie Mariją kuklumas mums paliudija Dievo Motinos didingumą, kuris kaip tik ir padaro Mariją pana-šią į Dievo mažutėlius, Jo akivaizdoje išaukštintus (plg. Lk 1, 52).

Bene pats akivaizdžiausias Marijos solidarumo su Dievo mažutėliais pavyzdys – nemažai esančių Dievo Motinos apreiškimų vietų, tarp jų – ir Šiluva.

Kiekvienas Mergelės Marijos apsi-reiškimas buvo ir yra ne tik priminimas žmonėms apie *Dievo Sūnaus centriškumą*, bet ir konkretus Dievo Sūnaus malonės veikimas per savo Motiną. Tiek Šiluvoje, tiek Lurde ar Fatimoje, Dievo Motina savo Sūnaus vardu sutraukia minias žmonių, ieškančių paguodos, stiprybės ir išgijimo. Ir čia per Mariją veikianti Dievo malonė pakeičia žmogų iš *senojo į naująjį*, atgimusį Kristuje.

Mūsų tautos filosofas Antanas Maceina Marijos solidarumą ir užtarimą prilygina „žmogaus išterpimui į Viešpaties planų vykdymą“.

Kitaip sakant, Marija atstovauja žmogaus dalyvavimui Dievo veikime sprendžiant savo paties ir kitų problemas. Iš šis dalyvavimas Mariją padaro *visų malonių tarpininke*.

Todėl Dievo Motinos apsi-reiškimo vietos yra ypatingos ne vien kaip Dievo malonių veikimo vietos, bet ir *tikėjimo mokyklos*, žmogaus dvasinio gyvenimo *rekolekcijos*, vedančios per gyvenimo apmąstymus, per dvasinį ir fizinį išgijimą į visišką žmogaus atsivertimą – per Mariją į Dievą kaip išganymo garantą.

Labai norėtūsi, kad ir šis jūsų dalyvavimas jubiliejiniuose atlaiduose

būtų kaip gyvenimo rekolekcijos, parodančios, kad Dievo Motina jautriai išgyvena kiekvieną jūsų bėdą, kiekvieną negalią, kiekvieną dvasinio ar fizinio kentėjimo akimirką.

Bažnyčia kaip išganymo atjautos nešėja

Gimdama iš Kristaus slėpinio, Bažnyčia tampa ne tik mistiniu Kristaus Kūnu, bet ir Jo misijos tęsėja. Šioje misijoje Bažnyčia neapleidžia ir buvimo šalia vargstančių ir sergančių žmonių. Jau pirmosios krikščionių bendruomenės rūpinosi, kad Gerosios naujienos skelbimas būtų vykdomas per žmogaus išlaisvinimą iš įvairių formų priespa-

dos. Apie tai mes galime daugiau paskaityti Apaštalojė darbų knygoje.

Bėgant amžiams ir nežiūrint daugelio sunkumų, su kuriais istorijos vingiuose susitikdavo Bažnyčia, Kristaus atjautos ir padrąsinimo dvasia ypač stiprėjo daugelio pašvęstojo gyvenimo bendruomenių veikloje. Jau nuo viduramžių pašvęstojo gyvenimo bendruomenėse ligų, negalios bei skurdo paliesti žmonės gaudavo bent minimalią pagalbą. Bėgant amžiams, *evangelinės atjautos dvasia* tiek vienuolynuose, tiek visoje Bažnyčioje įgavo progresuojantį pagreitį, kurio ritmą galime pamatyti ir mūsų dienomis. O viskas prasideda nuo artimo meilės kupino žvilgsnio, kuriame slypi gydanti Viešpaties šypsena. Ligos ar negalios paliestam žmogui Bažnyčia yra visada pasirengusi padėti, pradedant teikiamu Ligonių patepimo sakramentu ir baigiant paguodos ir padrąsinimo žodžiu, kurio reikia ir invalido ratukuose sėdinčiam žmogui, žilagalviam seneliams bei jaunuoliui, dažnai pasiklydusiam gyvenimo labirintuose. Tokio žodžio reikia ir tiems, kas stovi ant mirties slenksčio.

Šventasis Tėvas Benediktas XVI, kartu su visa Bažnyčia švęsdamas Ligonių dieną, ne kartą yra paraginęs visus geros valios žmones, ypač atsakingus už visuomenės valdymą, kad kiekvienam būtų garantuota teisė į sveikatą ir jos priežiūrą, „realizuoti teisingas socialines politikas, kurios galėtų panaikinti daugelį ligų priežasčių ir deramai pasirūpinti mirštančiais bei tais, kuriems mediciniškai jau nebegalima padėti. Jei neįmanoma suteikti pagalbos, tai įmanoma sukurti sąlygas, kurios leistų žmogui ligą ar mirtį sutikti oriai. Reikia paliatyvinių slaugos centrų, kuriuose padedama ne tik mediciniškai, bet ir žmogiškai bei dvasiškai. Tai yra kiekvienam žmogui priklausanti teisė ir kiekvienas ją turime ginti“.

O kad šiuos žodžius girdėtų ne vien krikščionys, bet ir visi geros valios žmonės! Ne tik girdėtų, bet ir įgyvendintų, kad mūsų modernioje visuome-

nėje, kurioje dažnai bandoma neleisti Bažnyčiai išreikšti savo nuomonės, žmogus – pagyvenęs ar net ir su negalia ir liga – nebūtų nurašytas kaip sendaiktis. Dievui ir Bažnyčiai nėra nereikalingų žmonių. Garbingasis Dievo tarnas popiežius Jonas Paulius II, 1999 metais, rašydamas savo nuostabų laišką pagyvenusiems žmonėms, sako: „Vyresnieji žmonės padeda mums išmintingiau žvelgti į žemiškuosius įvykius, nes gyvenimo nepastovumai suteikė jiems žinių ir subrandino juos. Jie yra kolektyvinės atminties sergėtojai, todėl turi ypatingą privilegiją perteikti vertybes ir bendrus idealus, kurie yra visuomenės gyvenimo pagrindas“ (Popiežius Jonas Paulius II, Laiškas pagyvenusiems žmonėms, 1999).

Įsiklausydami į Kristaus vietininkų ir visos Bažnyčios balsą, nebūkime abejingi tiek garbingo, tiek jauno amžiaus žmogaus skundui. Pasauliui šiuo metu labai reikia ne teorijų, ne mitinguojančių ir tuščiakalbiškų idėjų, bet liudytojų ir jų konkretumo. Bažnyčia nori, kad mes būtume jos rankomis, jos kojomis ir mylinčia širdimi. Taip mes galėsime liudyti Kristų, kiekvieno atgaivą, kiekvieno prisikėlimą.

Mūsų keliai tebus sujungti į vieną kelią – Kristų

Kauno kunigų seminarijos klieriko Nerijus ŠMERAUSKO, aplinkraščio „Šiluvos žinia iševijoje“ redaktoriaus, liturginė katechezė 2008 m. rugsėjo 15 d. prieš pagrindines pamaldas Šiluvoje švenčiant Padėkos šventę su pasaulio lietuviais

Kad atsirastume šiandien Šiluvoje, visi turėjome nukeliauti tam tikrą kelią, vieni labai ilgą – iš kitų šalių, kiti trumpesnę – pačioje Lietuvoje. Prisiminkime, kaip kelionėje besikeičianti aplinka ir kelio kryptis leido mums keistis, būti užkalbintiems, susitikti ir padaryti sprendimus.

Prieš keturis amžius Motina Marija buvo toji, kuri Šiluvos krašto gyventojų kelyje tapo lemtingu ženklu. Anuomet žmonės susirinko aplink pranašiską Marijos žodį, ištartą nuo laukų akmenų. Įsiklausymas ir to žodžio vykdymas per keturis šimtmečius ir šiandien mums leidžia drauge su Marija susiburti apie Kristų, gyvą jį Dievą – mūsų asmeninio gyvenimo ir Bažnyčios pamatinį akmenį. Dievo Motina tuomet apsireiškė – pasirodė ir prakalbo, kad Kristus galėtų apsireikšti, ateiti, kalbėti ir būti su mumis šventijoje Eucharistijoje ir gyvenime.

Tuoj švęsime Eucharistijos Auką – priimsime Dievo žodį ir Kristaus kūną. Tai mūsų atminties valanda mums priminti, kas esame ir turime būti Kūrėjo paveiksle – į jį panašūs. Dievas svajoja

apie savo kūrinių, apie žmogų, nuolat mus kalbina. Esame privilegijuota gentis, išrinktoji žmonija, kuriai Viešpats siunčia savo žodį, savo laišką ir patį save.

Į Mišių šventimą niekada neateiname tokie patys ir niekad neišeiname tokie patys. Į Šiluvos šventovę niekad neatvykstame ir neišvykstame tokie patys. Dievas mus perkeičia savo žodžiu, maitindamas savo kūno ir kraujo dvasiniu maistu. Mums save duoda, kad taptume vis panašesni į save atiduodantį Kristų, kad vis labiau taptume Kristumi pasaulyje.

Žodis, kūnas ir veiksmas Mišiose yra svarbiausi mūsų žingsniai. Priimdami Dievo žodį kaip maistą gauname užduotį kitiems jo žodžius kalbėti, priimdami Kristaus kūną – kitiems tapti Kristumi, gyvenime savo konkrečiais veiksmais daryti tai, ką Kristus kalbėjo ir darė.

Šiandien Šiluvoje Padėkos diena. Už daug ką turime dėkoti. Dievo Motinai – už jos žodį nuo akmens, už krikščioniškąjį katalikišką tikėjimo paveldą, už savo šventąjį Krikštą ir Eucharistiją. Mūsų tėvynė Lietuva vėl laisva ir nepriklausoma. Už šį laisvės atgavimo stebuklą nepajėgsime atsidėkoti Dievui ir Jo Motinai, Šiluvos Marijai. Bet galime šią padėką padaryti regimą savo tarpusavio bendryste, atsivertimu ir darbais, atsakingos laisvės pareiga. Visa, ką turime,

kaip kūriniai esame gavę iš Triasmėnio Dievo nusizėminimo ir pasidovanojimo. Savo dėkojimu, Dievo garbinimu galime tik pripažinti jo besąlygišką došumą, juo gėrėtis, džiaugtis ir išlikti ištikimi jam, kaip vienintelei atramai, ir skausmuose, ir džiaugsmuose.

Tuoj žengsime į Eucharistijos bendrystę, kad vėl iš naujo išgirstume Kris-

taus rūpesčio kiekvienu žmogumi patvirtinimą. Kiekvienas stosime Dievo ir vieni kitų akivaizdoje. Būdami eucharistiniais žmonėmis patvirtinsime savo pažadus ir ištikimybę. Atnaujinsime pareigą, kuri privalo būti vaisinga kasdienoje: visuomenės, politikos ir ekonomikos, pagarbos ir teisingumo reikaluose. Iš lobyno Dievo žodžio, kurį šiandien išgirsime, įsidėkime į širdį ir atmintį bent dvi tris konkrečias mintis ir įsipareigokime jas įvykdyti, padaryti

matomas savo gyvenime. Tai mūsų pareiga, kad per Mišias skelbiamasišminties žodis ir mums duotas Kristaus kūnas taptų veiksmu mūsų kasdienos žingsniuose.

Čia, Šiluvoje, per dešimtį Jubilėjaus dienų su žmonėmis meldėsi pati gamta, saulėtekliai nuo ryto mišių iki saulėlydžio per vakaro mišias aikštėje. Nuo rytų lig vakarų visa, kas gyva, šlovina Kristų. Mes, žmonės, esame apdovanoti, nes visos kūrinijos maldą galime pakylėti Dievop. Ypač per savo gyvenimo ženklus – duoną ir vyną. Per duonos šventumą visa kasdienybė įgauna prasmės ir tikrumo. Per vyno dovaną Dievas dovanoja džiaugs-

mą. Šie du kasdienos ženklai, žemės ir žmogaus darbo vaisiai, tampa Kristaus kūnu ir krauju dėl žmogaus gyvenimo amžinybėje.

Su Šiluvos Motina šiandien stovime po mirties ir prisikėlimo kryžiumi, žengsime paskui jį prie Žodžio ir Kūno stalo, nes be Dievo visuomet esame dvasia tušti ir alkani. Maldos, giesmės, mūsų ėjimas, stovėjimas, klūpėjimas, žodis – kaip ir kvapnūs smilkalų dūmai šią Padėkos dieną tepakylėja mus prie Dievo ir vieni kitų. Visi keliai, kuriais šiandien atkeliavome į Šiluvą, Dievo ir mūsų Motinos Marijos mokykloje tebus sujungti į vieną kelią, tiesą ir gyvenimą Kristuje.

Šv. Mišios iš Šiluvos bazilikos – tarptautiniu „Marijos radijo“ tiltu

Lapkričio 29 d. vakare iš Šiluvos per *Marijos radiją* buvo tiesiogiai transliuojamos šv. Mišios į 50 pasaulio šalių, kuriose veikia pasaulinė MR stočių šeima (aprepianti apie 500 mln. gyventojų). Šv. Mišias Šiluvos bazilikoje celebravo ir homiliją pasakė arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Giedojo Kauno sakralinės muzikos mokyklos „Pastoralės“ ir „Giesmės“ jungtinis choras. Pamokslas buvo verčiamas į pasaulio šalių kalbas, tad žinią apie Lietuvą bei Šiluvą girdėjo įvairiuose kampeliuose išsibarstę tos pačios Dievo vaikų šeimos nariai.

Per pamokslą arkiv. S. Tamkevičius pasibaigusį Švč. M. Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400 metų Jubiliejų aptarė kaip ypatingą įvykį, paskatinusį apmąstyti Švč. M. Marijos vaidmenį ne tik pavienio tikinčio žmogaus gyvenime, bet ir visos tautos istorijoje. Ganytojas pabrėžė lietuvių dėkingumą Dievo Motinai už nuolatinę jos globą istorijos sunkmečiais, kuris išreiškiamas puoselėjama Šiluvos šventove, aplankyta ir popiežiaus Jono Pauliaus II. Kaip neatskiriama lietuvių kataliko gyvenimo dalį arkivyskupas pristatė Rožinio maldą, kuriai skirti naujieji kopyltstulpiai Šiluvoje.

Mes visi dalijamės ta pačia Motina

Parengta pagal ses. Ignės MARIJOŠIŪTĖS MSV konferenciją Šiluvoje 2008 m. rugsėjo 15 d. švenčiant Padėkos šventę

Visi esame girdėję Evangelijos pagal Joną žodžius: „Štai tavo motina!“ (19, 27) ir ypač per gavėnią, kai skaitome Viešpaties kančią. Šiuos žodžius priimame tarsi rūpestingo Sūnaus meilės ir pagalbos išraišką savo Motinai. Sūnui, jau esančiam mirties akivaizdoje, svarbu, kad Motina būtų pasirūpinta. Jėzaus kančioje Marija yra prie pat jo kojų. Ką šiais žodžiais Jėzus norėjo pasakyti? Kaip mums suprasti evangelisto Jono žodžius?

Jėzaus viešojo gyvenimo pradžioje pirmasis Dievo ženklas, duotas per jį, buvo Kanos vestuvės, kuriose vanduo pakeistas vynu. Jėzus atsiliepė į Marijos raginimą padėti žmonėms sakydamas: „O kas man ir tau, moterie?“ (Jn 2, 3). Marijai ištais žodžiais prasi-dėjo Jėzaus viešasis gyvenimas. Jėzus pradeda veikti kaip Išganytojas ir Gelbėtojas, ateina ten, kur spraga ir trūkumas, kur nuodėmė ir nusigrėžimas nuo Dievo, jo neatpažinimas.

Prie Jėzaus kryžiaus girdime tuos pačius žodžius Marijai, kuri lig šiol matė, stebėjo jo gyvenimą, bet nebuvo jo veikimo dalis. Dabar, šio veikimo pabaigoje, kai išganytas jau užtikrintas, kai meilė tobulai įrodyta, žvelg-

damas mirčiai į akis Jėzus tarsi sako: „Moterie, štai tavo sūnus, o štai žmonija. Tavo rankose – mano misija, misija melstis už žmones ir vesti juos prie manęs.“

Iš tikrųjų Evangelija pagal Joną atskleidžia vientisą, neatsiejamą Marijos vaidmenį išganyto istorijoje. Kaip Marija per Kanos vestuves davė ženklą kreiptis į Jėzų, taip dabar Jėzus duoda ženklą kreiptis į Mariją kaip į budinčią, prižiūrinčią ir besirūpinančią savo vaikais Motiną. Žodžiais „Štai tavo motina!“ Jėzus nurodo Marijos vaidmenį – sustiprinti jo veikimą, padėti mums tapti maloningojo jo veikimo dalimi. Marija mums duota kaip Motina. O santykis su motina pats giminiškiausias ir intymiausias. Dievo Motina mums yra toji, kuriai esame svarbūs, toji, kuri dėl mūsų budi, toji, kuri už mus meldžiasi.

Turbūt ne sykį esame mąstę, ypač per gavėnią, su koku skausmu Marija turėjo būti šalia kenčiančio ir mirštančio Sūnaus. Anksčiau Marija stebėjo Jėzaus veikimą iš tolo, nebuvo jo dalis. Ji žinojo Jėzaus gyvenimą, jo mokymą, laikė visa savo širdyje. Jėzaus kančioje ji visiškai šalia, prie jo kojų. Jėzaus

žodžiais Jono evangelija mums atskleidžia, kad iš tikrųjų Jėzus kuo intymiausiai įtraukia Motiną į savo atpirkimo misiją, į išganyto užduotį. Sūnuje sutelpa visa žmonija, mes visi, Dievo tauta. Mūsų rūpesčius, spragas, netobulumus, mūsų atšalimą, pyktį, nusivylimą, prasmės ieškojimą ir netgi džiaugsmą – visa Jėzus paveda Motinai.

Netrukus po žodžių „Štai tavo motina!“ Jėzus atidavė dvasią. Viskas buvo įvykdyta. Jo meilės mums viršūnė – mums atiduota Motina. Jėzus atiduoda save ir tai, ką turėjo mylimiausia.

Marijai teko gyvenime du ją netikėtai užklupę uždaviniai. Pirmasis – angelo apreikštasis, jam klausiant, ar ji sutinkanti tapti Dievo Motina. Ji, įpratusi klausytis ir išvelgti, kur Dievas ją veda, atsakė „tebūnie“. Tai buvo pirmasis apreiškimas – nelauktas, netikėtas. Ir

po kryžiumi, irgi visai nelauktai, Jėzus skiria Marijai misiją ir praplečia jos vaidmenį: žmonija yra tavo, būk visų Motina. Ir Marija tarsi antrąkart sako „taip“: priima jai suteiktą naują motinystę.

Mes visi, būdami mokiniai, dalijamės ta pačia Motina. Marija – Jėzaus testamentas mums. Jis atidavė mums Mariją kaip savo testamentą – tai, kas turima vertingiausio ir brangiausio. Todėl esame kviečiami į asmenišką, intensyvų ryšį su ja, vaiko ir motinos santykį. Marija, kaip anksčiau Kanos vestuvėse ir prie kryžiaus, toliau atlieka savo prisiimtą vaidmenį užstoti mus asmeniškai, globoti, išmelsti mums reikalingų malonių, pakeisti mūsų gyvenimo vandenį vynu, atgaitinti tai, kas mumyse išdžiūvę.

„Kas tiki, niekada nepasilieka vienišas“

Rugsėjo 14 d., pasibaigus Šiluvos Jubiliejaus iškilimams, Jono Pauliaus II namuose buvo surengta Šventojo Tėvo pasiuntinio kardinolo Joachimo Meisnerio spaudos konferencija. Joje dalyvavo ir Tarptautinės katalikų žurnalistų spaudos sąjungos (UCIP) seminario dalyviai (skelbiama pagal „Naujojo židinio-Aidą“ 2008, Nr. 9–10 publikaciją)

Darius Chmieliauskas: Pirmas klausimas Jūsų Eminencijai: kokie Jūsų „karšti išpūdžiai“?

Iš tikrųjų iš savo kelionės į Šiluvą nesitikėjau nieko kito, ką mes čia ir išgyvenome. Būtent – Bažnyčios buvimą čia, šioje vietoje. Pirmasis Bažnyčios biblinis apibrėžimas buvo toks: „Jie buvo kartu susirinkę su Jėzaus motina Marija.“ Bažnyčia išlaiko savo autentiškumą, kai jos nariai yra drauge, kartu susirinkę su Jėzaus motina Marija. Ir iš to ji įgyja savo dinamiką, arba kaip Paulius sako, savo energiją ir savo dvasią. Apaštalinė Bažnyčia yra palaikoma dinamikos, energijos ir dvasios. Galėčiau papasakoti daug pavyzdžių ir to, ką čia šiandien išgyvenau. Paskutinytis – tai motina, kuri nešioja kūdikį po savo širdimi, ir aš jai iškart suteikiau palaiminimą, kad su kūdikio gimimu palaima ateitų į pasaulį. Man paklausus, „Ar tai yra pirmas Jūsų kūdikis?“, ji atsakė – „Ne, tai šeštas“ (juokas). Taip, tai yra Bažnyčios dinamika. Ir vyras buvo drauge su ja. Aš jam ir pasakiau, kad „Jūs turite labai gerą skonį ieškoti tokios moters ir ją surasti“. Šventoji Dva-

sia yra grožio dvasia. Tai gal tokio atsakymo ir užteks. Aš juk nenoriu čia vesti seminario apie santuoką (juokas).

Rūta Tumėnaitė: Kalbant apie Bažnyčios likimą senojoje Vakarų Europoje, sakoma, kad tuštėja bažnyčios, bet, kita vertus, pastebima, kad labai gausėja piligriminių kelionių, kurios tampa populiarios kaip niekada. Ar galėtų Jūsų Eminencija paašškinti priežastis, kodėl žmonės renkasi tokią religingumo išraišką?

Mes turėtume visą laiką saugotis politinio viską matyti juoda ir balta spalvomis. Savo Kelno arkivyskupijoje šiuo metu turime 40 naujų dvasinių bendruomenių. Kiekvienas, kuris nori, gali pasibelsti į jų duris ir sakyti: „Aš noriu bendradarbiauti su jumis.“ Ir kartais mano patarėjai man sako: „Ak, būk kritiškesnis jų atžvilgiu“, o aš atsakau, kad jeigu tų dalykų nepalaikytų Šventoji Dvasia, tai jie sunyks savaime. Bet piligrimystės plitimas, kai žmonės pėsčiomis ar kitaip atlieka ilgas keliones, idant aplankytų šventąsias vietas, iš tikrųjų yra geras ženklas. Juk pirmasis apibrė-

žimas, kuriuo pagonys pradėjo vadinti krikščionis, buvo *naujo kelio sekėjai*. O keliais reikia eiti. Ir vienintelė žmogaus kūno dalis, prigijusi specifiniame krikščionių nusakyme, yra *pedes apostolorum*, „apaštalo pėdos“. Dar ir šiandien klausimas, kurį žmonės susitikę vienas kitam užduoda, skamba ne „kaip tau sėdasi?“, o „kaip tau einasi?“ (juokas). Ir didžioji mūsų nuodėmė yra, kad mes esame tapę sėdinčia Bažnyčia. Tas piligrimystės reiškinys, kuris yra įtraukęs daug jaunų žmonių, yra tarsi antitezė mūsų įpročiui posėdžiauti Bažnyčioje, nes tai yra judėjimas, ėjimas. Netgi sakoma, kad tokios sėdinčios Bažnyčios šventieji aureolę įgyja ne aplink galvą, o kitoje vietoje... (skambus juokas).

Katarzyna Korzeniewska: Jūsų Eminencija atvykęs prisiminėte savo ankstesnę vizitą Lietuvoje 1982 m. ir, pastebėjęs, kaip nuo to laiko viskas pasikeitė, apibendrinote sakydamas, kad stebuklai yra įmanomi. Tie žodžiai buvo pasakyti tokia kontekste, kad Lietuva laukė Šventojo Tėvo. Bet Šventasis Tėvas dabar yra Lurde, ir Jūs patarėte nenusiminti ir tikėtis, kad tas stebuklas įvyks. Tai aš ir norėčiau paklausti, kuria prasme tai turi būti stebuklas, ką turėtų padaryti Lietuva, kad galėtume popiežiaus sulaukti? (juokas).

Aš nesu Viešpats ir nesu visažinis. Turite prisiminti, kad popiežius dabar gyvena 83-iusius metus, ir pasibaigus konklavai jis iš karto pasakė: „Aš tiek nekeliausiu, kiek mano pirmtakas.“ Turite prisiminti, kad dabartinis Šventasis Tėvas yra daugiau mokslininkas, jis nėra toks mobilus, kaip jo pirmtakas. Aš papasakosiu štai ką: kai kardinolas Ratzingeris sulaukė 70 metų, jis norėjo tapti emeritu, išeiti į pensiją. Jis sakė, kad joks Tikėjimo kongregacijos prefektas taip ilgai nevadovavo jai. Tad Jonas Paulius II pasikvietė mane ir pasakė: „Tu žinai, už teologinę savo pontifikato kokybę aš esu dėkingas kardinolui Ratzingeriui, tai pasakyk jam, kad jis neturi dabar manęs palikti vieno“. Tai aš ir sakau jam: „Josephai, tu

negali dabar palikti popiežiaus.“ O jis man atsakė: „Aš nenoriu išeiti išsėtis, aš tik noriu turėti laiko rašyti teologines knygas, kurios bus svarbios visai Bažnyčiai.“ Tai aš ir pasakiau: „Kai išėisi į emeritus, tada galėsi rašyti knygas.“

Toliau – vaizdelis iš konklavos. Kai išrenkamas popiežius, tai jam visi turi pažadėti savo paklusnumą. Kiekvienas kardinolas atskirai turi duoti paklusnumo įžadą. Ir man atėjus, popiežius sako: „Na, tu netikras pranašas...“; nes aš jam sakiau, kad kai taps emeritu, tai ir galės rašyti knygas (*juokas*)... Jis to nepamiršo ir pavadino mane netikru pranašu. Čia yra svečių iš Lenkijos – kardinolas Glempas, su kuriuo mes vienu metu buvome pakelti kardinolais. Ir kardinolų kolegijoje mes visada sėdime greta. Tai štai, grįžtu prie tos vietos, kai buvo duodama paklusnumo priesaika: Józefas Glempas buvo

esate Vidurio Europa, o vežimo rate yra svarbus vidurys, į kurį sueina stipinai. Daugiau nieko nežinau (*juokas*)...

Telšių vyskupas emeritas Antanas Vaičius, – kuris čia buvo neįgaliųjų vežimėlyje, jau daug metų nebuvau jo matęs, – sakė per konklavą meldėsis, kad popiežiumi būtų išrinktas arba kardinolas Ratzingeris, arba kardinolas Meisneris. Tai aš jam ir sakau, kad, vyskupe, tikriausiai esi Šventosios Dvasios draugas, kadangi iš tavo maldos Dievas įvykdė tai, kas teisinga: ne kardinolą Meisnerį, o Ratzingerį popiežiumi išrinko (*juokas*).

Bet aš žinau daug priežasčių, kodėl rusų tautybės žmonės, buvę ateistai, nusprenddami priimti krikščionybę mieliai tampa katalikais. Pirma, rusai ateistai jau nebeturi religinės socializacijos patirties. Jie ateina į stačiatikių pamaldas ir nesupranta senosios slavų kalbos. Pamaldos trunka tris valandas, jie turi

Viktor Chrul: Gal galėtumėte pakomentuoti istoriją su daktaru Haasu Rusijoje ir su tuo susijusius Stačiatikių Bažnyčios priekaištus dėl prozelitizmo? Kaip Jūs manote, ar katalikai Rusijoje užsiima prozelitizmu, nederamu būdu atvertinėja stačiatikius? Ir kokie iš tikrųjų yra katalikų ir stačiatikių santykiai Rusijoje?

Noriu pasakyti du dalykus. Pirma, prozelitizmas yra sąmoningas vienos konfesijos krikščionių verbavimas per eiti į kitą konfesiją. Tai yra preciziškas teologinis prozelitizmo apibrėžimas. Rusų Stačiatikių Bažnyčia išplėtė tą apibrėžimą, ir dabar prozelitizmu vadina net tokį reiškinį, kai Rusijoje gimęs ateistas priima katalikų tikėjimą. Tokiu būdu Rusijos Stačiatikių Bažnyčia sukuria moderniam pasauliui nesuprantamą prozelitizmo apibrėžimą, pagal kurį Rusijos teritorija yra laikoma Stačiatikių Bažnyčios kanonine teritorija, o šiandiniame pasaulyje tai yra nepriimtina. Tai yra prieš religijos laisvę. Tokiu atveju kiekvienas rusas yra pasmerktas, jeigu jis gimęs Rusijoje, tetrėti galimybę tapti tik stačiatikiu. Jis negali turėti jokio kito pasirinkimo pagal šią sampratą. Aš nežinau nė vienos parapijos Rusijoje, kuri užsiimtų prozelitizmu.

stovėti, suolų nėra, ir modernus jaunas rusas to neištveria. Dabar jie ateina į katalikų pamaldas ar mišias – galima atsisėsti, pamaldos laikomos suprantama rusų kalba, visada pamaldose sakomas pamokslas, jie atsigręžia į kaimyną per ramybės palinkėjimą, jie jaučiasi lyg šeimoje. Ir jeigu jie nuspręs priimti krikščionybę, jie priims katalikybę. Tad aš ir pasakiau patriarchui – jūs turėtumėte atnaujinti savo liturgiją. Jis atsakė: „Mes niekada to nepadarysim“. Liturgija juk yra tam tikra misijos forma, ir jeigu kalba nesuprantama... Tai yra kaip lobių skrynčia, kuri lieka užrakinta. Ir niekas nežino, kas yra viduje.

Tai pirmas dalykas, o antras – su šventuoju daktaru Haasu. Jis gyveno Maskvoje prieš šimtą šešiasdešimt metų. Jis yra kilęs iš Kelno, buvo gydytojas. Ir Maskvoje jis dirbo kalėjimų vyriausiuoju gydytoju. Kadangi jis buvo Romos katalikas, tai jį tuometinė caro valdžia nusiuntė į kalėjimus, manydama, kad jis ten neturės didelės įtakos ir neatvers nieko į katalikybę. Tai buvo laikas, kai daug rusų revoliucionierių buvo tremiami į Sibirą priverčiamiesiems darbams. Jie buvo pėsčiomis varomi nuo Maskvos iki Sibiro, surakinti geležinėmis grandinėmis. Taigi

nuėjęs prieš mane, ir matau, Glempas verkia, – manau, kad man irgi riedėjo ašaros. Ir aš klausiu jo: „Kodėl tu verki?“ Ir jis man atsakė, kad mes 500 metų turėjome tik italus popiežius. Pirmasis ne italas buvo lenkas, antras yra vokietis. Ką dieviškoji Apvaizda tuo nori mums pasakyti? Mūsų tautos yra Europos širdyje. Mes turime laikytis kartu ir neturime leisti išskiriam. Ir norėtume mūsų geruosius lietuvius priimti į tą bendriją. Aš visą laiką esu už tai, ir kai Lietuvą ir Lenkiją vadina Rytų Europa, aš su tuo nesutinku, jūs

gydytojas Haasas, užjausdamas tuos nelaimėlius, sukonstravo tokią odinį diržą, ant kurio būdavo kabinamos tos grandinės, idant metalas netrintų jiems kaklų. Ir tie diržai buvo pavadinti Haaso diržais. Jo kapas ir dabar dar išlikęs Maskvoje. Ir aš turiu truputį beprotišką viltį – norėčiau, kad šventasis daktaras Haasas būtų beatifikuotas Vatikane ir lygiagrečiai Maskvoje. Tai būtų ekumeniškas gestas. Rusai jį gerbia kaip šventą gydytoją. Prieš ketverius metus Maskvoje katalikų katedroje įvyko mokslinis kongresas, skirtas daktarui Haasui (dar buvo vyskupas Kondrusevičius Maskvoje). Buvo skaitomi moksliniai pranešimai pagal atskiras disciplinas: pranešėjai iš kriminologinės srities, iš medicinos fakulteto, buvo net trys aukšti Maskvos

Bryan Bradley: Kai Šventasis Tėvas jus paskyrė savo legatu Šiluvos jubiliejui, ar jis pasakė jums kokią nors žinią apie savo sentimentus, savo norus, susijusius su šia švente?

Turiu Jums atsakyti neigiamai (*juokas*). Jis pasakė: „Jeigu man tektų važiuoti į Lietuvą, turėtum pasakyti, ką aš turėčiau kalbėti Lietuvoje, nes tu ją geriau pažįsti“ (*juokas*). Jūs galite įsivaizduoti: aš dirbu penkiose kongregacijose kardinolų kolegijoje, ir per praėjusius 10 metų kiekvieną mėnesį tik porą dienų praleidžiu Romoje. Ir mes dažniausiai būdavome pakviečiami vakarienes pas kardinolą Ratzingerį tomis dienomis. Jis manęs klausdavo, kur tu vėl buvai šiomis dienomis (Čekijoje, Lenkijoje, Lietuvoje, Ukrainoje). Jis norėdavo detaliai žinoti, kur aš buvau ir ką

veikiau. Aš iki šiol dar nebuvau sutikęs žmogaus, kuris turėtų tokią fantastišką atmintį, kaip dabartinis popiežius.

Tai va, dabar aš būsiu pas jį poryt, antradienį vakare. Tada pakalbėsime gal prie keturių akių pusę valandos Kastelgandolfe, suvalgysime vakarienę, ir

jis paklaus, kaip buvo Šiluvoje. Ir aš jam smulkiai papasakosiu. Aš jau gavau jam knygą iš profesoriaus Landsbergio angliškai apie dvasines vertybes Europoje. Ir jis, žinoma, ją perskaitys. Aš žinau, kad dabartinis popiežius iš tiesų turėjo mažai sąlyčio su Rytų ir Vidurio Europos šalimis. Jisai nebuvo Maskvoje, nebuvo Kazachstane, Ukrainoje... Bet aš jam sakau: „Šventasis Tėve, turite galvoti apie abu Europos plaučius. Tu neturėtum kvėpuoti tik Vakarų Europos plaučiu, nes pritrūks oro. Reikia kvėpuoti ir kita plaučių puse.“ Jūs galite įsivaizduoti, kad dabartinis popiežius nėra buvęs su oficialiu vizitu Vokietijoje, nes jo dalyvavimas Kelno Pasaulinėse jaunimo dienosose prieš keletą metų nebuvo vizitas Vokietijoje, mat jaunimo dienų

šeimininkas iš tikrųjų buvo popiežius. Juk Vatikano valstybė – per maža, tad ir Jaunimo dienos organizuojamos vis kituose miestuose: tai Kelne, tai Paryžiuje, tai Sidnėjuje. Antrąkart jis buvo Bavarijoje, savo gimtinėje. Bet iki šiol jis nesurengė oficialaus vizito Vokietijoje, su Berlyno aplankymu. Ir jis sako, man jau 83 metai ir jūs, kardinolai, kai mane rinkote, tai žinojote konklavoje. Aš nesu toks kelionių popiežius, kaip mano pirmtakas Jonas Paulius II. Ir jis siunčia kardinolus vietoje savęs (*juokas*).

Kastantas Lukėnas: Pratešdamas klausimą apie piligrimystės reiškinį, norėčiau pasiteirauti, koks čia būtų iššūkis pastoracijai, nes mūsų krašte daugiau praktikuojama individuali, šeimos piligrimystė. Koks iššūkis paparinei sielovadai yra šis Šiluvos femomenas?

Teologiškai mes, Bažnyčia, bendruomenėje susirenkame į Mišias kaip pasaulinė Bažnyčia. Todėl yra meldžiamasi už vietos vyskupą, už popiežių, – tai ne užtarimo malda, nes celebrantas sako: aš aukuju tikras šventąsias Mišias, nes mes priklausome per vietos Bažnyčią vyskupijai ir toliau – visuotinei Bažnyčiai. Bažnyčioje visada yra du poliai: vietos ir visuotinė Bažnyčia. Vieną, kitą, trečią kartą per metus yra gera vietos Bažnyčiai patirti save kaip vyskupijos bažnyčią. Šiandien čia buvo susirinkę 40 ar 50 000 tikinčiųjų ir jie tarsi sunėšė į vieną vietą visos vyskupijos tikėjimą. Ir iš čia dabar su tais maldininkais tikėjimo impulsai grįš į jų parapijas ir į jų šeimas. Turime stengtis, kad tai taptų įmanoma ir Visuotinės Bažnyčios mastu. Tai ir yra Sidnėjaus jaunimo dienos – tai Visuotinės, pasaulinės Bažnyčios patirtis jauniems krikščionims. Nėra jokia religinė prabanga kartkartėmis žmonėms suteikti galimybę su viena ar kita maldininkų grupe autobusu nuvažiuoti į Romą. Idant jie savo vietinės Bažnyčios liudijimą įneštų į visuotinę Bažnyčią. Ir po to impulsus, kuriuos gauna iš visuotinės Bažnyčios, grąžintų, parneštų į savo vietinę Bažnyčią. Kai popiežius aplankė savo tėviškę Bavariją, jis pasirinko savo maldingai kelionei temą „Kas tiki,

patriarchato atstovai. Vieno pranešimo tema buvo „Šventasis gydytojas ir Kristaus kalno palaiminimai“. Kongresas buvo tikrai aukšto lygio ir nebūta jokių teologinių kontroversijų. Ir aš manau, kad išmintingi rusai patys netiki tuo prozelitizmo baubu. Mes neturime leisti įvaromi į kampa, o turime ofenzyviai, pozityviai bendrauti su rusais. Pasižiūrėkite į *Renovabis*, jie su mūsų surinktomis lėšomis padeda taip pat rusų Stačiatikių Bažnyčiai. Ir visą laiką mes teikiame savo pagalbą ekumeniškai, pavyzdžiui, remdami gatvės vaikus arba nepagydomai sergančius. Tose srityse katalikai ir stačiatikiai dirba išvien. Tad nematau jokio pagrindo teigti, kad mes užsiimame prozelitizmu. Aš to rimtai nepriimu ir rimtai į tai nežiūriu.

tas niekada nėra vienišas“. Ir tai yra jo patirtis, kai mes per Jono Pauliaus II laidotuves jo karštą iš Šv. Petro aikštės per baziliką nešėme į grotą, tai giedojome Visų šventųjų litaniją: „Kas tiki, niekada nepasilieka vienišas taip pat ir mirtyje.“ O kai po dviejų savaitių naujai išrinktą popiežių mes iš Šv. Petro bazilikos lydėjome į aikštę, tai vėl giedojome Visų šventųjų litaniją: „Kas tiki, nepasilieka vienišas taip pat ir gyvenime.“ Ir jei klebonas nori suskaičiuoti savo tikinčiuosius, tai jis turi paimti savo parapijos kartoteką ir Visų šventųjų litaniją (*juokas*). Tada susidarys realistinį savo parapijos vaizdą: „Kas tiki, niekada nelieka vienas.“ Tai yra didingas krikščionio kataliko vilties išgyvenimas.

Aš užaugau Tiuringijoje po mūsų šeimos išvarymo iš Silezijos. Mes buvome tame regione pirmieji katalikai po Reformacijos laikų. 30 katalikų tarp trijų tūkstančių netikinčiųjų. Tėnai atvykę, mes greitai laimėjome katalikų tikėjimui didelių simpatijų. Mat per visas katalikiškas šventes mes nėjome į mokyklą: sausio 6-ąją per Trijų karalių šventę arba gruodžio 8-ąją per Nekaltąjį Prasidėjimą, ir vietiniai vis sakydavo vienas kitam: „Žmogau, Katalikų Bažnyčia yra labai simpatiška religija, jie ten turi tiek daug dienų atostogų...“ (*juokas*). Mes niekada neturėjome menkavertiškumo kompleksų. Nors ir būdami maža grupė, mes žinojome, kad priklausome Katalikų Bažnyčiai, pasaulinei Bažnyčiai. Mus ištrėmė iš Silezijos tokiu prekinu traukiniu, keturias savaites buvome kelyje. Dar ir dabar ausyse girdžiu, kaip senelė pasakė: „Čia yra katalikų kunigas, vadinasi, išgyvensime.“ Kai traukinys atvyko į vietą, tas kunigas, kuris važiuo drauge, pasakė: kurie esate katalikai, ateikite, aukosiu šventąsias Mišias evangelikų bažnyčioje“, nes kitokių toje vietovėje nebuvo. Žmonės sakė: „Mes išgyvensime, nes turime kunigą.“ Iš visos širdies dėkoju Dievui ne tik už tai, kad esu krikščionis, bet ir kad esu krikščionis katalikas. Tai buvo labai geras žodis pabaigai (*juokas*).

ŠILUVOS JUBILIEJUS: PAMINĖJIMAI SVETUR

Šventės džiaugsme – drauge su Lietuva

Pasaulyje išsibarsčiusios lietuvių bendruomenės šiemet ypač aktyviai pasitiko Šilinių dienas. Kai kur jau įprasta jas paminėti parapijose, kai kur jos minėtos pirmą kartą. Tačiau visi šventusieji tai siejo su ypatingu Marijos dėmesio ženklų Lietuvai – apsireiškimo keturių šimtmečių sukaktimi ir jos šventimu Šiluvoje. Dėkinga čia ir anapus gyvenančių tautiečių širdies malda visą rudenį kilo į Viešpatį, giesme ir gražiais tautiečių sambūriais dėkota jo Motinai už nuolat užtariamus savo vaikus.

✦ Rugsėjo 7 d. popietę **Nju Briteno Šv. Andriejaus parapijoje** prasidėjo Marijos apsireiškimo Šiluvoje minėjimas. Žmonių susirinko iš visos Konektitoto valstijos. Šv. Mišioms vadovavo Hartfordo arkivyskupas Henris Mansellis, jam talkino daug kunigų ir vysk. P. Baltakis iš Niujorko.

✦ Lietuviai, rugsėjo 7 d. dalyvaujami specialiose mišiose **San Paulo Šv. Juozapo bažnyčioje Vila Zeli-noje (Brazilija)**, atšventė Šiluvos Jubiliejų. Šv. Mišioms vadovavo vyskupas D. Pedro L. Stringhinis, koncelebravo lietuvių kilmės San Paulo benediktinų vienuolyno vyresnysis D. Evangelistas Kovas kartu su lietuvių bendruomenės vikaru kun. Jonu Dielininkaičiu. Lietuvių choras papuošė Mišias. Ap-sivilkę tautiniais drabužiais jaunuoliai sudarė garbės koridorių, kuriuo buvo nešamas Šiluvos Marijos paveikslas, vėliau vyskupo iškilmingai pašventintas. Pamoksle vyskupas sakė: „Marija apsireiškia žmonijai sunkiausiomis akimirkomis, kad parodytų mums ge-

riausią kelią sugrįžimui pas Jėzų Kristų. Ir taip, per Marijos užtarimą, lietuviai galėjo vėl atrasti savo pradžios kelią – katalikybę.“

✦ Rugsėjo 7 d., sekmadienį **Šv. Pranciškaus bažnyčioje Athole – Gardner, Masačiusetas**, buvo aukojamos Mišios paminint Marijos apsireiškimą Šiluvoje. Kun. Richardas Jakubauskas, Vorčesterio Šv. Kazimiero parapijos klebonas ir naujai paskirtas Atholo apylinkės katalikų parapijų administratorius aukėjo Mišias, kurias surengė Lietuvos Vyčiai. Rugsėjo 10 d., trečiadienį Vyčiai susirinko Gardner lietuvių klube ir tęsė minėjimą prie gražaus Šiluvos Marijos altorėlio.

✦ Rugsėjo 13 d. **Kalgario Šv. Cecilijos šventovėje (Kanada)** buvo aukojamos šv. Mišios prie išstatyto per Kanadą keliaujančio Šiluvos Marijos paveikslas. Mišioms vadovavo kun. Jonas Šileika OFM. Dalyvavo apie 40 Kalgario lietuvių bendruomenės narių.

✝ Rugsėjo 14 d. **Edmontono** lietuviai sulaukė keliaujančio per Kanadą Šiluvos Marijos paveikslo, kurį atlydėjo kun. Jonas Šileika OFM iš Toronto. Jo pamokslas, prasmingas ir pritaikytas šiai šventei, ragino, kad žmonės atsinaujintų savyje ir, kad ir kokio tikėjimo būdami, prašytų Švč. M. Marijos užtarimo ir paguodos.

✝ Didžioji Šiluvos šventė **Čikagoje, Marijos Gimimo (Marquette Park) bažnyčioje**, sekmadienį, rugsėjo 14 d., buvo išskirtinė, dalyvavo Čikagos arkivyskupas kard. Francis George. Raudonais švarkais pasipuošę Matulaičio misijos tvarkdariai ištikimai talkino Marquette Park parapijiečiams. Jaunimas patarnavo Mišioms ir procesijoje. Gražiai dalyvavo jaunučiai ir moksleiviai ateitininkai, o skautai nešė vėliavas. Chorą sudarė 120 asmenų, jį (ir visą lietuvių giedojimą) gyrė Mišioms vadovavęs kardinolas.

Rugsėjo 8–13 dienomis skirtingose lietuvių parapijose t. Antanas Saulaitis SJ vedė Šiluvos Marijos novenos pamaldas.

✝ Rugsėjo 14-ąją **Melburno katalikių moterų draugija** sukviėtė melburniškius į metinį draugijos ir Šiluvos jubiliejaus paminėjimą. Jis prasidėjo iškilmingomis šv. Mišiomis. Po pietų visi rinkosi į teatro salę. Įžanginiame žodyje dvasios tėvas kun. Algirdas Šimkus pasakė prasmingus žodžius, skirtus šiam paminėjimui. Prieblandoje jausmingai buvo atliktas Akatistas, tarp giesmių perskaityta Švč. Mergelės apsireiškimo istorija.

✝ Rugsėjo 25–28 d. **Airijos lietuvius katalikus** lankė svečias iš Lietuvos mons. Alfonsas Svarinskas. Navane

aplankyta Šv. Pauliaus katalikų pradinė mokykla, vaikai apdovanoti Šiluvos Marijos paveiksliukais bei vyčiais. Vakare buvo švenčiamos šv. Mišios Šv. Onos koplyčioje ir meldžiamasi už Lietuvą. Mons. A. Svarinskas aplankė ir Korko lietuvius, su užsidegimu kalbėjo apie Šiluvos apsireiškimo svarbą Lietuvos istorijoje ir dabartyje. Vėliau Airijos lietuvių katalikų misijos kapelionas kun. Egidijus Arnašius ir garbingas svečias iš leidosi į tolimą kelią per visą Airiją iki pasienio miesto Kavano. Čia Šv. Klaros koplyčioje susirinkę tautiečiai klausėsi svečio pamokslų ir meldėsi už Lietuvą. Sekmadienį įprastu laiku tautiečiai rinkosi malda ir Šiluvos Marijos paveikslo sutiktuvėms Šv. Andriejaus bažnyčioje.

✝ Rugsėjo 14 d., sekmadienį, **Vorčesterio, Masačusetsas**, lietuviškų organizacijų sudarytas komitetas surengė Šiluvos jubiliejaus paminėjimą. Jis pradėtas procesija į **Šv. Kazimiero bažnyčią**. Lietuvių bendruomenės kapelionas kun. Ričardas Jakubauskas aukėjo šv. Mišias, koncelebravo Šv. Jono parapijos klebonas kun. Jonas Maddenas. Antroje dalyvė ses. Margarita Bareikaitė MVS papasakojo apie Šiluvos Marijos apsireiškimą. Buvo rodomas filmas. Norintys galėjo Marijos su Kūdikiu paveikslą parsinešti savaitei į namus.

✝ Rugsėjo 21-ąją lietuviai iš visos Amerikos rinkosi į šv. Mišias **Brukli-no, Niujorkas, Apsireiškimo bažnyčioje** paminėti Marijos apsireiškimo Šiluvoje sukakties. Iškilmių komiteto narė Vida Jankauskienė paaiškino, kad Apsireiškimo parapijos nariai Šilines švenčia kasmet, tačiau šie metai ypa-

tingi. Iškilnės baigėsi daugiau nei 200 žmonių malda Šiluvos Mergelėi.

✝ Spalio 12-ąją **Šv. Andriejaus lietuvių parapijoje Filadelfijoje** paminėtos jubiliejinės Šilinės. Kun. Petras Burkauskas ir parapijos komitetas pasirūpino, kad ši šventė vyktų tikrai šventiškai. Iškilmingas šv. Mišias koncelebravo Filadelfijos arkivyskupas kardinolas Justin Rigali, LVK delegatas prelatas Edmundas Putrimas ir kiti svečiai kunigai. Į šią šventę lietuviai suvažiavo net iš 3 valstijų: Delavaro, Pensilvanijos ir Nju Džersio. Kardinolas pasisveikino lietuviškai, pasidžiaugė, kad Švč. Mergelė Marija visada globojo Lietuvą, pasakė labai prasmingą pamokslą.

✝ **Šv. Onos bažnyčioje (Beverly Shores, Indiana)** kun. Antano Gražulio SJ, atvykstančio iš Čikagos, iniciatyva ir Kauno arkivyskupo metropolitito Sigito Tamkevičiaus SJ apsilankymo JAV proga spalio 24 d. čia drauge buvo švenčiamos šv. Mišios paminint Ma-

rijos apsireiškimą Šiluvoje. Susirinko daug apylinkės lietuvių bei nuolatinių parapijiečių. Šv. Mišias koncelebravo ir prel. E. Putrimas, kiti kunigai. Prelatas anglų kalba persakė arkivyskupo pamokslą mintis ir jo vardu padėjo už dalyvavimą šventėje.

✝ **Lapkričio 9 d. St. Petersburgo (Florida)** lietuviai gausiai dalyvavo didžiausiame tų metų renginyje – Šiluvos Jubiliejaus minėjime. Jo rengėjais

sutiko būti Šv. Kazimiero lietuvių katalikų Misija su vadovu kan. Bernardu Talaišiu ir komiteto pirmininku Viliu Juška ir Amerikos lietuvių klubas. Minėjimui buvo intensyviai iš anksto rengiamasi. Pilnutėlėje bažnyčioje buvo svečių amerikiečių, vietinių tautiečių ir iš tolimesnių vietovių. Visi jie atėjo pagerbti Marijos ir padėkoti už dėmesį tėvynei Lietuvai.

Po muzikinio įvado vargonais, giedant giesmininkėms, altoriaus link pajudėjo gausi procesija su kryžiumi, vėliavomis, Marijos paveikslu. Ėjo dvasininkai: kan. Bernardas Talaišis, kun. Matas Čyvas, vyskupas Paulius Baltakis OFM ir kt. Išskyrus skaitinius, mišios vyko lietuvių kalba. Pamokslą pasakė vyskupas. Įspūdingoje atnašų procesijoje prie altoriaus buvo atnešta Rūpintojėlis, tautinės juostos, gintaro vėrinys, Sibiro kankinių maldaknygė, lietuviškos duonos kepalas. Po pamaldų dar ilgai žmonės sveikinosi su vyskupu, kitais svečiais, fotografavosi, dailijos įspūdžiais.

✦ Jubiliejinių metų Kanadoje užbaigimas prasidėjo Kauno arkivyskupo metropolito Sigito Tamkevičiaus atvykimu į Torontą spalio 28 d. Čia buvo parengta programa, kad ganytojas galėtų susitikti su kuo didesniu skaičiumi Ontario provincijos pietuose gyvenančių lietuvių. Jau kitą rytą arkivyskupas aplankė **Toronte slaugos namus „Labdara“** ir ten celebravo Mišias. Tą vakarą Kanados lietuvių katalikų centro valdybos, Kanados lietuvių kunigų vienybės sudarytas komitetas surengė Anapilio parodų salėje arkivyskupui vakarienei.

✦ Kitomis dienomis arkivyskupas celebravo Šilinės Mišias **Hamiltono Aušros Vartų šventovėje, Toronto lietuvių pensininkų namuose „Vilniaus rūmai“**, susitiko su Toronto arkivyskupu Thomu Collinsu, kuriam padovanojo Šiluvos Jubiliejaus medalį.

✦ Kartu su per Kanadą keliaujančiu Šiluvos Marijos paveikslu arkivyskupas

aplankė **Toronto „Maironio“ šeštadieninę mokyklą**. Į pagrindinę salę, kurioje paveikslas buvo išstatytas, susirinko mokiniai, mokytojai, mokyklos vadovybė ir svečiai. Mokiniai perskaitė savo sukurtą maldą, deklamavo eilėraščius, giedojo. Arkivyskupas gražiai pasikalbėjo su mokiniais paklausdamas, ar jie žino, kur yra Šiluva ir kiek iš jų yra ten apsilankę. Kvietė juos visus aplankyti Šiluvą, linkėjo gerai išmokti lietuviškai ir ragino berniukus pagalvoti apie kunigystę, kad galėtų pakeisti santančius išeivijos kunigus. Arkivyskupui padovanotas mokyklos metraštis. Kanados Jubiliejaus komiteto pirmininkas mokiniams trumpai papasakojo apie keliaujančią Šiluvos Dievo Motinos paveikslą.

✦ Lapkričio 1 d. šeštadienio popietę gausus būrys tautiečių rinkosi į **Prisikėlimo parapijos salę Toronte** pasiklausyti arkivyskupo paskaitos apie Šiluvą praeityje ir šiandien, apie tikinčiųjų pasipriešinimą priespaudai ir pogrindinę spaudą. Dideliame ekrane skaidrės lydėjo paskaitą, kurioje arkivyskupas nusakė „LKB Kronikos“ istoriją, koku būdu ji buvo leidžiama ir kiek už jos leidimą drąsių žmonių nukentėjo. Arkivyskupas trumpai palietė Šiluvos istoriją ir jos reikšmę Lietuvai ypač priespaudos metu, pastangas įkurti Šiluvoje sakralią erdvę bei pastatyti visus reikalingus patogumus piligrimams. Po paskaitos vyko koncertas, paskui arkivyskupas įteikė padėkos pažymėjimus nusipelnusiems Kauno arkivyskupijai ir Jubiliejaus Kanadoje vykdytojams. Oficialioji popietės dalis užbaigta bendromis giesmėmis.

✦ Šiluvos Jubiliejus Kanadoje užbaigtas šv. Mišiomis **Prisikėlimo ir Lietuvos Kankinių parapijose** lapk-

ričio 2 d., sekmadienį. Rytmetį arkiv. S. Tamkevičius vadovavo Eucharistijai Prisikėlimo parapijoje, ten giedojo jaunimo choras.

Po pietų arkivyskupas atvyko į Lietuvos kankinių parapiją Mississaugoje

užbaigimo Mišioms. Nors tai Vėlinių diena, buvo gautas Toronto arkivyskupijos leidimas aukoti Mišias Šiluvos Marijos garbei. Šventovę sausakimšai pripildė tikintieji. Chorui pradėjus giesmę „Nenuženk nuo akmens, o Marija...“ prasidėjo didžiulė dvasininkų ir patarnautojų eiseną. Joje ėjo kunigai – Augustinas Simanavičius OFM, Vytautas Staškevičius, Audrius Šarka OFM, Kazimieras Kaknevičius, prelatai – Edmundas Putrimas ir Jonas Staškevičius, diakonai – Bernardas Belickas OFM ir dr. Kazimieras Ambrozaitis, Toronto augziliaras vyskupas Johnas Boissonneau ir arkiv. S. Tamkevičius. Procesijoje Toronto aukštesniųjų lituanistinių kursų mokiniai nešė per visas lietuvių kolonijas Kanadoje apkeliavusią Šiluvos Marijos paveikslą. Taip pat buvo atnešta Kanados Šiluvos Jubiliejaus vėliava, kurią nešė komiteto pirmininkas Antanas Samsonas.

Pradžioje visus pasveikino arkivyskupas, o Kanados lietuvių kunigų vienybės pirmininkas kun. Vytautas Staškevičius pasveikino arkivyskupą, Toronto augziliarą, garbės svečius ir visus, kurie susirinko išreikšti savo padėkos Dievo Motinai už tėvynės globą ir pakvietė Toronto augziliarą tarti žodį. Vyskupas priminė visiems, kad Dievo Motinos apsišaukimas Šiluvoje buvo

pirmasis Europoje, ir pasidžiaugė, kad Jubiliejus švenčiamas ir Kanadoje.

Evangeliją skaitė diakonas dr. Kazimieras Ambrozaitis. Savo pamoksle arkiv. S. Tamkevičius kalbėjo apie Šiluvos Mariją ir jos reikšmę Lietuvai bei visam pasauliui. Skatino visas lietuvių šeimas įsigyti ir namuose iškabinti Šiluvos Marijos paveikslus, kad kasdien jie būtų matomi, primintų Dievo Motinos apsišventimą Lietuvoje, ir kiek-

viena šeima galėtų namuose prie jų kartu melstis.

Mišių komiteto pirm. A. Samsonas simboliškai perdavė arkivyskupui paveikslą ir Kanados Jubiliejaus vėliavą, kad nuvežtų į Šiluvą. Po arkivyskupo palaiminimo iškilmingos Mišios buvo užbaigtos giesme „Sveika, Marija“.

Parengta pagal pranešimus „Šiluvos žinia išėivijoje“ 2008/18–21

Afganistane Lietuvos kariai šventė Šiluvos Jubiliejų

Rugsėjo 9 d. Afganistano Goro provincijos septintosios atkūrimo grupės (PAG-7) kariai susirinko į stovykloje įsikūrusią koplyčią paminėti vienos gražiausių rudens švenčių – Švenčiausios Mergelės Marijos Apsireiškimo Šiluvoje 400-ųjų metų jubiliejų. Tą patį vakarą ramovėje buvo rodomas dokumentinis filmas „Kelias į Šiluvą“ (autorius Dalius Ramanauskas).

Jau rugpjūčio mėnesio pabaigoje Afganistane tarnaujantis karo kapelionas kapitonas kun. Jonas Tamošiūnas kvietė PAG-7 karius ir civilius darbuotojus ruošti didelei šventei, kuri suvienys tūstančius Lietuvos žmonių. Jis tikėjo ir skatino tikėti kitus, kad šios dienos minėjimas į Afganistano Goro provinciją perkels dalelę šilų apsupto Šiluvos ir leis bent širdimis prisiglausti prie iš įvairiausių Lietuvos bei kitų pasaulio kampelių atvykusių piligrimų maldos.

Pirmasis žingsnis į jubiliejaus minėjimą buvo žengtas rugsėjo 5 d., penktadienį. Vakare PAG-7 kariai ir civiliai susirinko prie kapeliono rankomis pastatyto altoriaus švęsti Sutainimo sakramento. Nors ir būdami toli nuo namų, nuo šeimos narių ir artimųjų, misiją vykdantys lietuviai save sutaikė su Dievu ir artimu. Tą dieną dviem Lietuvos kariams tai buvo pirmasis susitaikymo šventimas.

Kai Šiluvos šventovėje Lietuvoje rugsėjo 9 dieną susirinkę kariai, šauliai, partizanai šventė tradicinius Šilinių atlaidus, kurių metu meldėsi už taiką Lietuvai ir pasauliui, PAG koplyčioje vidudienį vietos laiku buvo švenčiama

Eucharistija. Giesmėmis ir maldomis, skirtomis Švenčiausiai Mergelei Marijai, tądien susirinkusieji apkabino ir artimuosius, iš misijos grįžtančių karių laukiančius namuose.

Kartu su Lietuvos kariais Apsireiškimo jubiliejų minėjo kariai iš Kroatijos, Kanados, Slovakijos. Šios šventės dėka Šiluvos žinia pasisklido po pasaulį. Švenčiausios Mergelės Marijos apsišventimo Šiluvoje 400-ųjų metų proga išleistame ženkle parašyti žodžiai: „Per amžius tebus garbinamas Dievo Sūnus“ nuskambėjo ir Afganistano Goro provincijoje tarnaujančių karių lūpose.

„Tikiu, kad daugeliui PAG-7 tikinčiųjų susitikimas su Marijos apsišventimo jubiliejaus šventimu buvo kiek netikėtas. Aš pats, vykdydamas tarnybą Afganistane, Šiluvą atradau kitokią, daug jaukesnę ir daug šiltesnę. Širdis

džiaugiasi, kad Lietuvoje yra vieta, kuri net būnant toli nuo namų skirtingų šalių karius kaip vieną šeimą sutelkia maldai,“ – sakė PAG-7 kapelionas kpt. kun. Jonas Tamošiūnas.

Tai ne pirmą krikščioniška šventė, kurią minėjo PAG-7 kariai. Prieš kelias savaites stovyklos koplyčioje buvo švenčiama Žolinė. Misiją atliekantys kariai Eucharistiją čia švenčia kiekvieną sekmadienį. Anot kapeliono, malda skiriama ne tik ypatingomis progomis. Kiekvienas tikintysis turi galimybę su kolegomis pasimelsti už sau svarbų gyvenimo tarpinį: sutuoktūvių metines, vaiko gimimą, artimojo sugrįžimą į Tėvo namus.

Lietuvos vadovaujama PAG misiją pradėjo veikti 2005 m. birželio mėnesį. Pagrindinė PAG užduotis – padėti Afganistano valdžiai plėsti įtaką provincijoje, užtikrinti saugumą ir sudaryti tinkamas sąlygas provincijai atkurti. PAG – tai NATO Tarptautinėms saugumo paramos pajėgoms (angl. NATO International Security Assistance Force, ISAF) priklausanti

Lietuvos vadovaujama bendra civilinė ir karinė misija.

PAG-7 kapelionas kapitonas kun. Jonas Tamošiūnas, PAG-7 visuomenės informavimo karininkė vyr. ltn. Rūta Gaižutytė

ŠILUVA ŠIANDIEN

Įsteigta Šiluvos Švč. Mergelės Marijos draugija

Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius 2009 m. balandžio 9 d. dekretu įsteigė Šiluvos Švenčiausiosios Mergelės Marijos draugiją. Ji įsteigta atsiliepiant į nuoširdų tikinčiųjų pamaldumą Marijai bei siekiant dar plačiau skleisti jos apsioreiškimo Šiluvoje žinią. Šiluvos Švč. Mergelės Marijos draugija veiks pagal arkivyskupo patvirtintą Draugijos Statutą. Draugijos nariais kviečiami būti dvasininkai, vienuoliai, praktikuojantys katalikai pasauliečiai (taip pat ir jau priklausantys kitoms katalikiškoms organizacijoms ar bendruomenėms), siekiantys pagyvinti savo krikščioniškąjį gyvenimą bei skleisti Gerąją naujieną kitiems.

Šiluvos Švč. Mergelės Marijos draugijos įsteigimo dekretas

1608 metais Šiluvoje įvykęs Švenčiausiosios Mergelės Marijos apsioreiškimas tapo regimu ženklu ir regima Dievo dovana istorijos audrų blaškomai mūsų tautai. Nuo tada šio įvykio prisiminimas ir gausios Marijos užtarimu gaunamos malonės gaivino Lietuvos žmones ir padėjo jiems išsaugoti ištikimybę Kristaus Evangelijos nušviestam keliui.

Mūsų žmonės parodė ypatingą pamaldumą Šiluvos Dievo Motinai, kreipdamiesi į ją, ištikti sunkumų ir vargų, kupini vilties, susilaukdavo gausių malonių, ir iki šiol ši šventovė yra gausiai lankoma tikinčiųjų.

Suvokdamas savo, kaip Ganytojo, atsakomybę, trokšdamas atsiliesti į nuoširdų tikinčiųjų pamaldumą bei siekdamas dar plačiau skleisti Švenčiausiosios Mergelės Marijos apsioreiškimo Šiluvoje žinią, šiuo dekretu

STEIGIU ŠILUVOS ŠVENČIAUSIOSIOS MERGELĖS MARIJOS DRAUGIJĄ.

Draugija veikia vadovaudamasi mano patvirtintu Draugijos STATUTU.

Visus, kurie įsijungs į šios Draugijos veiklą, raginu kuo sąžiningiau gyventi pagal Dievo įsakymus, Jėzaus Kristaus Evangeliją ir Bažnyčios Mokymą, nuoširdžiai atlikti tiesiogines pareigas, siekti šventumo sekant Kristumi, branginti Eucharistiją ir rūpintis, kad kuo daugiau katalikų suvoktų sekmadienio šventimo svarbą, skaityti ir pažinti Šventąjį Raštą, melstis su juo, melstis už kunigus ir prašyti dvasinių pašaukimų, praktikuoti pamaldumą Švč. Mergelei Marijai, rūpintis Šiluvos šventove, skleisti Dievo ir artimo meilę bei Gerosios Naujienos viltį savo aplinkoje.

Tegul visą mūsų gyvenimą savo meile lydi Viešpats Dievas ir globoja Švenčiausioji Mergelė Marija, šventasis Kazimieras bei palaimintasis Jurgis Matulaitis.

Kaunas, 2009-ųjų Jubiliejinių Evangelijos žinios tūkstantmečiui Lietuvai metų balandžio mėnesio 9 diena, Didysis ketvirtadienis, N. 73.

+ Sigitas TAMKEVIČIUS SJ
Kauno arkivyskupas metropolitas

Mons. Adolfas GRUŠAS
Kauno arkivyskupijos kurijos kancleris

Šiluvos Švč. Mergelės Marijos draugijos statutas

Kaunas, 2009 04 09, Nr. 73.

Didysis ketvirtadienis, Jubiliejiniai Evangelijos žinios tūkstantmečiui Lietuvai metai

Šiluvos Švenčiausiosios Mergelės Marijos draugija (toliau – Draugija) yra bendrija, vienijanti katalikus, kurie siekia gyventi Kristaus Evangelija, aktyviai dalyvauti Bažnyčios veikloje, brangina Eucharistiją, Dievo žodį ir sekmadienio šventimą, puoselėja pamaldumą Švč. Mergelei Marijai, trokšta skleisti Švč. Mergelės Marijos apsišviškimo Šiluvoje žinią ir rūpintis Šiluvos šventove.

1. Veiklos pagrindas

1.1. Draugija įkuriama ir panaikinama Kauno arkivyskupo metropolito dekretu.

1.2. Draugijos Statutas tvirtinamas ir keičiamas Kauno arkivyskupo metropolito dekretu.

1.3. Draugija yra juridinis asmuo.

1.4. Draugija vadovaujasi šiuo Statutu, Draugijos Tarybos priimtais sprendimais, Kauno arkivyskupijos antrojo sinodo nutarimais, Arkivyskupo metropolito potvarkiais ir juridinio asmens veiklą reglamentuojančiais įstatymais.

2. Tikslai ir uždaviniai:

- sąžiningiau gyventi pagal Dievo įsakymus, Jėzaus Kristaus Evangeliją ir Bažnyčios Mokymą, nuoširdžiai atlikti tiesiogines pareigas;

- siekti šventumo sekant Kristumi;

- branginti Eucharistiją ir rūpintis, kad kuo daugiau katalikų suvoktų sekmadienio šventimo svarbą;

- skaityti ir pažinti Šventąjį Raštą, melstis su juo;

- melstis už kunigus ir prašyti dvasinių pašaukimų;

- praktikuoti pamaldumą Švč. Mergelei Marijai;

- skleisti Švč. Mergelės Marijos apsišviškimo Šiluvoje žinią;

- rūpintis Šiluvos šventove;

- skleisti Dievo ir artimo meilę bei Gerosios Naujienos viltį savo aplinkoje;

- pavyzdžiu skatinti parapijiečių aktyvumą.

3. Nariai

3.1. Draugijos nariais gali būti dvasininkai, pašvęstojo gyvenimo institu-

tų nariai, praktikuojantys katalikai pasauliečiai, taip pat ir tie, kurie jau priklauso kitoms katalikiškoms bendruomenėms, organizacijoms, draugijoms, maldos grupėms ir pan.

3.2. Garbės narystė Draugijoje jos Tarybos gali būti suteikta to vertiems geradariams ir Draugijos bičiuliams, pripažįstant jų nuoširdžią tarnystę ir kilnumą, kad ir jie galėtų dalytis dvasinėmis vertybėmis ir dovanomis.

4. Narių priėmimas, atleidimas ir pašalinimas

4.1. Asmuo, norintis tapti Draugijos nariu, turi pasižymėti krikščioniško gyvenimo kilnumu, brandžiu ir natūraliu pamaldumu, gebėti asmeniškai ir drauge su kitais prisiimti atsakomybę bei turėti gerą vardą parapijos bendruomenėje.

4.2. Draugijos nariu tampama laisvu noru, susipažinus su Draugijos tikslais bei narių įsipareigojimais ir pateikus Skyriaus vadovui kunigo rekomendaciją.

4.3. Nustatytą dieną po šv. Mišių kandidatas (arba kandidatai) viešai išreiškia norą tapti Draugijos nariu ir pasižadėjimą laikytis įsipareigojimų, pasirašo *Įsipareigojimą*, ir jam įteikiamas Nario pažymėjimas. Kiekvieno asmens narystė įregistruojama *Skyriaus narių registracijos knygoje*.

4.4. Priėmimas į Draugiją paprastai vyksta Šiluvoje, Švč. Mergelės Marijos Gimimo bazilikoje arba Apsireiškimo koplyčioje. Kai yra priežastis, priėmimas gali vykti ir kitur.

4.5. Asmenys, gyvenantys vienoje parapijoje, o sekmadieniais dažniausiai lankantys kitos parapijos ar rektorato bažnyčią ir norintys tapti ten esančio Draugijos skyriaus nariais, gali nekludomai tai padaryti.

4.6. Pasikeitus gyvenamajai vietai, Skyrius pasirenkamas atsižvelgiant į aplinkybes ir įvertinant galimybę aktyviai dalyvauti jo veikloje.

4.7. Iš Draugijos išstojama viešai pareiškus norą ir įteikus raštišką pareiškimą Skyriaus tarybai.

4.8. Skyriaus tarybos sprendimu narys gali būti pašalinamas iš Draugijos, jeigu jo elgesys nesiderina su krikščioniška moralė, Bažnyčios Mokymu ir bažnytine disciplina arba nevykdomi prisiimti Draugijos įsipareigojimai. Atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, pirmiausia narys perspėjamas, o jei nesitaiso – atleidžiamas, įteikiant raštišką atleidimą.

4.9. Ten, kur nėra Draugijos skyriaus, norintys tapti nariais gali kreiptis į bet kurioje parapijoje esantį Skyrių.

5. Narių įsipareigojimai:

- dalyvauti kartą per mėnesį (ar ypatingomis progomis) aukojamose šv. Mišiose už Draugijos narius;

- atsižvelgiant į galimybes, pirmiausia mėnesių penktadieniais ir šeštadieniais dalyvauti šv. Mišiose ir priimti šv. Komuniją;

- adoruoti Švenčiausiąjį Sakramentą;

- aktyviai dalyvauti liturgijoje;

- kasdien skaityti ir apmąstyti Šventojo Rašto ištrauką, melstis su juo;

- kasdien melsti Švč. Mergelės Marijos užtarimo pasirinkta malda (rožinio

dalimi, litanija, kitomis maldomis);

- nuolat melsti dvasinių pašaukimų;
- dalyvauti Draugijos narių susirinkimuose, kurie skiriami dvasiai ugdyti ir veiklai aptarti;
- atsižvelgiant į galimybes, švęsti Marijos dieną ir tradicinius atlaidus Šiluvoje;
- kasmet dalyvauti rekolekcijose pasirinktu būdu;
- atsiliiepti į Draugijos veiklos iniciatyvas;
- atsižvelgiant į aplinkybes, padėti organizuoti piligriminės kelionės į Šiluvą ir jose dalyvauti;
- savo aplinkoje skleisti Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo Šiluvoje žinią.
- *Negalėdamas atlikti įsipareigojimų, narys nepadaro nuodėmės.*

6. Narių teisės:

- gauti reikiamą pagalbą dvasiniam augimui ir veiklai;
- rinkti ir būti išrinktam;
- nustatyta tvarka nešioti skiriamuosius ženklus.

7. Veiklos principai

7.1. Draugijos veikla organizuojama arkivyskupijos, dekanato ir parapijos (rektorato) lygmenimis.

7.2. Draugija parapijoje (rektorate) veikia įkuriant *Draugijos skyrių*.

7.3. Draugijos skyriai veikia savarankiškai, vienijami šio Statuto nuostatų, bendradarbiaudami su visų lygmenų vadovais ir tarybomis, pritaikydami Statuto nuostatus ir Draugijos Tarybos priimtus sprendimus prie konkrečių aplinkybių.

jų klebonu (rektoriumi) bei parapijoje veikiančiomis bažnytinėmis institucijomis ir organizacijomis.

7.5. Draugija siekia užsibrėžtų tikslų, juos darniai integruodama į krikščioniškojo gyvenimo ir sielovados visumą.

8. Struktūra ir vadovavimas

8.1. Arkivyskupijos lygmuo

8.1.1. Draugijai vadovauja Kaino arkivyskupo metropolito paskirtas *Draugijos pirmininkas*. Draugijos pirmininko kadencijos trukmė 3 metai.

8.1.2. Draugijos pirmininkui padeda ir koordinuoja Draugijos veiklą tarp Draugijos Tarybos posėdžių Kaino arkivyskupo metropolito 3 metų kadencijai paskirtas Draugijos pirmininko pavaduotojas.

8.1.3. Rūpintis dvasiniu Draugijos narių augimu Arkivyskupas skiria *Draugijos kapelioną*. Taip pat kapelionas rūpinasi ir turi sprendžiamąjį balsą užtikrinant Bažnyčios Mokymo autentiškumą ir bažnytinės teisės nuostatų vykdymą.

8.1.4. *Draugijos Tarybą* sudaro Draugijos pirmininkas, Draugijos kapelionas, Draugijos dekanatų vadovai ir kapelionai. Tarybai vadovauja Draugijos pirmininkas. Tarybos posėdžiai šaukiami reguliariai, taip pat atsižvelgiant ir į konkrečius poreikius. Draugijos tarybos kadencija – 3 metai.

8.1.5. Draugijos Taryba organizuoja ir koordinuoja Draugijos veiklą, priima reikiamas nuostatas ir sprendimus, leidžia potvarkius, padeda įkurti ir panaikinti Skyrius, palaiko su jais

ryšį, užtikrina informacijos sklaidą, bendradarbiauja rengiant atlaidus ir Marijos dieną Šiluvoje, organizuoja didesnę apimties renginius ir šventes, reikalui esant rengia rekolekcijas, maldos susitikimus, mokymus, seminarus Draugijos vadovams ar nariams.

8.1.6. Draugijos lėšomis rūpinasi ir jas tvarko Tarybos išrinkta *Ekonominė taryba*, susidedanti iš 3 narių. Ekonominės tarybos veiklos kadencija sutampa su Draugijos Tarybos kadencija. Ekonominė taryba metų pabaigoje pateikia finansinės veiklos ataskaitą ir numatomą ateinančių metų biudžetą.

8.1.7. Draugijos Taryba kas treji metai šaukia *Visuotinį draugijos suvažiavimą*, skirtą Draugijos veiklai aptarti, veiklos perspektyvoms numatyti, bendrystei sustiprinti. Dalyvauti visuotiniame suvažiavime kviečiami Draugijos skyrių vadovai. Taip pat dalyvauti visuotiniame suvažiavime Skyrių nariai išrenka ir deleguoja po vieną atstovą.

8.2. Dekanato lygmuo

8.2.1. Draugijos veiklą dekanate organizuoja Draugijos *Dekanato vadovas*. Draugijos dekanato vadovą 3 metų kadencijai slaptu balsavimu renka Draugijos dekanato taryba. Išrinktu laikomas asmuo, gavęs absoliučią balsų daugumą. Išrinktą Draugijos dekanato vadovą Draugijos pirmininkas pateikia tvirtinti Arkivyskupui. Vadovas renkamas ne daugiau dviem kadencijoms iš eilės.

8.2.2. Dekanato lygmeniu dvasiniu Draugijos narių augimu rūpinasi dekanato kunigų išrinktas ir Arkivyskupo patvirtintas Draugijos Dekanato kapelionas. Taip pat kapelionas rūpinasi ir turi sprendžiamąjį balsą užtikrinant Bažnyčios Mokymo autentiškumą ir bažnytinės teisės nuostatų vykdymą.

8.2.3. Draugijos *Dekanato tarybą* sudaro Draugijos dekanato vadovas, kapelionas ir parapijų Skyrių vadovai. Draugijos dekanato tarybos kadencija – 3 metai. Draugijos dekanato tarybai vadovauja ir posėdžius šaukia Draugijos dekanato vadovas. Tarybos posėdžiai šaukiami reguliariai, taip pat atsižvelgiant ir į konkrečius poreikius.

8.2.4. Draugijos dekanato taryba organizuoja ir koordinuoja Draugijos veiklą dekanate, padeda įkurti ir panaikinti Skyrius, palaiko su jais ryšį, užtikrina informacijos sklaidą, bendradarbiauja rengiant atlaidus ir Marijos dieną Šiluvoje, organizuoja dekanato apimties šventes, piligrimines keliones ir renginius, atsiliepia į bendras Draugijos iniciatyvas.

8.2.5. Draugijos dekanato lėšomis rūpinasi ir jas tvarko Tarybos išrinkta *Ekonominė taryba*, susidedanti iš 3 narių. Ekonominės tarybos veiklos kadencija sutampa su Dekanato tarybos kadencija. Ekonominė taryba metų pabaigoje Draugijos ekonominei tarybai ir Draugijos dekanato tarybai pateikia finansinės veikos ataskaitą ir numatomą ateinančių metų biudžetą.

8.2.6. Draugijos veiklai dekanate palaikyti ieškoma geradarių, rėmėjų, projekcinio finansavimo.

8.2.7. Draugijos dekanato vadovo rinkimus inicijuoja Draugijos pirmininkas.

8.3. Parapijos (rektorato) lygmuo

8.3.1. Draugijos veikla organizuojama parapijoje (rektorate) įkuriant Draugijos *Skyrių*. Draugijos skyriaus veiklai parapijoje (rektorate) vadovauja *Skyriaus vadovas*. Skyriaus vadovą 3 metų kadencijai visuotiniame susirinkime slaptu balsavimu renka Skyriaus nariai. Išrinktu laikomas asmuo, gavęs absoliučią balsų daugumą. Išrinktą Skyriaus vadovą Draugijos dekanato vadovas pateikia tvirtinti Arkivyskupui. Vadovas renkamas ne daugiau

dviem kadencijoms iš eilės.

8.3.2. Dvasiniu Draugijos narių augimu parapijoje rūpinasi *Klebonas (Rektorius)*. Taip pat klebonas (rektorius) rūpinasi ir turi sprendžiamąjį balsą užtikrinant Bažnyčios Mokymo autentiškumą ir bažnytinės teisės nuostatų vykdymą.

8.3.3. Atsižvelgdami į Skyriaus dydį, Skyriaus nariai visuotiniame susirinkime slaptu balsavimu išrenka Draugijos *Skyriaus tarybą*. Draugijos skyriaus tarybos kadencija – 3 metai. Draugijos skyriaus tarybai vadovauja ir posėdžius šaukia Draugijos skyriaus vadovas. Tarybos posėdžiai šaukiami reguliariai, taip pat atsižvelgiant ir į konkrečius poreikius.

8.3.4. Draugijos skyriaus taryba organizuoja ir koordinuoja Draugijos veiklą skyriuje, vykdo Draugijos vadovo ir tarybos priimtus nutarimus bei potvarkius, rengia naujų narių priėmimą ir jų įtraukimą į Draugijos veiklą, atleidžia, o esant reikalui pašalina narius, numato Skyriaus metų veiklos planą, palaiko ryšį su Draugijos dekanato vadovu ir taryba, užtikrina informacijos sklaidą, bendradarbiauja rengiant atlaidus ir Marijos dieną Šiluvoje, pasirūpina, kad kartą per mėnesį ar ypatingomis progomis būtų švenčiamos šv. Mišios Draugijos narių intencija, organizuoja Skyriaus susirinkimus, šventes, piligrimines keliones ir renginius, atsiliepia į bendras Draugijos iniciatyvas, rūpinasi Skyriaus narių dvasiniu ugdymu(si), bendradarbiauja su klebonu (rektoriumi) ir atsiliepia į parapijos (rektorato) sielovadinius poreikius.

8.3.5. Skyriaus lėšomis rūpinasi ir jas tvarko visuotiniame narių susirinkime išrinkta *Ekonominė taryba*, susidedanti iš 3 narių. Ekonominės tarybos veiklos kadencija sutampa su Skyriaus tarybos kadencija. Ekonominė taryba metų pabaigoje Draugijos dekanato ekonominei tarybai, Skyriaus tarybai ir visuotiniam Skyriaus narių susirinkimui pateikia finansinės veikos ataskaitą ir numatomą ateinančių metų biudžetą.

8.3.6. Draugijos skyriaus taryba bent kartą per metus sušaukia visuotinį Skyriaus narių susirinkimą, skirtą Draugijos skyriaus veiklai aptarti,

veiklos perspektyvoms numatyti, bendrystei sustiprinti.

8.3.7. Draugijos skyriaus vadovo rinkimus inicijuoja Draugijos dekanato vadovas.

8.3.8. Draugijos skyriuje taip pat gali būti įkurta atskira *Jaunimo grupė*.

9. Šventieji globėjai:

Švč. Mergelė Marija, Šv. Kazimieras, Pal. Jurgis Matulaitis.

10. Ženklas

10.1. Ženklą priima, keičia, nustato formą ir naudojimą Draugijos Taryba.

10.2. Ant skiriamojo Draugijos ženklo vaizduojamas malonėmis garsaus Šiluvos Dievo Motinos Marijos paveikslas atvaizdas.

10.3. Ženklas naudojamas įvairia forma: kaip vėliava, ženkliukas, juostelė, juosta, kaklaraištis ir kt.

10.4. Ženkilai naudojami iškilmių metu Šiluvoje ir kitur Draugijos Tarybos nustatyta tvarka.

11. Veiklos finansavimas ir medžiaginės vertybės

11.1. Einamosioms Skyriaus išlaidoms padengti kiekvienas narys moka metinį nario mokestį, kurio dydį visuotiniame susirinkime nustato kiekvienas Draugijos skyrius, atsižvelgdamas į poreikius ir galimybes.

11.2. Lėšomis rūpinasi, jas tvarko ir atsako už jų panaudojimą atitinkamo Draugijos lygmens Ekonominė taryba.

11.3. Ekonominės tarybos veiklą prižiūri ir už ją atsako atitinkamo Draugijos lygmens Taryba.

11.4. Finansinių lėšų ir medžiaginių vertybių apskaitą vykdo ir už ją atsako atitinkamo Draugijos lygmens Ekonominė taryba.

11.5. Draugijos veiklai palaikyti ieškoma geradarių, rėmėjų, projekcinio finansavimo.

11.6. Draugiją panaikinus, visa nuosavybė ir lėšos pereina Kauno arkivyskupijos nuosavybėn.

*Kauno arkivyskupas metropolitas
+ Sigitas TAMKEVIČIUS SJ*

TURINYS

**ŠVČ. M. MARIJOS APSIREIŠKIMO
ŠILUVOJE 400 METŲ JUBILIEJUS***Kard. J. Meisneris*Kur vargas didžiausias,
ten Dievo pagalba arčiausia 2**Popiežiaus pasiuntinio viešnagė**„Matau dvasinę stiprybę spindu-
liuojantį tikinčiųjų sambūrį“ 5„Dalis mano širdies priklauso
Lietuvai“ 6**Iškilmės**Piligrimų eiseną į Šiluvą
ir Padėkos už laisvę šventė 7Pirmoji diena:
Eucharistinis kongresas 8

Lietuvos jaunimo žygis į Šiluvą 9

Jaunimo šventė ir
popiežiaus Jono Pauliaus II
viešnagės Lietuvoje 15 metų
sukakties paminėjimas 11Piligrimų kelias sujungė
Kryžių kalną ir Šiluvą 13Trečioji diena:
Švč. M. Marijos Gimimo šventė 14Ketvirtoji diena:
Lietuvos kariuomenės šventė 15Penktoji diena:
Kunigų ir vienuolių šventė 17Šeštoji diena: Katalikiškųjų
bendruomenių šventė 19Septintoji diena: Ligonių ir
medicinios darbuotojų šventė 21

Aštuntoji diena: Šeimų šventė 22

PAGRINDINĖ
JUBILIEJAUS IŠKILMĖ 24Pasaulio lietuvių
ir padėkos šventė 27

Baigiamosios iškilmės Romoje 30

Ganytojų homilijos*Arkiv. S. Tamkevičius*
Šiluvos Dievo Motina kviečia
į dvasinį prisikėlimą Kristuje 31Su Kristumi atnaujinkime
Lietuvos gyvenimą 32*Vysk. J. Matulaitis*
Pašaukimas tarnauti
Dievo Motinos pavyzdžiu 33*Vysk. E. Bartulis*
„Darykite, ką tik jis jums lieps“ 35*Vysk. J. Kauneckas*
Pašauktųjų degimu
gelbstimas pasaulis 37*Vysk. J. Boruta SJ*
Tegu Marija mums parodo kelią 39*Vysk. R. Norvila*
Marija kviečia mokytis
dėmesingumo silpniausiems 41*Kard. A. J. Bačkis*
Tegul Dievo Žodis tampa
mūsų gyvenimo žibintu 43*Vysk. J. Ivanauskas*
Neatiduoti savo namų
mirties kultūrai 45*Arkiv. S. Tamkevičius*
Kristaus Karaliaus ir jo Motinos
pagerbimas 47*Vysk. J. Ivanauskas*
Neatiduoti savo namų
mirties kultūrai 45*Arkiv. S. Tamkevičius*
Kristaus Karaliaus ir jo Motinos
pagerbimas 47*Arkiv. S. Tamkevičius*
Kristaus Karaliaus ir jo Motinos
pagerbimas 47*Arkiv. S. Tamkevičius*
Kristaus Karaliaus ir jo Motinos
pagerbimas 47*Arkiv. S. Tamkevičius*
Kristaus Karaliaus ir jo Motinos
pagerbimas 47*Arkiv. S. Tamkevičius*
Kristaus Karaliaus ir jo Motinos
pagerbimas 47*Arkiv. S. Tamkevičius*
Kristaus Karaliaus ir jo Motinos
pagerbimas 47*Arkiv. S. Tamkevičius*
Kristaus Karaliaus ir jo Motinos
pagerbimas 47*Arkiv. S. Tamkevičius*
Kristaus Karaliaus ir jo Motinos
pagerbimas 47*Arkiv. S. Tamkevičius*
Kristaus Karaliaus ir jo Motinos
pagerbimas 47*Arkiv. S. Tamkevičius*
Kristaus Karaliaus ir jo Motinos
pagerbimas 47*Arkiv. S. Tamkevičius*
Kristaus Karaliaus ir jo Motinos
pagerbimas 47*Arkiv. S. Tamkevičius*
Kristaus Karaliaus ir jo Motinos
pagerbimas 47*Arkiv. S. Tamkevičius*
Kristaus Karaliaus ir jo Motinos
pagerbimas 47*Arkiv. S. Tamkevičius*
Kristaus Karaliaus ir jo Motinos
pagerbimas 47*Vysk. M. Sabutis*
„Turime būti žemės druska“ 52*Mons. A. Jagelavičius*
Gelbstintis Marijos ženklas 54*Kun. dr. A. Valkauskas*
Eucharistija: jau dabar dalyvauti
Dangaus karalystės pokylyje 55*Kun. dr. V. Veilentas*
Reikštis kaip sąmoningiems
krikščionims ir aktyviems
piličiams 57*Kun. K. Brilius MIC*
Atpirktųjų Motina,
įsikurk savo vaikų namuose 59*Kun. R. Banys*
Būkite pripildyti
Viešpaties paguodos! 59*N. Šmerauskas*
Mūsų keliai tebus sujungti
į vieną kelią – Kristų 61*Ses. I. Marijošiūtė MVS*
Mes visi dalijamės
ta pačia Motina 63*Kard. J. Meisnerio spaudos
konferencija*
„Kas tiki, niekada
nepasilieka vienišas“ 64*Kard. J. Meisnerio spaudos
konferencija*
„Kas tiki, niekada
nepasilieka vienišas“ 64*Kard. J. Meisnerio spaudos
konferencija*
„Kas tiki, niekada
nepasilieka vienišas“ 64*Kard. J. Meisnerio spaudos
konferencija*
„Kas tiki, niekada
nepasilieka vienišas“ 64*Kard. J. Meisnerio spaudos
konferencija*
„Kas tiki, niekada
nepasilieka vienišas“ 64*Kard. J. Meisnerio spaudos
konferencija*
„Kas tiki, niekada
nepasilieka vienišas“ 64*Kard. J. Meisnerio spaudos
konferencija*
„Kas tiki, niekada
nepasilieka vienišas“ 64*Kard. J. Meisnerio spaudos
konferencija*
„Kas tiki, niekada
nepasilieka vienišas“ 64*Kard. J. Meisnerio spaudos
konferencija*
„Kas tiki, niekada
nepasilieka vienišas“ 64*Kard. J. Meisnerio spaudos
konferencija*
„Kas tiki, niekada
nepasilieka vienišas“ 64*Kard. J. Meisnerio spaudos
konferencija*
„Kas tiki, niekada
nepasilieka vienišas“ 64*Kard. J. Meisnerio spaudos
konferencija*
„Kas tiki, niekada
nepasilieka vienišas“ 64*Kard. J. Meisnerio spaudos
konferencija*
„Kas tiki, niekada
nepasilieka vienišas“ 64*Kard. J. Meisnerio spaudos
konferencija*
„Kas tiki, niekada
nepasilieka vienišas“ 64*Kard. J. Meisnerio spaudos
konferencija*
„Kas tiki, niekada
nepasilieka vienišas“ 64*Kard. J. Meisnerio spaudos
konferencija*
„Kas tiki, niekada
nepasilieka vienišas“ 64*Kard. J. Meisnerio spaudos
konferencija*
„Kas tiki, niekada
nepasilieka vienišas“ 64

Šiluvos žinia. Parengė ir išleido Kauno arkivyskupijos kurija.
Redaktorė Dalė Gudžinskienė, dailininkė Silvija Knezekytė.
E. Darškus, G. Česonio, A. Kazlos, S. Knezekytės,
D. Šmerauskaitės ir parapijų archyvų nuotraukos.
Informacijos laukiama el. p. info@kn.lcn.lt, tel. (37) 40 90 25.
2009 m. © Kauno arkivyskupija. Rotušės a. 14 A, Kaunas.

Išsamiau apie Šiluvą www.siluva.lt

PAMALDOS ŠILUVOJE

ŠVENTOSIOS MIŠIOS

BAZILIKOJE

Sekmadeniais **8, 10 ir 12 val.**

Šeštadieniais **10 val.**

Šiokiadieniais **12 val.**

Kiekvieną mėnesio 13 dieną **9, 12 val.**

KOPLYČIOJE

Šiokiadieniais ir šeštadieniais
vasaros laiku **19 val.**

Kiekvieną mėnesio 13 dieną **8, 10 val.**

ROŽINIO MALDA

Šeštadieniais Bazilikoje **14 val.**

Kasdien prieš vakaro šv. Mišias

JONO PAULIAUS II PILIGRIMŲ KELIO VADOVAS

*kviečia kartu su mylimu Šventuoju Tėvu
Jonu Pauliumi II aplankyti svarbiausias
Lietuvos šventoves.*

2008 m. išleido Lietuvos Vyskupų Kon-
ferencija ir Katalikų interneto tarnyba

www.piligrimukelias.lt

PILIGRIMŲ EISENOS Į ŠILUVĄ

Paskutinį rugpjūčio sekmadienį
nuo Dubysos slėnio iš Raseinių pusės
ir iš Tytuvėnų. Pradžia **8.30 val.**

Pirmąjį rugsėjo savaitgalį
iš Kryžių kalno į Šiluvą.
Pradžia penktadienį **10 val.**

ŠILINIŲ ATLAIDAI rugsėjo 8–15 d.

ŠV. MIŠIOS

8 ir 9 val. Apsireiškimo koplyčioje

10 ir 18 val. Švč. M. Marijos Gimimo
bazilikoje arba aikštėje

11.30–11.55 val. Liturginė katechezė
aikštėje prieš Baziliką

**12 val. Švč. M. Marijos litanija
ir pagrindinės šv. Mišios aikštėje
prieš Baziliką**

ATGAILOS IR SUTAIKINIMO SAKRAMENTAS

8–19 val. Bazilikoje ir Apsireiškimo
koplyčioje

ŠVČ. SAKRAMENTO ADORACIJA

8–21 val. Bazilikos Ligonių Sveikatos
koplyčioje

MARIJOS VALANDOS

9.30 val. Švč. M. Marijos Gimimo
bazilikoje

ROŽINIO MALDA

17 val. procesijoje nuo Apsireiškimo
koplyčios į Baziliką

MARIJOS DIENA ŠILUVOJE

Kiekvieno mėnesio 13-oji – Marijos
diena prašant Dievo Motinos užtari-
mo įvairiomis intencijomis bei ypač
meldžiantis už Tėvynę Lietuvą

PAMALDŲ TVARKA

BAZILIKOJE

9 val. Šv. Mišios

10 val. Rožinio malda

11 val. Švč. Sakramento adoracija

12 val. Pagrindinės šv. Mišios, vado-
vauja vyskupas

KOPLYČIOJE

8 ir 10 val. Šv. Mišios

LIGONIŲ DIENA ŠILUVOJE

Rengiama paskutiniais mėnesių
penktadieniais prašant Švč. Mergelės
Marijos užtariamo ir meldžiant
fizinės bei dvasinės sveikatos

PROGRAMA

12 val. Šv. Mišios (Apsireiškimo koply-
čioje)

13–17 val. Švč. Sakramento adora-
cija (Bazilikos Ligonių Sveikatos
koplyčioje)

17 val. Rožinio malda (procesijoje
nuo Apsireiškimo koplyčios į
Baziliką)

17.30 val. Katechezė (Bazilikoje)

18 val. Iškilmingas Eucharistijos šven-
timas (Bazilikoje)

19 val. Vidinio išgydymo pamaldos,
adoracija (Bazilikoje)

20 val. Eucharistinė procesija (aikštėje)

DAUGIAU INFORMACIJOS TEIKIA

Jono Pauliaus II PILIGRIMŲ CENTRAS

Vilniaus g. 1/M. Valančiaus g. 4, LT-44279 Kaunas

Tel. (37) 40 90 30, mob. (686) 15 225

El. paštas piligrimu.c@kn.lcn.lt

www.siluva.lt